

DARBININKAS

Vol. LXV, Nr. 9
Vasario - February 29, 1980

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

RAŠO KUN. A. ŠEŠKEVIČIUS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

(tęsa iš praeito numerio)

II-ras epizodas — Laugalių senelių-invalidų namai.

V. Savičius man pareiškia, kad aš, "atėjęs bet kada, vaikštau po kambarius ir šniukštinėju".

Paaškinu:
Kaip į ligoninę, taip ir į invalidų namus vykstu tik tada, kada mane ligoniai iškviečia, ir einu pas tuos, kurie kunigo pageidauja. Net dvigubas leidimas buvo duotas ir tada, kada aprūpinau St. Milašius, kuris po pusės valandos mirė, kai direktorius A. Strauka mane su Švenčiausiuoju išvarė.

V. Savičius rašo, kad daug kas iš išlaikytinių nenori, kad kunigas atvyktų, landžiotų.

Atsakau:
Savaime aišku, kad tuose namuose yra netikinčiųjų ir nepageidaujančių kunigo kartu su direktorium Stranka. Tokius V. Savičius ir įtraukė į nepageidaujančių sąrašą. Buzį, Selvenį, liuteronę Enzenienę... Bet jie juk neatstovauja tikinčiųjų, o ateistus. Tikintieji kaip tik labai pasipiktino tokiais atstovais ir parašė protestą į "Bangos" redakciją. Tikintieji džiaugiasi, jei kunigas juos aplanko: tikėjimas jiems beliko vienintelė paguoda, o ateistai ir tą nori iš jų išplėšti.

V. Savičius tvirtina, kad St. Milašius mirė 1977 m. gruodyje, tada aš su direktorium nebuves susitikęs, tik vėliau mane užčiupęs bevaikščiojant...

Paaškinu:
V. Savičius sąmoningai iškreipia faktą, anksčiau numarino St. Milašius, kad pridengtų gėdingą direktoriaus elgesį su manimi. Įdedu Gargždų vykdomojo

komiteto išduotą St. Milašiaus mirties liudijimą nuotrauką, kurioje aiškiai parašyta, kad jis mirė ne 1977 m. gruodyje, o 1978 m. kovo 24 d. Tai liudija ir jo sesuo Katkienė, gyv. Klaipėdos g. 62, ir visi tuo laiku buvę Laugalių namų gyventojai.

Jau vien tos klastotės užtenka įrodyti, kad visas jo straipsnis pagrįstas melu. Kas kartą meluoja, tam nebetikima! V. Savičius net nesiskaito su tarybiniais dokumentais. Jam tikslas pateisina bet kokias priemones. Štai kokia antireliginė propaganda!

Kai St. Milašius aptarnavau, ta proga norėjo pasinaudoti ligonės, nesikeliančios iš lovos; jas irgi aptarnavau. Norėjo dar kiti, bet direktorius mane išvarė. Jis parodė, kad konstitucijos garantuojama sąžinės laisvė yra tik iškalba. Net budeliai išpildo savo aukos paskutinią pagaidimą — pasikviesti kunigą, o jis ir to nepadarė.

V. Savičius rašo, kad J. Riaukaitė daugiausia kunigą informuojanti apie visus reikalus. Jai jis ir pinigų duodas, kad išdalytų.

Atsakau:
Laimingi tie seneliai-invalidai, kuriuos giminės dar aplanko, kunigą pakviečia, kokį rublį išmeta senatvės reikalams. Bet ką daryti tokiems, kurių niekas nebelanko, kuriems niekas kunigo nepakviečia ir rublio neišmeta? Tada jie kreipiasi į tuos savo likimo draugus, kurie dar gali šiaip taip nueiti pas kunigą ir jį pakviesti. Ne kiekvienas apsiima, nes žino, kad direktorius persekios. Kas kviečia, tas rizikuoja užsitraukti jo nemalonę. O vis tik yra tokių gerširdžių. Tai dažnai darydavo Liutikienė, kuri pati vos paei-

davo, dabar jau mirusi. Atsiranda be Riaukaitės ir kitų.

Man nesvarbu, kas kviečia; svarbu, kad pakviečia mirštančius aprūpinti. O direktorius puola tuos, kurie pakviečia, kad senelius-invalidus visiškai atskirtų nuo bažnyčios ir kad jie, visą gyvenimą tikėję, bent ateistiškai mirtų. Ar ne žiauru? Ir sąžinės laisvė! O turėtų invalidams sudaryti galimybę telefonu išsikviesti kunigą, sudaryti visas sąlygas aptarnavimui.

Riaukaitę stengiasi apšmeižti ir dėl to, kad ji užsistoja išlaikytinius už daromas jiems skriaudas. Jai prikišti praeitį juk yra tas pats, ką ir Sniečkų apkaltinti už tai, kad jo tėvai buvo buožės.

Girdi, kam reikia duoti pinigų seneliams? Jais rūpinasi valstybė, išaugo nauji namai...

Atsakau:
V. Savičius pats kalba prieš save, nes teigia, kad invalidai tuos rublius taip gaudė, kad net susikivirčiojo. Jei tas rublis nebūtų reikalingas, ar jie būtų kivirčiojęsi?

Pilnai sutinku, kad juos maistu aprūpina. Bet ar gali bendras katilas visų norus patenkinti? Ar jau tie namai tokie, kad tik gervės pieno tetrūksta? Žiūrėk, ligonis norėtų kokį apelsiną ar obuolį suvalgyti... Todėl jiems net krautuvę atidaro. Už ką pirks, jei nieko neturi? Kai vieni skanesnį kšsnį valgys, kiti seilę rys. Tai jaučia tikintieji ir jiems primeta vieną kitą rublį, paprašo pasimelsti, kalnus pagiedoti. O V. Savičius ir tai norėtų iš tų vargų atimti. Ar tai humaniška?

(Bus daugiau)

Toronte vasario 9 d. 2 v. popiet prie miesto valdybos namų buvo surengtos visų tautų demonstracijos prieš Sovietų Sąjungą. Svečių ir kalbėtojų tarpe dalyvavo aukštų miesto ir valdžios pareigūnų, net užsienio reikalų ministrė Flora MacDonald, kuri savo kalboje griežtai pasmerkė rusų imperializmą. Nuotr. J. Miltenio

PAVERGTŲ TAUTŲ PROTESTAS

Toronte veikia pavergtųjų Europos tautų komitetas, į kurį įeina čekoslovakai, estai, latviai, lietuviai, ukrainiečiai, lenkai, gudaai, vengrai ir kitos tautos. Tautinių grupių pirmininkai sausio mėnesio posėdy nutarė surengti išpuodingą demonstraciją — protestą dėl Sovietų Sąjungos brutalaus okupuotų tautų fizinio ir dvasinio naikinimo, religijos ir laisvo žodžio paneigimo, Afganistano okupacijos ir jų žmonių naikinimo.

Demonstracija vyko vasario 9, šeštadienį, 2 val. popiet aikštėj prieš puikių Toronto savival-

dybės rūmų. Protestuojančių buvo susirinkę daugiau negu 1000 žmonių. Minios tarpe buvo ir apie 50-60 komunistų su savo plakatais ir šūkiams. Su komunistais įvyko nedidelė kova, kurioj nukentėjo ir viena lietuvė — mokytoja A. Petrusis. Jos galva buvo sumušta su plakato kotu. Susirėmimą aprašė angliškoji spauda. Įvykis buvo rodomas ir televizijoj.

Svečių ir kalbėtojų tarpe buvo ir vyriausybės bei savivaldybės pareigūnai. Užsienio reikalų ministrė Flora MacDonald savo kalboje griežtai pasmerkė sovietų

imperialistinę politiką. Ji pirmuose žodžiuose pasmerkė Lietuvos, Lenkijos ir Vengrijos užgrobimą. Minia šaukė: "Bravo Flora!" Ji taip pat perspėjo, kad nesiduos Gromyko apgaudinėjama. Toliau ji dar priminė, kad, jei Amerika įves privalomą karinę tarnybą, ji neleis, kad Kanada būtų dezertyrų prieglauda.

S. Varanka

JAV kongresas (senatas ir atstovų rūmai) priėmė rezoliucijas, raginančias prez. Carter griežčiau protestuoti prieš Andrei D. Sacharovo ištrėmimą ir tą protestą pateikti visom kitom Helsinkio susitarimus pasirašiusiom valstybėm.

KĄ SAKO TRYS ŽYMŪS RUSAI?

Į Vakarų ištrėmti trys žymūs rusai žmogaus teisių gynėjai — Vladimiras Bukovskis, Leonidas Plušė ir Nataša Garbanevskaja — Romoj įvykusiame susitikime su spaudos atstovais dar kartą ryškiai atkreipė jų dėmesį į sovietų valdžios pastaruoju laiku sugriežtintas represines priemones prieš kitaminčius, tikinčiuosius, ypač katalikus ir žydus, ir sovietų valdomas nerusiškas tautas. Šia proga rusai disidentai įsakmiai paminėjo taip pat sovietų persekiojamus ir suimamus lietuvius tikinčiuosius, kovojančius už religinę laisvę ir kitas žmogaus teises.

Susitikimą Romoj su rusais disidentais surengė Italijos socialistų partija, dalyvaujant partijos sekretoriui Craxi.

Bukovskis, Plušė ir Garbanevskaja šia proga taip pat paragino Vakarų pasaulį, ypač vakariečius sportininkus, boikotuoti Maskvos olimpinis žaidimus. Jau vien Maskvos parinkimas šiem žaidimams, pažymėjo jie,

buvo neatsakingas nutarimas. Besiruošdama olimpiniam žaidimams, sovietinė valdžia žymiai sugriežtino represines priemones prieš kitaminčius. Vien pastarųjų dviejų mėnesių laikotarpy buvo suimti apie 50 žmogaus teisių gynėjų, jų tarpe keli lietuviai. Olimpinių žaidimų metu Maskva bus tartum apgulamas miestas, joks svetimšalis negalės pamatyti jo tikrojo veido, susitikti su maskviečiais, patirti jų nuotaikas. Tuo metu numatoma išsiųsti iš Maskvos studentus ir net vaikus, nekaltant jau apie kitus nepatikimus asmenis.

Atsakydamį žurnalistų klausimus dėl sovietų invazijos į Afganistaną, Bukovskis, Plušė ir Gabanevskaja pažymėjo, jog net raudonosios armijos karių tarpe yra daug nepritariančių šiai intervencijai. Turimomis žiniomis, sausio 9 buvo sušaudyti 15 raudonarmiečių, atsiskakusių pakelti ginklą prieš musulmonus Afganistano gyventojus.

VILNIAUS UNIVERSITETO MINĖJIMAS MILANO KATALIKŲ UNIVERSITETE

Milano katalikų universiteto surengtas Vilniaus aukštosios mokyklos jubiliejaus minėjimas suteikė naują progą italų mokslui žmonėm arčiau susipažinti su Lietuva ir jos kultūriniu gyvenimu.

Vilniaus universiteto jubiliejaus minėjimą Švč. Jėzaus Širdies Milano katalikų universitete pravedė profesorius kunigas jėzuitas Paulius Rabiškauskas, specialiai atvykęs iš Romos. Jis aukojo ir mišias Milano universiteto koplyčioj drauge su aštuoniais Milano universiteto profesoriais. Pamaldose dalyvavo daug italų studentų.

Po pamaldų įvykusiame minėjimo posėdy prof. Rabiškauską

italų publikai pristatė Milano katalikų universiteto rektoriaus pavaduotojas prof. Bolognesi, primindamas lietuvių kunigo jėzuito nueitą kelią mokslo srity, ypač tiriant Vilniaus universiteto istoriją, jo veiklą Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoj.

Prof. Rabiškauskas savo paskaitoj kalbėjo apie Vilniaus universitetą kaip svarbiausią kultūros židinį Lietuvoj nuo jo įsteigimo prieš 400 metų iki modernių laikų. Šia proga jis priminė, kad italai mokslo žmonės — pasauliečiai, o ypač jėzuitai — per Vilniaus universitetą yra davę Lietuvai didelį kultūrinį turta.

GRASINIMŲ AKCIJA PRIEŠ SACHAROVA

Akademikas Andriejus Sacharovas, kuris nuo sausio 22 iš Maskvos yra ištrėmtas į Gorkio miestą, pareiškė oficialų protestą dėl jo asmeninių laisvių suvaržymo, tuo būdu grubiai pažeidžiant jam priklausančias pilietines ir politines teises. Maskvos prokurorui pasiūstame laiške jis taip pat pareikalavo, kad jam būtų iškelta baudžiamoji byla, nes ištrėmimo bausmė Sovietų

tų Sąjungoj gali būti skiriama tik teismo sprendimu, o ne administraciniu įsaku, kaip tai įvyko jo atveju.

Apie Sacharovo skundą Maskvos prokuratūrai užsienio žurnalistam Maskvoj pranešė jo žmona. Ji pažymėjo, kad prieš jos vyrą Gorky yra pradėta grubi grasinimų akcija. Sausio 28 du girti vyrai net įsibrovė į Sacharovo butą, grasindami mirtimi. Vienas taip pat pasakęs Sacharovui, kad jam jau ruošama vieta psichiatrinėje ligoninėj.

NUSIŽUDĖ VLADAS ČESIŪNAS

Washington Post vasario 22 paskelbė, kad žymusis sportininkas Vladas Česiūnas nusizudė psichiatrinėje ligoninėje Vilniuje ar Maskvoje.

Kaip prisimename, jis praeitų metų liepos 17 pasitraukė iš sovietinių sportininkų grupės Vokietijoje ir paprašė politinio prieglobsčio. Toks jam ir buvo suteiktas. Mokėsi vokiečių kalbos ir rengėsi būti irklavimo treneriu. Rugsėčio 4 Draugo dienraštyje buvo išspausdintas pasikalbėjimas su juo. Ten buvo pasisakyta, kad jis parašys knygą, kaip sovietai parengia savo sportininkus.

Kad tos knygos neparašytų, sovietų agentai jį Vokietijoje rugsėjo 13 pagrobė ir jėga išvežė į Sovietų Sąjungą. Ten pradžioje buvo patalpintas į ligoninę, nes jam buvo sumušta galva. Paskui buvo paskelbtas jo viešas laiškas spaudoje, kad jis pats grįžęs savonoriu. Apgailėjo savo pagėgimą. Kad galėtų visus įtikinti, Vilniuje buvo surengtas net susitikimas su spauda ir buvo parodyta televizijoje. Paskui jis buvo uždarytas psichiatrinėje ligoninėje, kur jis nusizudė.

Jis savo noru negrįžo. Ne vienas Vokietijoje sakė, kad jis niekada negrįš. Tik jėga gali jį parvežti atgal į pavergtą Lietuvą. Net tą dieną prieš dingimą jis pakartoją tą patį.

Gorkio prokuratūra iš savo pusės formaliai įspėjo Sacharova, kad jis būsiąs iškeltas į kitą, tačiau patogią vietą, pritaikant dar griežtesnes sąlygas, jei prokuroro žodžiais tariant, jis nesiliaus šmeižęs sovietinę santvarką ir jei toliau per savo žmoną palaikys kontaktus su užsienio žurnalistais.

Grakijoj buvo susektas sąmoklas nužudyti JAV, Izraelio, Turkijos ir V. Vokietijos ambasadorius. 11 sąmoklo rengėjų buvo areštuoti.

KARIUS IŠ PABALTIJOS SIŪS Į AFGANISTANĄ

New York Times vasario 22 paskelbė, kad Sovietų Sąjunga turi daug vargo Afganistane. Ten pasiūta kariuomenė yra iš Azijos. Kariai dažnai patys yra tos pačios religijos, kaip afganistaniečiai, panašūs ir savo išore. Taip atsitinka daug nesusipratimų, pagėgimų net iš kariuomenės.

Kaip skelbia N.Y. Times, į Afganistaną siūš karius, kurie yra kilę iš Baltijos kraštų ir Europos Rusijos. Jie daug kuo skirsis nuo vietos gyventojų. Bet ten visą laiką yra neramu. Jau nemaža laukia Sovietų Sąjungos karių. Tai dabar Sovietų Sąjunga pasiūstas, kad kuo daugiau žūtų pabaltiečių, kurie jiems sudaro daug vargo.

Savaitės įvykiai

Europos parlamentas nutarė paraginti savo vyriausybės boikotuoti Maskvoj įvyksiančius olimpinis žaidimus.

Ispanija ištrėmė Sov. S-gos ambasados sekretorių Anatoli Krasilnikov ir Aeroflot įstaigos Madride viršininką Oleg Suzanov už šnipinėjimą ir baskų teroristų rėmimą.

8 ginkluoti kubiečiai, pasislėpę Havanos ooste stovinčiam Liberijos laive, privertė laivo įgulą atgabenti juos į Floridą.

V. Vokietijos Bielefeld mieste prie savo namų teroristų buvo nužudytas Britanijos kariuomenės pulk. Mark E. Coe.

JAV nutarė sugrįžti į tarptautinę darbo org-ją, iš kurios buvo pasitraukta 1977 m. dėl org-jos veiklos supolitininimo.

Andrei D. Sacharovas pareiškė, kad jis ir jo žmona policijos būstinėje buvo apstumdyti.

CIA paskelbė, kad Sov. S-ga paspartino prieš JAV nukreiptų suklastotų dokumentų gaminimą ir sklaidimą kitose valstybėse.

Sov. S-gos literatė Raisa Orlova buvo pašalinta iš partijos ir rašytojų unijos už tai, kad ji su savo vyrų Lev Z. Kopelev protestavo prieš Sacharovo ištrėmimą.

Žinių agentūros teigia, kad pr. m. sekimo įrengimų apie P. Afriką pagautas branduolinis sprogdinimas buvo įvykdytas ne P. Afrikos, bet Izraelio, tačiau ir P. Afrika ir Izraelis tai griežtai paneigia.

Sunkiai sergąs Jugoslavijos prez. Tito paragino prez. Carter ir kitų valstybių vadus neatsisakyti iki šiol vestos atoslūgio politikos.

Indira Gandhi, Indijos ministrė pirmininkė, paleido 9 valstijų opozicinių partijų kontroliuojamus parlamentus ir paskelbė naujus rinkimus.

Egiptas ir Izraelis užmezgė diplomatinis santykius ir pasikeitė ambasadoriais.

Gynybės sekr. Harold Brown įsakė nuo kovo 1 pradėti darbą staigaus panaudojimo daliniam, bet iš tikrųjų jie galės būti panaudoti tik už kelerių metų.

Irano valdovas Khomeini vyriausio kariuomenės vado pareigas perleido prezidentui Abolhassan Beni-Sadr.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance išvyko tartis su Vakarų Europos valstybių vadais dėl bendrų politinių žygių prieš Sov. S-gą.

LAISVŲ LIETUVIŲ MINTYS YRA SU PAVERGTAISIAIS

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis į Lietuvą 1980 vasario 16

Brangūs Tautiečiai,

Vakarų pasaulyje gyveną lietuviai šešiasdešimt antrąjį kartą mini 1918 Vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo Vilniuje sukaktį. Malonu man pasakyti jums, kad šią progą JAV-bių valstybės sekretorius Cyrus Vance pareiškė man atsiųstu savo š.m. vasario 11 raštu nuoširdžius sveikinimus ir geriausių linkėjimus lietuviai tautai Amerikos vyriausybės ir gyventojų vardu. Tas JAV vyriausybės ir tautos vardu jas tas primena mums, kad JAV-

Sov. S-gos užs. reik. min. Andrei A. Gromyko pareiškė, kad Sov. S-ga, nežinodama nesutarimų dėl Afganistano, yra pasiryžusi vėl tartis su vakarais dėl nusiginklavimo.

P. ir Š. Korėjų vyriausybės atstovai pradėjo parengiamuosius pasitarimus dėl abiejų Korėjų sujungimo, bet negali sutarti, kada tuo reikalu pradės tartis abiejų valstybių min. pirmininkai.

Rodezijos gub. lordas Soames pareiškė, kad jis panaikins parlamento rinkimus tose srityse, kurių gyventojai bus verčiami balsuoti tik už nurodytus kandidatus. Tai taikoma partizanų vadui Robert Mugabe, kurio ne visi partizanai susirinko į paskirtas bazes ir terorizuoja juoduosius gyventojus.

Salvadoro policija išvadavo kairiųjų teroristų užimtoji krikšč. demokratų partijos būstinę laikomus įkaitus, bet per susišaudymą žuvo 7 ir buvo sužeisti 23 žmonės.

Sov. S-gos spaudoje pasirodė daugybė sportininkų, rašytojų ir kitų profesijų žmonių pareiškimų prieš JAV daromus žygius boikotuoti Maskvoj įvyksiančius olimpinis žaidimus.

Brazilijos kalėjime beliko tik vienas politinis kalnys.

Prez. Carter pareiškė, kad, Sov. S-gai užpuolus Jugoslaviją, JAV darytų visa pastarajai padėti, jei ji to prašytų.

Šveicarija neleido grįžti Jugoslavijos diplomatui, kuris buvo kaltinamas užbravęs 5 jugoslavų darbininkus kitiem šnipinėti.

Australija uždraudė Sov. S-gos keleiviniam laivam lankytis jos uostuose.

bės 1940 liepos 23 griežtai pasmerkė Sovietų Sąjungos įvykdytą sulaužymą sutarčių ir prisimintų įsipareigojimų bet kuriomis aplinkybėmis pagerbti Lietuvos valstybės suverenumą ir nepriklausomybę. JAV vyriausybė ir šiandieną tebesilaiko to nusta-tymo ir nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą.

Vakarų pasauliui gerai yra žinoma, kad visi lietuviai, kur jie bebūtų, trokšta laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai. Visame Vakarų pasaulyje lietuviai stengiasi, kad Vasario Šešioliktoji būtų iškilmingiausiai paminėta ir kad būtų tuo būdu pasauliui primenama, jog Sovietų Sąjunga pasiėgė su Lietuva 1940 panašiai, kaip ji dabar elgiasi su Afganistanu. Lietuvių išeivija tikisi, kad JAV ir visas Vakarų pasaulis prisimins Sovietų Sąjungos 1940 agresijos žygius prieš Lietuvą ir jos tęsimą Lietuvoje militarinę okupaciją bei visus jos nusižengimus prieš

tarptautines sutartis ir pasižadėjimus.

Vasario 16 Akta Lietuvos Steigiamasis Seimas, susirinkęs 1920 gegužės 15, pirmuoju savo nutarimu taip sustiprino:

"Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą Nepriklausomą Lietuvos valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnolingviniomis sienomis, ir laisvą nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis."

Šiomet gegužės 15 sukaks 60 metų, kai Lietuvos Steigiamasis Seimas savo egzistencija atvertė naują Lietuvos istorijos lapą, kuris jam buvo lemtas ir kurį jis savo valstybiniais darbais užpildė.

Be to, šiais metais sukanka 550 metų nuo didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto Didžiojo mirties. Tos sukakties proga mes visi prisiminsime garbingą ir didingą Lietuvos praeitį, kaip Lietuvos himne pasakytą:

18 praecties tavo sūnūs

Te stiprybę semia.

Lietuvos pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai Jus sveikinu tėvynėje Vasario 16 progą, primindamas, kad visur gyveną lietuviai savo mintimis ir jausmais bus su jums.

SIMAS KUDIRKA PARYŽIUJE

Apie Simo Kudirkos kelionę į Paryžių rašė Darbininko 7 nr., vasario 15. Dabar gavome Paryžiuje leidžiamą Eltą. Ten yra kai kurių visai naujų žinių.

Filmas apie S. Kudirką buvo rodomas prancūzų televizijos antrame kanale, Les Dossiers de l'Ecran programoje. Filmas išverstas į prancūzų kalbą ir pavadintas Le Transfuge. Filmas buvo rodomas sausio 22. Po rodymo buvo diskusijos, kurių tema buvo "laisvas žmonių judėjimas". Be S. Kudirkos, dar dalyvavo J. Poperen — prancūzų socialistų partijos sekretorius. Kitus dalyvius paminėjome Darbininko 7 nr.

Debatam vadovavo Joseph Pasteur, kuris dažnai vadovauja šiom televizijos programom.

Televizijos stotis buvo prašiusi B. Venskuvienę vietoje atlikti visus organizacinius darbus. Ji ketelį mėnesių palaikė ryšius su televizijos programos vedėjais, surinko reikiamą lietuvišką dokumentaciją ir informaciją, surado vertėjus. Vertėjomis buvo: dr. E. Aleksandravičienė, Ugnė Karvelytė, E. Turauskienė ir B. Venskuvienė.

S. Kudirkos pasirodymas debatuose buvo įtikinantis, uždegantis, išsamiai išdėstytas, ypač kas lietujo pergyvenimus Lietuvoje. Visi debatų dalyviai

buvo įdomūs ir objektyvūs. Net socialistas J. Poperen, kuris buvo pakviestas kaip oponentas, pasirodė labai pozityvus "laisvo žmonių judėjimo" problemom. Lietuvius ypač teigiamai nutiekė ambasadorius A. Goldbergas, kuris diskusijų pradžioje labai tvirtai išklė Baltijos kraštų aneksijos nepripažinimo statusą. Už tai jam tuoj po programos televizijos patalpose vykusiose vaišėse padėjo inž. A. Venskuskas.

Visa programa televizijos žiūrovus sujungia ir parodė Lietuvos padėtį. Filmo rodymas buvo paskelbtas visoje spaudoje televizijos programose. Plačiau aprašė specialūs televizijos žurnalai, Tele Star įsidėjo straipsnį, kur medžiaga paimta iš prancūzų kalba leidžiamos Eltos. Straipsnius parašė žymieji laikraščiai—Le Figaro ir L'Aurore, gi France-Soir tilpo pasikalbėjimas su S. Kudirka. Jis taip pat turėjo pasikalbėjimą ir su Paryžiuje veikiančia Laisvės radijo stotimi.

Lietuvos atstovas dr. J. Baltušaitis sausio 23 suruošė priėmimą, kur dalyvavo ir televizijos programos bendradarbiai. Televizijos programa iš savo pusės laišku padėjo B. Venskuvienei už atliktą darbą.

Simą ir Genę Kudirkus Paryžiuje globojo B. ir A. Venskai.

SOVIETŲ PLANAI IR TIKROVĖ

Prieš metus sovietų spauda triukšmingai paskelbė, kad Leningrado priemiesty Sivesk buvo pastatydinta traktorių taisymo stotis, galėsianti patenkinti visų šiaurės rytuose esančių valstybinių ir kolchozinių ūkių reikalavimus. Dėl to nesigailėta pagarbinti ir stoties planuotojų ir darbų vykdytojų.

Pravda pasiuntė ten savo korespondentą pasižvalgyti, bet stotį saugojąs ginkluotas sargas jo į vidų neleidė. Pasižiūrėjęs per tvoros plyšį, korespondentas pastebėjo tik bestovinčius pastolius ir kviestas apdaužytų plytų ir suakmenėjusio cemento.

Stotis buvo pradėta statyti 1974, bet statybininkai dirbo prastai, ir, artėjant darbų pabaigos terminui, pasibaigė ir statybai skirtos lėšos. Valstybės žemės ūkio technologijos komiteto vicepirmininkas A.V. Prochorovič, užuot prisipažinęs, kad statyba nebaigta, sudarė komisiją statybos užbaigimui patvirtinti. Komisijos nariai buvo prievartaujami pasirašyti aktą apie darbų užbaigimą, o Maskvos įstaigos, vietoj nepatikrinusios, aktą patvirtino. Stotis pradėjo

"veikti", o Prochorovič ir jo padėjėjai į statistiką pradėjo įtraukti ir stoties "atliekamus" darbus ir dėl to turėtas nuostolius.

Apgavystei paaiškėjus, Prochorovič buvo griežtai papeiktas, bet visos maisties metu nuo seno Leningrade veikusi traktorių taisymo stotis, naujai stočiai pradėjus veikti, užsidarė, ir 33.200 kv. mylių plote esą ūkiai liko be jokios traktorių taisymo stoties.

— Australijoj negausi Tasmanijos lietuvių kolonija turėjo dvi progas pasireikšti. Gruodžio mėnesį drauge su latviais ir estais lietuviai greit reagoavo į žinią apie buvusio enkavedisto Sudarikovo paskyrimą Sovietų Sąjungos ambasadorium Australijai. Per Pabaltiečių Pagalbos draugiją (HELLP) išsiųstos protesto telegramos eilei įtakingų politikų. Baltic News redakcijos rūpesčiu ši akcija buvo išsamiai aprašyta Tasmanijos dienraštyje The Mercury.

— Lietuvių dienos Chicagoj, rengiamos LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos, įvyks birželio 28-29.

Merkelis Giedraitis, tai naujoji knyga apie žymųjį lietuvių ir jo nuostabius laikus. Gaunama pas lietuviškų knygų platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mich. 48084. Gaunama ir Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Kaina 7 dol., kietais viršeliais 11 dol.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidošanas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Telxeira, Jr. laidočių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidošanas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vesinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidočių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermentinės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1863 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

FLORIDA REAL ESTATE Rezidencinės ir Komerčinės Nuosavybės Apartamentai • Kondominiumai • Nuomavimas **Angėlė E. Karnienė** REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

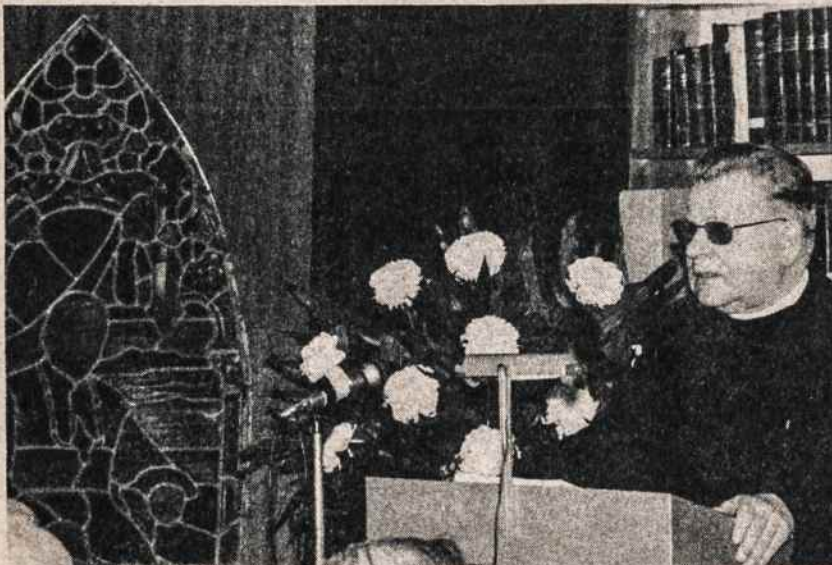
KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
 - GRUPINĖS KELIŲNĖS
- Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Dr. A. Kučas knygos "Arkivyskupas Jurgis Matulaitis" pristatyme kalba kun. dr. Juozas Vaišnora, MIC, Pristatymas buvo marionų vienuolyne Chicagoje.

Publika dr. A. Kučas knygos "Arkivyskupas Jurgis Matulaitis" pristatyme. Iš k. marionų provincijolas kun. J. Dambauskas, kun. dr. J. Vaišnora, vysk. V. Brizgys, knygos autorius dr. A. Kučas. Antroje eilėje pirmas iš kairės rašytojas Česlovas Grincevičius.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Okupanto niekinamas riteris

Riteris ant balto žirgo vaizduojamas Lietuvos valstybės ženkle, kurį vadina Vyti. Jis išreiškia kovojančią Lietuvą. Seniau jai teko kovoti su vokiečiais kryžiuočiais vakaruose ir su rusais maskoliais rytuose. Vytis dėl to skriejo abiem kryptimis. Tai regime senuose antspauduose bei piešiniuose. Tik ilgainiui nusistojo viena kairinė arba vakarinė kryptis. Ji buvo priimta ir nepriklausomoje Lietuvoje.

Paskutinės vokiečių okupacijos metu vienas kitas vėl ėmė piešti Vytį, jodantį dešinėn arba į rytus. Tuo lyg norėta pabrėžti kovingą Lietuvos atsigrėžimą prieš rusus, kad vokiečiai nesakytų, jog lietuvių tauta net savo simboliu nusikreipusi tikiai prieš vakarinį kaimyną. Bet tai beprasmiškas aiškinimas. Lietuvos valstybė savo ženklu niekada neišreiškė vienašališkos kovos. Vytimi reiškiamas valstybės savarankumas ir dėl jo kovojama su visais priešais, iš kurios pusės jie bepultų.

Lietuva ligi penkiolikto amžiaus pradžios daugiau buvo puolama vokiečių, nuo to amžiaus pabaigos — rusų. Maskva stiprėdama siekė Lietuvą palenkti savo valiai ir rytietiškai Bažnyčiai, kai lietuvių tauta jau buvo priėmusi katalikybę. Rusinimas ir pravoslavimas buvo vienodai mums grasūs. Abu tie pavojai tebetverė ligi nepriklausomos Lietuvos atkūrimo 1918 metais.

Per 400 metų toje kovoje už savo tautos laisvę ir tikėjimą daugelio lietuvių akys buvo nukreiptos į Riterį ant balto žirgo. Jis pasirodė Lietuvos kariam 1518 metais prie Dauguvos, per vedė per patvinsią upę ir padėjo įveikti daug didesnę Maskvos kariuomenę. Apie tai liudijo

daugumas karių, ir tai užrašyta šv. Kazimiero gyvenimo aprašyme. Tačiau tai nepriklauso istorijos aprašymam, nes išeina už jos ribų, kaip daug kitų stebuklų nebetelpa gamtos rėmuose. Antgamtiniai reiškiniai priklausotikėjimui.

Lietuvių tautoje tebetikima, kad šv. Kazimieras stebuklingu apsišėkimu įsijungė į kovą su Lietuvos priešu. Katalikų Bažnyčia, aprobuodama tą stebuklą, pripažino lietuvių kovos šventumą. Lietuvos Vytis reikšmingai čia sutampa su Lietuvos šventuoju Globėju — šventuoju Kazimieru. Jis ir dabar lieka paskatintu kovai už savo tautos gyvybę, jos laisvę ir tikėjimą.

Rusijai, siekusiai ir tebesiekiančiai Lietuvą užgyvendinti savais žmonėmis, šv. Kazimieras buvo ir liko prieštaravimo ženklu. Apsireiškimo vietoje patatydinta bažnytelė buvo sunaikinta. Šventojo palaikai rusų įsiveržimų į Vilnių metu turėjo būti slapstomi, kad nebūtų išniekinti. Šventojo karaliačio prisiminimas buvo draudžiamas švesti. Didesnės laisvės sulaukta tik po 1905 metų revoliucijos, kai caro valdžia buvo kiek aprėžta.

Naujoji rusų revoliucija, iškėlus dar žiauresnį raudonąjį bolševikinį carizmą ir prislėgusi Lietuvą, išniekino šv. Kazimiero koplyčią ir jo palaikus iškėlė Antakalnin. Nepaliko ramybės nė po 400 su viršum metų. Būdinga ypač tai, kad bolševikai tuo pačiu laiku atgaivino garbinimą praeities žymiųjų carų ir kunigaikščių, neišskirdami nė šv. Vladimiro, krikštijusio rusų tautą. Šv. Kazimierui reikiama sena neapykanta kaip Riteriui ant balto žirgo, kaip Lietuvos laisvės reiškeiui, kaip Lietuvos Vyčiui.

Kiekvienais metais, Vasario 16-tos šventei praėjus, į mūsų lietuvišką spaudą pasipila korespondentų aprašymai iš įvairių lietuvių kolonijų. Jų pasakojimuose apie Nepriklausomybės šventės minėjimus kartojasi tas pats liūdnas refrenas: o kurgi buvo mūsų jaunimas? Kodėl jis minėjime nedalyvavo? Taigi, kur iš tiesų yra mūsų jaunimas, ir kodėl jis nepasirodo svarbiausioje laisvų lietuvių šventėje? Ar iš viso jo nepasirodymas turėtų mums kelti rūpestį?

Pradėkime nuo paskutinio klausimo. Pirmiausia, nedvejodami visi sutiksime, jog mūsų jaunimo dalyvavimas yra iš principo labai svarbus. Prelatas Mykolas Krupavičius apie jaunimą taip išsireiškė: "Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknis. Jos nudžius — išnyks ir viršūnės: garsiosios dainų šventės, didinčių šokių šventės. Ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės." Taigi, jaunimo neįtraukus į Vasario 16-tos minėjimus ir bendrai į lietuvišką gyvenimą, belieka vyresniesiems prisipažinti, kad jie esą paskuti-

Į KOVĄ UŽ LIETUVIŠKĄ
PRIEAUGLĮViktora Nako kalba, pasakyta vasario 17
Kultūros Židiny, minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį

niai tikrieji Amerikos lietuviai, "paskutiniai mohikanai", o kad po jų — tuštuma. Yra nemažai ir tokių lietuvių, kurie iš principo sutinka, kad lietuviškos jaunuomenės gyvastingumas yra reikšmingas, tačiau arba nenori skirti jai savo brangaus laiko, arba nežino, kaip ją padėti.

Lietuvių jaunimas išeivijoje, kaip ir kitų emigrantų priauglis, praeityje, dabartyje ir ateityje pergyveno ir pergyvens kovą už tautinį identitetą. Klausimas, ar aš esu lietuvis, ar amerikietis, kankina didelę dalį čia gimusio jaunimo. Dažnai jaunuolis tą jautrų klausimą atsako gvildenti, pasirinkdamas lengvesnį kelią, tai yra pasiduo-

damas stipresnei amerikietiškos aplinkos įtakai.

Norėdami užtikrinti, kad Lietuvos išsilavinimo kovai nepribruktų lietuvių tautininkų šiaurės Atlanto vandenyno už dvidešimties metų, mes visi turėtume įsijungti į kovą už lietuvišką prieauglį. Lietuvos jaunimas kenčia nuo bjaurios spaudos, bet užtat ta spauda išsūkia didžiulę rezistenciją, ji duoda jaunuoliui akstiną tapti lietuvišku patriotu. Mes čia neįjuntame spaudos, nors ir esame nelietuviškos kultūros apsupti. Deja, dažnai pamirštame, jog laisvė kiekvienam individui kartu neša milžinišką atsakomybę. Ta laisvė mums sudaro galimybę savo gyvenimo dienas išnaudoti protingai bei vaisingai, arba savanaudiškai ir tuščiai. Pamirštame, jog turime atsakomybę auklėti vaikus lietuviškoje dvasioje, jei norime, kad mūsų laisva lietuviška išeivija neišnyktų, neliktų be jokių pėdsakų.

Gal kai kam atrodo, kad šios dienos lietuvių jaunimas, kaip ir aplamai jaunimas, turi vieną šūkį: gimme, gimme, gimme! Iš vyresniųjų reikalaujama tai šio, tai to, ir atrodo, kad tam jaunųjų gobšumui nėra galo. Iš tikrųjų tas gobšumas išeina davejams, t.y. vyresniesiems, į naudą, nes jiems suteikia nepaprastą galią. Spręsdami ką jaunuoliams duoti ir ko neduoti, tiek iš materialinių, tiek ir dvasinių vertybių, vyresnieji turi didelę įtaką jų identiteto formavimui. Kai vyresniesiems nusibos vien tik duoti ir nieko atgal tuoj pat negauti, jie turėtų pasiguosti viltim, kad jaunimui subrendus, jis užims jų pačių vietą ir taps naujosios jaunuomenės daveju.

Duokite jaunimui nešykstėdami! Dalinkitės su juo savo meile Lietuvai, apipilkite jį lietuviškomis knygomis, skatinkite jį prisirašyti prie tautinių šokių grupių, remkite jaunimo kongresus, ateitininkus, skautus, jaunimo sąjungą. Ypatingai stenkitės sugalvoti jaunimui kuo įdomesnius, kuo aktualesnius renginius. Tai darydami, jūs pasiaukosite ne kokiam išlępusiam vaikiniui ar lengvabūdėi mergaitei, o ateities lietuvių išeivijai.

Viktoras Nakas skaito paskaitą Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Kultūros Židinyje New Yorke. Nuotr. L. Tamošaičio

Jaunieji lietuvių vadai serga ateities išeivijos klausimais. Todėl ketvirtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjai ir pasirinko temą — "Naujajam praminti veiklą". Nutardamas tą temą gvildenti, jaunimas pareiškė įsitikinimą, jog mūsų aplinka, veiklos galimybės ir net vertybės per paskutinius 40 metų yra radikaliai pasikeitusios. Norėdamas sustiprinti išeiviją, jaunimo kongresas atvirai nustatė ateities gaires. Todėl ketvirtojo PLJK nutarimai tapo išeivijos jaunimo credo.

Turiu keletą konkrečių pasiūlymų, kaip galima jaunimui padėti, kaip galima jį paruošti rytojais lietuvių visuomenei vadovauti. Pirmas mano patarimas yra šis: visi, jauni ir seni, perskaitykite jaunimo kongreso rezoliucijas! Jeigu jūs dabar jaunimo nesurapatate, tai esu tikras, kad šis credo padės jums jo rūpesčius bei įsitikinimus įvertinti.

Pasidalinsiu su jumis viena to kongreso rezoliucijų ištrauka.

Ketvirtasis PLJK rodė ypatingai didelį susirūpinimą jaunimo politinio sąmoningumo ugdymui, tvirtindamas, jog "Lietuvių jaunimo išeivijoje politinio sąmoningumo ugdymas buvo ir te-

(nukelta į 4 psl.)

Šv. Kazimieras, lietuvių liaudies skulptūra, iš Plungės apylinkės. Meisteris nežinomas.

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

6

Nėra jokio bendravimo tarp berniukų ir mergaičių. Atrodo, kad jie vieni kitų nė nemato. Prabėgomis pasižiūri į savo krašto praeitį. Jie arabai, o krašto senovė sumeriška, akadiska, babiloniška, persiška, graikiška. Alabastrinė moters galva — Nimrud Mona Lisa, iš 720 m. prieš Kristų, ir juos sudomina.

Turistų tik vienas kitas. Iš kalbos patiriu, kad jie iš Rytų: rusai, lenkai, vokiečiai... Rusė už rankos veda gal jau penkiametį berniuką, kuris ją tempia nuo paminklo į paminklą su garsiu "Matuska, smatri". Girdžiu ir vokiečių kalbą. Zinanga moteris, vyrą už parankės laikydama, pasakoja apie Ašurbanipalo biblioteką Ninivės mieste. Sako, kad jis buvo žiaurus Asirijos imperatorius, bet labai domėjosi kultūra.

Muziejaus tarnautojai gausūs. Ginkluoti. Tačiau paslaugūs. Paklausti, su šypsniu nurodo kelią muziejaus labirinte.

Nuo Hamurabio Babilono — XVIII a. prieš Kristų — nusidangu į Nebuchadnezzar, arba Nabuko, laikus — VII-VI a. prieš Kristų. Nabukas Babiloną išgarsino ne Teisyne, bet karais ir vienu iš Septynių pasaulio stebuklų. Mat, jis žydus ištrėmė iš Palestinos po to, kai sunaikino Jeruzalę. O savo žmonos namų ilgesį ramino kabančių sodų statiniu ant karališkų rūmų stogo.

Trys Nabuko dievai yra labai išraiškūs ir tebepuošia muziejun perkeltas jo rūmų sienas: Marduk, Ištara ir Hadad. Marduk įvaizdis yra sudėtinė mozaika: gyvatė, žuvis, erelis, liūtas. Marduk buvo vyriausias Babilono dievas. Užtat jis ir turi gyvatės, žuvies, erelio ir liūto savybių. Išraiškūs įvaizdis! Manė stebina Ištara. Būdamas dievė moteris, įvaizdinta liūtu. Ištara yra karo ir meilės dievė. Kai kur ji ir moterimi vaizduojama. Tačiau ir šiuo atveju ji vienoje rankoje laiko kardą, o kitoje — leliją. Hadad turi jaučio įvaiz-

dį. Jo dieviška sritis — perkūnas ir lietus.

Muziejus — praeities lobynas

Muziejuje yra daug kambarių su graikų, partų, romėnų ir arabų praeities likučiais. Arabų, arba musulmonų, praeičiai skiriami bene daugiausia vietos. Trumpu laiku ir prabėgomis galima įsiminti į Vakaru žmogaus šaknis — pastangas augti kultūra ir kurti civilizaciją. Bagdado muziejus parodo, kad Vakaru žmogus — judanti kryžkelė.

Irako vieškeliais

Keliauti Irake sunku. Mat, Irakas yra Sovietų Sąjungos klientas. Rusų kalba girdima viešbučiuose, muziejuose, gatvėse. Gausu uniformuotų kariškių — irakiečių ir rusų. Nei anglai, nei amerikiečiai — Izraelio rėmėjai. Irakas, kaip ir Sovietų Sąjunga, aplamai turistų nemėgsta ir juos įtaria šnipinėjimu. Ir mums, drausimams archeologams, labai sunku išsijudinti iš Bagdado. Vargais negalais vidaus reikalų ministerijos leidimu (nuncijaus užtariami!) gauname pagyvenusį autobusą kelionei į Babilono miesto griuvėsius. Ne tik autobusą su šoferiu, bet ir valdišką gvidą, berniuką vandeniu paduoti ir tris kareivius su automatiniiais šautuvais. Palyda, ant ministerijos valdininko, užtikrins mūsų saugumą. Berniukas vandeniu

paduoti — patarnautojas ir kareiviai mus ypač stebina. Kam jie reikalingi? Traukiame pečius klausdami.

Patarnautojas — paauglys berniukas. Jis nuolat siūlo vandens. Prispildo šotį iš didžiulio bako autobuso priekyje ir eina per autobusą siūlydamas gerti. Vanduo šaltas. Matyt, baka yra ledų. Gerti reikia visiems iš tos pačios stiklinės. Kareiviai sėdi autobuso gale. Su mumis nesikalba. Valdiškasis gvidas, prieš leidžiantis kelionėn, pareiškia, kad fotografuoti be jo leidimo griežtai draudžiama. Paprašo nerizikuoti, akimis parodydamas kareivius.

Į Babiloną

Iš Bagdado į Babiloną — 115 km. Vieškelis kur ne kur priartėja prie Eufrato. Lyguma. Tik miesteliai ir kaimai sustabdo akis. Palmių gojeliai linkioja karšto vėjo verčiami. Žmonių ant vieškelio daug. Kariški sunkvežimiai su dideliu triukšmu sklinasi sau kelią tarp karvių, mulų ir asilų traukiamų vežimų. Per miestelius važiuojant, mūsų vandens berniukas bėga prieš autobusą, kelio prašydamas. Vos ne vos praslenkame. Karinės užtvartos eismą dar labiau sulėtina. Nors gvidas žandarams rodo leidimų krūvą, nors ir trys kareiviai žargosi autobuso gale, vis tie patys klausimai: "Į kur?"

"Kas per vieni?"

"Į Babiloną!"

"Archeologai iš Romos!"

Atsakymus girdėdami, žandaramai pečius patraukio. Karininkas, vis dar netikėdamas, lipa vidun, pereina nuo autobuso priekio iki galo, paprašo vieną kitą paso, savuosius su "Marhaba" (Sveikas!) pasveikina ir vėl išlipa. Išlipęs, plačiomis akimis permeta visą autobusą, pakrapšto pakaušį ir pamoja ranka. Matyt, tai ženklas šoferiui. Imame vėl judėti.

Sustojame Mahmudiya mieste. Autobusas ima perkaisti. Norisi valgyti. Be to, ir vandens baka maža. O gerti ne tik norisi, bet ir reikia. Nors ir popietė, tačiau sausas 38° C vėjas temperatūrą padaro itin nemalonią.

Valgykla be durų ir be langų. Sausakimša. Savininkas, pastebėjęs svetimtaučius, atskuba mūsų pasveikinti ir pakviesti būti jo svečiais. Tuojau pat suranda mums stalą ir kėdėles. Ant stalo išdygsta šalto vandens buteliai. Tik ką išimti iš šaldytuvo. Vanduo — brangiausias gėrimas. Valgykla dūzgia ausims neįprastais garsais ir alsuoja svogūnais, česnakais, avienu, šviežia duona.

Aviena ant iešmo. Kebab. Keli iešmai dar ant ugnies, o vienas regimai mažėja po miklaus kepėjo peiliu. Mėsa neatpauinama, bet kiršta atkertama mažais gabaliukais lėkštėn. Ji jau ant iešmo kepama su prieskoniais.

Prieskonių kvapas verčia varvinti seiles. Su mėsa paduoda ir perskeltą svogūną. Duonos — pitta plokštainiai iš anksto padėti ant stalo. Šviežia.

Padavus valgį, vėl pasirodo šeimininkas. Riebias rankas trindamas iš sijono šonus, su ausuotu šypsniu teiraujasi:

— Ar patinka? Gardu?

— Šiukran! (Ačiū!)

Aibė mūsų, nebepakeldamos lauke karščio ir sausras, įkryriai lenda į vandens stiklą ir dalinasi gardžiąja avienu.

Babilone: Hamurabio ir Nabuko sostinėje

Tik pavakare mūsų autobusas teįrieda į Babilono griuvėsius. Tai čia Psalmistas niūniavo tremtinio gėlą:

Prie Babilonijos upių sėdėdami verkiam, Siono (Jeruzalės) kalną atminę.

Ant karklo šakų sukabintos arpos.

Mūsų trėmėjai mums liepia giesmes giedoti; mūsų engėjai ragina džiūgaut...

Kaip mums giedoti Viešpaties giesmes: mums svetima šita žemė...

(Ps 136/137, 1-6).

Tėvynės užmiršti negalime!

(Bus daugiau)

PERGALĖ YRA KRYŽIAUS ŽENKLE

**Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio žodis
Apreiškimo parapijos bažnyčioj Brooklyne
1980.II.17, minint Lietuvos nepriklausomybės
atstatymo sukaktį**

Mano gili padėka priklauso Apreiškimo parapijos klebonui kun. Jonui Pakalniškiui už iškilmingą Vasario 16-osios Akto minėjimą pamaldų metu.

Tad jo kvietimu šiandien iš dvasiškiams skirtos sakyklos į jus prabyla civilis Lietuvos konsulas.

Šioji sukaktis minima žiauriausios priespaudos metu, prieš kurią taip atkakliai kovoja visa giliai religinga lietuvių tauta.

Kaip visi gerai žinome, persekiojami ne tik lietuvių tautai, bet ir krikščionybėi nėra naujiena.

Kai ketvirtojo šimtmečio pradžioje Romos imperijoje krikščionys tebebuvo žiauriai persekiojami ir pati krikščionybė buvo dideliame pavojuje, nes vos tik dešimtoji dalis imperijos gyventojų buvo krikščionys, rengdamasis į mūšį prieš valstybės išorės priešus, imperatorius Valerijus Konstantinas turėjo savotišką regėjimą: jam lyg sapne pasirodė besileidžiančią saulę gaubiąs kryžius su graikišku už-

rašu "tuto nika" — šituo nugalėsi. Nors imperatorius dar ir pats nebuvo krikščionis, bet to regėjimo taip buvo paveiktas, kad įsakė savo legijonams vietoje įprastos ant ieties galo prikabinotos keturkampės vėliavėlės nešti Kristaus monogramą. Ši epochinį mūšį prie Pons Milvius 312 metais Konstantino kariuomenė laimėjo. Ateinančiais metais jis paskelbė garsųjį Milano ediktą, kuriuo pripažino krikščionims tikėjimo laisvę, grąžino iš jų atimtas bažnyčias ir atšaukė prieš juos nukreiptus įstatymus.

Per šešiolika šimtmečių krikščionybė išaugo ir įsitvirtino ne tik Europoje, bet ir kituose kontinentuose.

Šiais laikais esame liudininkai naujo išpuolio prieš krikščionybę, prieš mūsų tautą ir prieš visą krikščioniškosios moralės pagrindais tvarkomą Vakarų pasaulį. Prieš laisvei, teisėtumui ir žmoniškumui atstovaujantį kryžių išstatomi marksistiniam materializmui ir brutalumui atstovaujantieji kūjis ir piaučias.

Į KOVĄ UŽ LIETUVIŠKĄ PRIEAUGLI

(atkelta iš 3 psl.)

bėra per mažai efektyvus. Pastebima, kad lietuvių jaunimas mažai domisi politine veikla. Gilesnis politinis sąmoningumas ne vien stiprintų Lietuvos laisvini- mo pastangas, bet duotų pagrindus ateities kartoms, galinčioms prisidėti prie lietuviškų darbų Lietuvai atgavus nepriklausomybę".

Toliau jaunimo kongreso atstovai davė eilę konkrečių siūlymų, kaip galima politinį sąmoningumą ugdyti. Kiekvienas iš jų galėtų būti bent dalį tų siūlymų vykdyti. Politinio sąmoningumo ugdymui jaunimo kongresas siūlo, kad visuomenė susipažintų ir supažindintų kitus su tautos praeitimi. Siūlo, kad visuomenė susipažintų su tarptautiniais dokumentais, kurie liečia Lietuvą ir kitus pavergtus kraštus, kad susipažintų su Lietuvos pagrindinio darbo, kad remtų politinių mokslų studentus bei specialistus, kad besidarbuojantys lituanistinėse mokyklose bei jaunimo organizacijose išnaudotų kiekvieną progą ugdyti politinį sąmoningumą, kad šeimos įtrauktų politinius klausimus į bendrą auklėjimą.

Aišku, visi tie siūlymai iš dalies jau kurį laiką vykdomi. Gal todėl šiandien ir turime jaunąją kartą, kurios visuomenininkų procentas, anot Vytauto Vaitiekūno, "bene nebus didesnis net už nepriklausomos Lietuvos jaunimo apsigimusių visuomenininkų procentą?" (PL, 1979 spalio, p. 40). Tačiau toli gražu neužtenka. Įdomu būtų sužinoti, kiek politinis sąmoningumas yra įvedamas į auklėjimą lituanistinėse mokyklose bei šeimose. Manau, kad labai mažai. Jeigu rimtai kalbame apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir jeigu nuoširdžiai susirenkame iš naujo pasiryžti prie Lietuvos išsilaisvinimo tautos prisidėti, tai negalime nesutikti, kad jaunimo politinio sąmoningumo ugdymo klausimas yra vienas iš opiausių visoje išeivijoje.

Manau, kad politinio sąmoningumo ugdymo procesas bus naudingas visiems, jauniems ir seniems. Mes visi, o ypač vyresnioji karta, turime nugalėti kai kuriuos klaidingus įsitikinimus, kurie žalingi mūsų efektyvumui ir mūsų, kaip politinės visuomenės, vystymuisi. Tai galime padaryti užsimodami kelti savo politinio sąmoningumo lygį. Tokio klaidingo nusi- statymo pavyzdys yra kai kurių

įsitikinimas, jog yra būtina monolitiška, vienos pakopos politinė veikla. Todėl per daug laiko eikvojame tarpusavyje ginčydamiesi ir reikalaujame vienas iš kito vieningo nusistatymo visais klausimais.

Kai kurie iš mūsų žiūrime su pašaipą į lietuviškai nekalbančių lietuvių pastangas politikos srityje, nes galvojame, kad Lietuvos nepriklausomybės gynimui lietuvių kalbos vartojimas yra būtinas. Nemažai lietuvių susidarę nepaprastai klaidingą įspūdį, jog negalima Lietuvos bylos kelti Jungtinėse Tautose, nes, jeigu Jungtinės Tautos bent sykį pasisakys prieš Lietuvos nepriklausomybę, tai Lietuva praras galimybę tapti laisva. Atsiranda ir tokių, kurie tebetiki, kad glaudžių ryšių su kenčiančia tauta palaikymas yra paprastas kolaboravimas su okupantu, ir už tai plytas meta per langus...

Iki šiol pateikiau du konkrečius pasiūlymus, būtent, kad visi susipažintumėte su jaunimo kongreso rezoliucijom ir kad visi įsijungtumėte į politinio sąmoningumo ugdymo akciją, kreipdami nepaprastą dėmesį mūsų jaunimui. Trečias mano pasiūlymas būtų, kad vyresnioji karta, šalia visų kitų savo veiksmų, kurių tikrai yra daug, duotų jaunimui gerą pavyzdį politinėje veikloje. New Yorko lietuvių tą galimybę turi, bet jos neišnaudoja. Dažnai sakoma, jog latviai ir estai yra mūsų broliai pabaltiečiai ir jog su jais reikia glaudžiau dirbti. Tad kodėl taip nedarome? New Yorke maždaug 15 metų egzistuoja pabaltiečių organizacija vardu BATUN. Ši organizacija gana sėkmingai palaiko pabaltiečiams rūpimus klausimus Jungtinėse Tautose. Nėra paslaptis, kad estai ir latviai tą organizaciją stipriai remia. O kurgi mūsų lietuvių, kurie pakartotinai įrodinėja jėgų su latviais ir estais jungimo reikalingumą? Nėra paslaptis, kad lietuvių mažai tai organizacijai aukoja ir kad tie mūsų tautiečiai, kurie priklauso prie BATUNo vadovybės ar jai padeda, neturi sau pakaitalų daugelį metų. Už tokią apgailėtiną padėtį New Yorko lietuvių didžiai atsakingi! Neužtenka idealus skelbti; reikia jais ir gyventi.

Mano tėvas pasakodavo, kad tuoj po karo Vokietijoje ir vėliau kurį laiką Amerikoje Vasario 16-tos minėjimai ir Naujų Metų sutikimai užsibaigdavę šūkiu "Iki pasimatymo ateinančiais metais Vilniuje!" Šiandien žinome (ypač po Afganistano in-

Tarp daugelio persekiojamų tautų lietuvių atkakliausiai kovoja prieš jėga ant Lietuvos užmestą kūjo ir piaučias santvarką. Geriausi mūsų kovos liudininkai yra tokie pogrindžio leidiniai, kaip L.K. Bažnyčios Kronika, Tiesos Kelias, Dievas ir Tėvynė, Rūpintjėlis, Alma Mater ir eilė kitų. Arba tokie mūsų tautos dvasios milžinai, kaip Romas Kalanta, Balyš Gajauskas, Viktoras Petkus, Ona Pranckūnaitė, Nijolė Sadūnaitė, Petras Plumpa, Algirdas Žyprė ir tūkstančiai kitų.

Jie visi tiki į šviesesnę mūsų tautos ateitį ir jai aukojasi, jie yra inspiracija ir pasididžiavimas tiek pavergtoje tėvynėje, tiek mums laisvajame pasaulyje gyvenantiems. Jie, o su jais ir visa mūsų tauta jungiasi į atėjančią laisvo krikščioniškojo pasaulio lemtingą kovą su priespaudos nešėjais, nes jie tiki, kaip ir anų laikų imperatorius Konstantinas, kad pergalė yra laisvei ir žmoniškumui atstovaujančio kryžiaus ženklą pusėje — "tuto nika".

PASIUNTINYBĖS FINANSINĖ KRIZĖ IŠSPRĘSTA

JAV valstybės departamento Baltijos skyriaus vedėjas Thomas Longo vasario 13 pasikvietė JAV LB atstovą Washingtono Algimantą Gurecką ir Jungtinio Amerikos Baltų Komiteto reikalų vedėją Janis Bolsteins ir juos painformavo apie valstybės nusistatymą įstatymo projekto H.R. 5407 atžvilgiu. Šiuo kongr. Charles Dougherty (resp. — Penna.) įnešto įstatymo pasiūlymu norima išspręsti Lietuvos pasiuntinybės Washingtono nykstančių lėšų klausimą ir sudaryti galimybes įvesti naujų asmenų į Lietuvos diplomatinę tarnybą.

T. Longo pranešė, kad valstybės departamentas sutiko su

LENKIJOJ VYKSTA IR TOKIE DALYKAI

Kasmet apie 6 mil. lenkų atvyksta į Čenstachavą pagarbinėti stebuklingojo Švč. Mergelės paveikslą, bet palyginti nemažas skaičius jų ir žūdavo dėl eismo nelaimių. Mat, Jasna Gora vienuolyną, kur tas paveikslas yra laikomas, nuo Čenstachavos miesto skiria gyvo judėjimo kelias. Žmonių aukom sumažinti ir keliui į greitkelį paversti vyriausybė sugalvojo pėsčiųjų judėjimui išskirti apacioj greitkelio 30 pėdų pločio ir 8 pėdų aukščio tunelį. Bet vietos katalikų vyskupas Stefan Barela įžiūrėjo, kad vyriausybė, stadinama greitkelį, siekia vienuolyną izoliuoti nuo miesto. Be to, ir tunelio didumas nėra pakankamas: miniom žmonių per siauras, o maldininkų nešamom bažnytinėm vėliavom peržemas. Prasidėjo ilgai trukę pasitarimai, bet vyriausybė pagaliau sutiko nebaigtą kasti tunelį užpildyti, įrengti judėjimą keliu reguliuojančias šviesas, o greitkelį praversti už vienuolyno ribų, bet partijos ir kariuomenės spaudai uždraudė apie šį įvykį rašyti.

vazijos), kad sovietų imperija ne taip greitai sužlugdys, kaip mes tikėjome. Tačiau tai toli gražu nereiškia, kad mes turime nuleisti rankas ir peržegnoti bet kokią politinę veiklą. Tiek Skuodis, tiek Petkus, tiek Sadūnaitė, tiek mūsų, kaip tautinės mažumos Amerikoje interesai reikalauja, kad politinę veiklą didintume, užuot ją mažinę. Išauklėjime naująją kartą jaunų politikų, diplomatų bei žurnalistų, kad Lietuvos išsilaisvinimui galėtume turėti žymiai įtakingesnę vaidmenį. Pakeiskime šūkį "Iki pasimatymo Vilniuje!" į šūkį "Iki pasimatymo valstybės departamente, JAV kongrese ir New York Times redakcijoje!" Pastarasis šūkis gal nėra tiek uždegantis, kaip pirmasis, bet jis vis vien kilnus, realus ir neabejotinai įvykdytinus.

Iškilmingos pamaldos Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Apreiškimo parapijos bažnyčioje vasario 17. Mišias koncelebravo iš k. Tėv. L. Andriekus, OFM, kun. J. Pakalniškis, kun. dr. J. Šaraukas, kun. A. Račkauskas. Toliau — Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, K. Miklas, A. Vakselis, J. Simutienė, P. Ažuolas. Nuotr. L. Tamošaičio

dar likusio JAV-ėse Baltijos valstybių turto investavimų tokiu pertvarkymu, kad jie nešų žymiai didesnes pajamas negu iki šiol. Tų pajamų dabar turėtų užtekti visom Baltijos kraštų diplomatinėm tarnybom neribotą laiką. Taip pat tikimasi, kad bus įmanoma ir toliau išlaikyti Lietuvos pasiuntinybės namus Washingtono. Tačiau konkreti informacija apie Baltijos valstybių turtą ir jo investavimus laikoma konfidencialiu tų kraštų diplomatinėm tarnybų reikalu.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Sausio pabaigoje pavergtoje Lietuvoje buvo surengtos "architektūros dienos", turėjusios propagandinį šūkį "architektai visuomenei". Architektų sąjungos nariai išvykose į Kauną, Klaipėdą, Šiaulius, Panevėžį, Marijampolę, Alytų, Punią, Rumšiškes, Rumokus prie Vilniaus — supažindino visuomenę su šių dienų architektūros problemomis ir su Architektų sąjungos darbais miestui ir kaimui. Vilniuje surengtos trys architektūros darbų parodos. "Architektūros dienos" užbaigtos IX-uoju architektų suvažiavimu Vilniuje.

— Lietuvos meno darbuotojų rūmuose įvyko šeštasis Lietuvos teatro draugijos suvažiavimas. Pirminio Virg. Noreikos atskaitinis pranešimas apėmė teatrų veiklos laikotarpį 1975-79 m. Per tą laiką Lietuvos teatruose esą pastatyta 40 "Tarybų Lietuvos" dramaturgų pjesių, spektaklius aplankė milijonas ir 750 tūkstančių žiūrovų.

— Lietuvos dailės muziejuje buvo surengta porceliano meninių darbų paroda, vardu "seniausi Europos porceliano manufaktūros šedevrai". Rodiniai atvežti iš R. Vokietijos Meiseno porceliano muziejaus. Dalis jų sukurti 18-ojo amžiaus meistrai, kiti dabartiniai fabrikatai.

— Sausio pabaigoje Vilniuje buvo surengtos propagandinės "kino dienos". Visi Vilniaus kinoteatrai parodė apie 50 filmų — lietuviškų ir rusiškų. Daugiausia filmų buvo Lenino garbei — jo 110-osioms gimimo metinėms "Kino leniniano puslapiai". Lietuvos kinematografininkų sąjunga paskyrė tris premijas už kino kritikas. Pirmoji premija teko S. Maciūčiui, antroji — J. Lozoraičiui, trečioji — J. Visockaitei.

— Komp. E. Balsys buvo iškilmingai pagerbtas autoriniu kūrybos vakaru, įvykusi sausio 25 Vilniaus meno darbuotojų rūmuose. Vertinamuoju žodžiu E. Balsio kūrybą aptarė muzikologė O. Narbutienė. Jo kūri-

Baltijos skyriaus vedėjas pabrėžė, kad JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pastangomis kongr. Dougherty įneštas įstatymo projektas atkreipė aukštųjų valstybės departamento pareigūnų dėmesį į Baltijos valstybių pasiuntinybių lėšų problemą ir privėdė prie jos sprendimo, kurio kitaip nebūtų buvę galima pasiekti. Išsprendus lėšų problemą, valstybės departamento nuomone, pasiūlyto įstatymo reikalas atkrita, nes naujų asmenų į Baltijos kraštų diplomatinę tarnybą įvedimo klausimas priklauso vykdomajai (executive), o ne įstatymo leidžiamajai (legislative) institucijai. Valstybės departamentas šiuo

klausimu yra nusiteikęs neigiamai ir laiko jį šiuo metu esant neaktuali. Tačiau A. Gureckas pabrėžė, kad JAV Lietuvių Bendruomenė tęs savo pastangas ir šiam klausimui teigiamai išspręsti.

JAV LB visuomeninių reikalų taryba todėl kviečia lietuvių visuomenę ir toliau remti kongr. Dougherty įneštą įstatymo projektą H. R. 5407, siekiant naujų asmenų į Lietuvos diplomatinę tarnybą įvedimo. Reikalui esant, H.R. 5407, o taip pat ir panašūs projektai bus atitinkamai perrašyti.

A.Gė.

koncertavo Rygos televizijoje. Keliuose Rusijos miestuose koncertavo *Vilniaus valstybinis kvartetas*. Grojo J. Haydnas, L. v. Beethoveno, G. Verdi kūriniai.

— Scenografijos parodose, kurios vyko Prahoje ir Sofijoje, dalyvavo ir du lietuvių dailininkai — D. Mataitienė ir V. Mazūras. Dailininko V. Kalinausko teatro eskizai, knygų iliustracijos, tapybos darbai buvo rodomi Leningrado meno darbuotojų rūmuose.

— Grupė Pergalės žurnalo darbuotojų lankėsi V. Mykolaičio-Putino tėviškėje. Sodyba esanti be tvorų, stogai kur lopyti, kur nelopyti, klėtelėje numatyta ekspozicija tebėra neįrengta. Tik sodyboje gyvenęs poeto brolis Antanas dar palaikęs gyvenamojo namo šilumą ir lankytojus maloniai sutinkęs.

— Žinomas gabus beletristas Vytautas Bubnys 1979 m. Pergalės Nr. 11 pradėjo spausdinti naują romaną "Pilnatis valandą". Romanas ilgas — eis per 4 žurnalo numerius. Pradžioje autorius skaitytoją veda į dailininkų pasaulį. Pagrindinis veikėjas — Saulius Jotautas. Toliau leidžiasi į šio personažo gimines istoriją, nuvingiuoja į 1863 m. sukilimą, į 1905 m. revoliuciją, parodo lietuvių kovą su spaudos draudimu, su caro žandarais, su rusinimu, slapty lietuviškų mokyklų steigimą, kaimiečių veržimąsi į mokslą, nepriklausomos Lietuvos kūrimąsi. V. Bubnys moka pasakoti, lengvai susidoroja ir su gana sudėtinga medžiaga, moka pažvelgti į savo personažų gelmes. Perskaičius tik pradžią, sunku pasakyti, kuria linkme rašytojas nuvairuos romano įvykius, bet tos ekskursijos į Lietuvos praeitį yra tikrai įdomios ir vertos dėmesio.

— Marksistinis literatūros kritikas Kostas Korsakas pagerbtas V. Petrauskienės ir A. Ubeikaitės praušta jo raštų išsamia bibliografijos knyga "Kostas Korsakas". Knygoje išspausdintas ir J. Lankučio apžvalginis straipsnis "Kosto Korsako literatūrinė veikla". Apyplinės bibliografijos sulaukė ir poetas Kazys Boruta. Veikalą paruošė *Valerija Vilnonytė*. Suregistruota K. Borutos knygos, atskiri kūrinių periodikoje, gausios jo knygų recenzijos.

— Solistė R. Maciūtė sausio 14-23 gastroliavo Gruzijoje, Armėnijoje ir Azerbaidžane, dainavo rusų ir Vakarų klasikų, taip pat St. Šimkaus, J. Tallat-Kelpšos, V. Kairiūkščio kompozicijas. Akomponavo pianistas Ch. Potaišinskas. Leningrade koncertavo vargonų virtuozas L. Digrys. Jam talkino solistė G. Kaukaitė. Ši solistė sausio 23

Vilniaus akademiniame operos ir baletų teatre P. Čaikovskio "Gulbių ežere" ir A. Adano "Žizelyje" soko Ženevos akademinių operos ir baletų teatro baletininkai Manola Asensio ir Hansas Maisteris.

Pr.N.

ANTRASIS "DIDŽIOSIOS ILIUZIJOS" TOMAS

JURGIS GLIAUDA

Štai ant knygnešų skobnių antrasis monumentalus veikalas "Didžioji iliuzija" tomas. Nė vienam iš mūsų garsiųjų fondų nesuteikus sumanymui talkos, šis finalinis tomas pasirodė vien tik nepaprastu autoriaus velionio dr. Vlodo Juodeikos našlės Gražinos Juodeikienės rūpesčiu ir iniciatyva.

Jo išleidimu baigtas ir viešumai duotas epochinis "Didžiosios iliuzijos" veikalas, kurio apimtis apie 1400 puslapių. "Didžioji iliuzija" dabar yra vientisas dr. Vlodo Juodeikos mąstymo, sprendimų, žinojimo, erudicijos ir dėstymo talento gyvas paminklas. Ir dar daugiau. Šis veikalas yra liudijimas apie mūsų liepsnojančią šimtmetį, apie pasaulinės visuomenės pasimetimą, apmaudą, beviltiškumą ir utopinę marksistinę teoriją konvulsijas po žmonijos etikos ir moralės pamatais.

Is liudininko tribūnos dr. Vladas Juodeika paskelbė knygos motto: "Tiesa ir meilė yra du galingiausi ginklai pasaulyje". Tai septynioliktojo šimtmečio anglų filosofo ir teologo Ralph Cudworth pareiškimas. Šio reikšmingo ir tokio lakoniško motto ženkle Juodeika perpyne milžininką dviejų tomų veikalą istorinę ir pažintinę medžiagą amžinos moralės realizavimo dvelkme tame visuomeninio ir pasaulinio gyvenimo chaose, kur į aukurų estradą ateina nuogas materializmas, aukso veršis, Baalo stabai. Todėl dėl mūsų autoriaus idėjingumo "Didžioji iliuzija" iš dalies išžengia iš grynos politinės ekonomijos rubrikos. Tai veikalas apie modernaus žmogaus dvasingumo sankryžą su tamsiausia mūsų epochos savybe, su moralės ir idėjų netekimu, su marksistiniu absoliutizmu, kurio pasaulišką įtaką Juodeika išmaningai pavadino "didžiąja iliuzija".

Iliuzija, apsigavimas, mirazas, utopija — tai ta migla, kurioje dar daug mokslo vyrų, mąstytojų, eruditų tebeįturi bent trapius naujos ekonominės santvarkos krislus. Dabar, kaip niekada, reikia šią knygą skaityti, žinoti ir turėti savo sprendimus. "Didžioji iliuzija" autorius netūno abstrakto kevale, neužinteresuoto ekonomisto pasaulio celėje. Dramatiškų konfrontacijų metodu Juodeika nuvainikuoja kazuistinius kompromisus, atskiria utopines Karolio Markso spekuliacijas nuo politinės ekonomijos masyvo, nagrinėja marksizmo pavainikio — bolševizmo — prigimtį, įtikina skaitytoją tiesos ir amžinos moralės patvarumu. Šiuo aspektu "Didžioji iliuzija" pateikia skaitytojui palaimingą esminių visuomenės gyvenimo normų atradimą ir žengia šalia Aleksandro Solženicyno "Gulago salyno"

Idėjingumo. Abiejų knygų faktūra ir siužetai nenustelbia knygos idėjingumo. Juo tamsesnė aplinka, juo patvaresnis tikėjimas žmogaus dvasios turtais, žmogaus egzistencijos prasme ir gėriu. Tai daro "Didžiąją iliuziją" dabar labai reikalingą knygą, nes epocha tokia niūri, nes aplinkos įvertinimai ciniški, kupini defetizmo ir su kapituliacija blogiui.

Antrajame "Didžiosios iliuzijos" tome autorius atskleidžia plačią panoramą, kurioje matom marksistinės ir bolševikinės teorijų aplikaciją valstybėm, tautom ir individo psichei. Tai sovietinio valdymo Rusijos teritorijoje genezė, socializmo vienio šaly kūrimo blefas, lenininės valstybinės teorijos utopija ir lūžiai. Šiai panoramai reikia plačių rėmų. Bent penki šimtai veikalų įvairiomis kalbomis ir įvairių polinkiu autorių bibliografinė sekcija demonstruoja dr. Vlodo Juodeikos žinių bagažą: per autoriaus kritiką praleistų davinų arsenalą. Per pusantro tūkstančio pavardžių figūruoja veikale. Gausingos išnašos rodo teksto šaltinius, citatų autorius. Velionio bendradarbio Jono Karkos jautriai parašytoji dr. Vlodo Juodeikos biografija. Leidėjos Gražinos Juodeikienės trumpas žodis, kuris gražina skaitytoją į neįkainojamą nuostabią: kodėl tokio veikalą leidybos vargais turi rūpintis autoriaus našlė, ne piniggingieji įvairiaplaukiai fondai?

Periodinio leidinio rėmuose neparanku pasinerti į pilnutinį

Periodinio leidinio rėmuose neparanku pasinerti į pilnutinį

Periodinio leidinio rėmuose neparanku pasinerti į pilnutinį

NAUJIEJI ŽURNALAI

PASAULIO LIETUVIS

Priešpaskutinis — 1979 liepos — PASAULIO LIETUVIS, regis, mažai bevėlavo. Manėm, kad jauni redaktoriai ir administratoriai pagaliau pasiekė visišką punktualumą. Kaip skaudžiai teko nusivilti! Dvigubas 1979 rugpjūčio-rugsėjo PL numeris skaitytojų pasiekė antroj 1980 sausio pusėj (aš savo kopiją gavau sausio 18).

Iš 96 žurnalo puslapių pirmieji 44 paskirti IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Tik prieš porą savaitių perskaitę šio kongreso aprašymus ATEITY, nieko naujo PL puslapiuose nebesitikėjom. Su dideliu džiaugsmu galiu konstatuoti, kad spėjiojimai apie kartojimąsi nepasitvirtino. Tiesa, ir čia kalbama apie tuos pačius dalykus, bet jau kalba kiti žmonės ir tiek stovyklą, tiek įvairius renginius, tiek studijų dienas mato iš kitų kampų, kitomis akimis.

Štai Kolumbijos jaunuolio Vacio Kęstučio Slotkaus reportažas iš PLJK stovyklos Anglijoje — "Aštuonios saulėtės dienos". Giedras, išsamus rašinys, su daugybe faktų, su visokios programos atlikėjų pavardėmis. Komentaram čia beveik nėra vietos. Kiek subjektyviau, jau su švelniais komentarais ("įspūdžiais"), rašo Ramunė Kubilintė savo reportažą "Braškių kalne".

Lino Rimkaus "Šešios darbo dienos" apžvelgia studijų dienų programą Vokietijos Altenberge. Pateikiama, matyti, kiek patrupinta ("Spausdiname kiek pardedaguotą..."), Petro Kisieliaus, vieno iš trijų prezidiumo pirmininkų, atsiveikimo kalba studijų dienas užbaigus. Optimistiška, išmintinga, plataus mosto. Pagaliau nepaskelbto autoriaus reportažas "Trys atsiveikimo dienos" nušviečia kongreso pabaigą Koenigsteine, prie Frankfurto.

Emilija Sakadolskienė labai drąsiai ir reikliai apžvelgia (taikim, recenzuoja) kongreso kultūrinis renginius ("Jaunimo kongreso koncertuose/ME-NININKŲ SKERSPJŪVIS"). Gauna per sparnelius Toronto "Volungė", tamsių dėmių randa Montrealio "Gintare",

knogos siužeto perpasakojimą ir epizodų vertinimo metodu rodyti didžiulį autoriaus pasirošimą (ir talentą) virtuoziskai operuoti veikalą medžiagos sankrovomis. Cia tesistengiamą pateikti eventualiam skaitytojui bendrinį, neretai literatūrinio dėstymo jėga parbloškiantį teksto poveikį, pasireiškiantį savo gyvumu, dramatiškumu, metaforomis, paskirų epizodų atšakomis, skyrių ir skirsnių epilogais, sakinio reljefu ir bendru autoriškos erudicijos koloritu.

Šio veikalą įvade aš parašiau: "Tai studija, nelyginant skirtingai marksistiniam "krūmų gaisrui", kaliforniškai "brush fire", kai dėl padegėjo degtuko valandos bėgime suliepsnoja šimtai akrų. Pirmame tome parodęs tokio fatališko degtuko gaminimą, Vladas Juodeika rodo šiame tome liepsnojančius krūmus, visos Planetos padegimą. Sąlygos geros: dvasinė sausra, nepatyrimas, naivus pasitikėjimas, ignorancija."

Vladas Juodeika atidaro pažinimo skrynią, kurioje istoriniai ir masių psichologijos faktai intuityviai šnabžda ir įkalba prognozių pavidalus. Mūsų visuomenė dar gerai atsimenta jos komtragišką konfrontaciją su atkakusiais į jos seminarus šnekučiais, su jų įtikinimais, kad Sovietų imperija vos bepastovinti ant savo suziusių molinių kojų!

Šnekučiai smagiai tenkinosi savo fantazijos tezėmis. Realybė gi žengė savo keliu. Kas nuveiks, kad kelerius metų laikotarpį dėl laisvojo pasaulio impotentiško ir naivaus pasitikėjimo "didžiąja iliuzija" Sovietų imperija nėra įsigijęs naujų teritorijų — geografiškai ir psichologiškai? Faktas toks akivaizdus netgi mūsų mikro-mikro visu-

mažuoju piršteliu pagrasoma ir bostoniškiama "Sodauto" vestuviniams. Tik (Petras) Odinis, (Raminta) Lampsaty ir (Ričardas) Daunoras neigiamų pastabų negauna, o taip pat tik teigiamai vienu kitu žodžiu prisimenami ir jaunųjų kūrėjų vakaro dalyviai. Baigminėse pastabose autorė išbara kultūrinę komisiją už nevykusį programų organizavimą — visų koncertų ištesimą.

Iš originalios, ne korespondentų atpasakotos kongreso medžiagos šalia minėtos P. Kisieliaus kalbos ištiesai skelbiama Vinco Bartusevičiaus paskaita "Jaunimo sąjunga po Kongreso/PADĖTIS IR ATEITIES PERSPEKTYVOS". Prelegentas labai taikliai mūsų išveikimą jaunimo kartą pavadina našlaičių karta ("nes ji neturi tėvų, lygiai taip, kaip ir jos tėvai neturi vaikų"). Panaigrinėja jaunimo būklę skirtinguose kraštuose. Tvirtai pasisako už Jaunimo sąjungos reikalingumą. Skatina su viltim žvelgti į ateitį ir likti kūrybingais.

Keli paskutiniai "kongresiniai" PL puslapiai užpildyti nutarimais, organizaciniais reikalais ir laiškais Lietuvos pagrindinio spaudai bei Lietuvos jaunimui.

Kaip "kongresinė" ATEITIS, ir PL "kongresiniai" puslapiai nusėti kongreso dalyvių bei vaizdnuotraukomis. Kongreso nuotraukų montażu išpuošti ir abu išoriniai PLB viršeliai.

Kas dar pažymėtino šiame PL numeryje? Alina Griniene dienaščio forma aprašo dvidešimt šeštąją Europos lietuviškųjų studijų savaitę. Kornelijus Jazbutis pateikia pereinatos vasaros lietuvištinio seminaro įspūdžius. Vaclavas Kleiza tebekeliauja po Australiją. Romas Kasparas skelbia JAV LB IX tarybos rinkimų duomenis. Linas Rimkus supažindina su XIX šimtmetį Vilniaus universitete studijavusiais žemaičiais. Emilija Sakadolskienė, brisdama per liaudies lobyną, paryškina rudens šventes (bet ar tikrai Žolinės rugpjūčio vidury jau pradeda rudinį?). Ir dar, patikėkit, šimto su viršum pavadinimų straipsnių, reportažų korespondencijų, nekro-

Jaunųjų talentų koncertas vasario 3 Jaunimo Centre Chicagoje. Rengė Balfas. Iš k. Arūnas Kaminskas, akomponavęs R. Kasiuliui ir Rūtai Pakštaitėi, Rūta Pakštaitė, padainavusi liaudies dainų ciklą, Rimgaudas Kasiulis, atlikęs pagrindinę programos dalį, birbynė pagrįjęs liaudies dainų, Daiva Markelytė, deklamavusi Putino poemą "Žilvinas ir Eglė". Nuotr. V. Noreikos

menės šurmuliuose.

Pirmojo tomo pratarė Vladas Juodeika rašė: "Per kelis dešimtmečius rusai bus išugdę lietuvių marksistų kartą, kuri iš ištikinimo gins vadinamąjį "humanitarinį" ar "demokratinį" marksizmą". Tad abu šio didžiulio veikalą tomai gal bus tinkami "sumarksistintus numarksistinti" ir "žmogiškojo veido komunizmo" kaukę nustumti šonon? Tokia ir didaktinė veikalą savybė šalia visų kitų jo gilių, virtuoziskai sprendžiamų problemų ir erudicijos.

(Vladas Juodeika — Didžioji iliuzija. Antras tomas — 687 psl. Išleido Gražina Juodeikienė. 1979. Spaudė Pranciškonų spaustuvė.)

logų, žinučių sukrauta į skyrius "Lietuva", "Politikos baruose", "Visuomenės baruose", "Švietimas ir auklėjimas", "Kultūros baruose", "PLB žinios", "PLJS žinios", "Pasaulio lietuviai", "Mirusieji", "Leidiniai" ir "Laiškai".

Dar grįžkim prie vėlavimo. PLJK aktuali medžiaga apdorojus, iš 50 puslapių tiek visko priversta, kad net galva svaigsta. Bet kiek gi ten šviežienos? Beveik viskas jau skaityta dienrašty, savaitraščiuose, žurnaluose. Jei dar kas ir naujo, jei dar kiek kitaip, tai imi raukytis pažvelgęs į aprašomų įvykių datas. Ar visai tai tik puslapių skaičiui didinti? Ar dėl visų atšildytų barščių penki mėnesiai vėlavimas? O gal suvėluota telkiant "kongresinę" medžiagą? Priešingai kitų įvykių aprašymam (pvz. kasmetinės Europos lietuvių studijų savaitės), IV PLJK medžiaga nepasentų, na, bent iki metų. Jaučiu dar vieną PL redaktorių argumentą: mes JAV lietuviai, turim progą apie viską skaityti net po kelis kartus; bet daugelis kitų kraštų, ypač P. Amerikos tautiečių, tik iš PL viską tesužino... I tai dar karščiau atsakyčiau: kaip tik todėl ir neveluokit! Trečios ar ketvirtos klasės paštu pasiųstas, žurnalas, ir laiku išėjęs, keletą savaitių nusivėlinas.

Už vėlavimą atsiprašinėdama, redakcija "netrukus" žada spalio numerį, o lapkričio ir gruodžio vėl glaudinti į vieną ir šitaip bandyti vyti laiką. Būtų daug geriau, keletą mėnesių visiškai išbraukus, pradėti, sakykim, kovo numeriu. Ir daugiau niekada nebeveluoti. PASAULIO LIETUVIUI prestižas yra labiausiai reikalingas!

MŪSŲ SPARNAI

Cia apžvelgimas lietuvių evangelikų reformatų žurnalo 1979 gruodžio numeris skaitytojų pasiekė pasigėrėtinai punktualiai, kaip ir visi kiti, po du kasmet, mano gaunami bene išties dešimtmetį.

I 96 puslapius sudėta daugiau kaip du tuzinai straipsnių, keliolika kronikos žinučių, keli eilėraščiai ir daugiau kaip keturias dešimtis nuotraukų (Dagorio skulptūrų, Alfos Pažūrienės

Zenonas Ignonis — PRAEITIS KALBA. Dienoraštiniai užrašai. Gudija. 1941-1944. Spaudai paruošė Klemensas Jūra. Išleido Bronius Ignatavičius. 1980. Viršelis dail. Pauliaus Jurkaus. Iliustruota nuotraukomis. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Tiražas 1000 egz. 288 psl. Kaina 8 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

Apie šių dienoraštinų užrašų autorių velionį monsijoną Zenoną Ignatavičių-1 g n o n i (1909.I.1-1975.V.21) pernai buvo išleista Koemeno Jūros knyga "Monsinoras". Tos knygos trys dalys — Lietuvoje, Gudijoje ir Pasaulyje — skaitytojų domino daugeliu įvykių, kurių centre buvo rodomas velionis monsijoras.

Šioj naujoj knygoj Klemensas Jūra pristato velionį su jo dienoraštiniais užrašais antrojo pasaulinio karo metu, jam esant Lietuvos karo kapelionu Gudijoje. Savo rašiny "Dienoraštį pradėdant" Klm. Jūra trumpai apibūdina velionį ir jo dienoraštį šiais žodžiais:

"Monsinoras Zenonas — gražiausias jautrios širdies mintis skyrė Lietuvai ir lietuviams. Jis — kunigas — nešė dvasinį-religinį spindulį kaimynams gudams. Mokėjo jų kalbą, mylėjo tu krašto žmones, kaip palikuonis didingos Lietuvos praeities. (...) Iš knygos lapų į mus žvelgia Kristaus karys — apaštalas, kurio paprastumą ir dvasios didingumą, anų bausių laikų sąlygose ir šiandien — sunku besuprasti. (...) Savo gyvybę vertino, kiek ji buvo reikalinga Viešpaties ir žmonių teikimoje. Nesiekė ramybės, patogaus gyvenimo — visa būtų veržėsi, kur buvo reikalingas, kur niekas kitas jo nekaltai pakeisti."

Balys Auginas — GIESMĖS ŽYDĖJIMO METAS. Lyrika. 1979. Cleveland, Ohio. Tėvynės Garsų radijo trisdešimties metų sukakčiai. Knygos metenatas — dr. Vladas Bložė. Išleido Clevelando lietuvių radijas Tėvynės Garsai. Tiražas — 400 egz. Spaudė Vilties draugijos leidykla. Kietais viršeliais. 140 psl. Kaina 5 dol. Gaunama pas leidėją šiuo adresu: J. Stempuzis, 4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121. Šis eilėraščių rinkinys plačiau buvo paminėtas Aurelijos Balašaitienės straipsniu "Balio Augino naujoji poezijos knyga" (Darbininkas, 1980 sausio 25, Nr. 4). Prie tos recenzijos norėtusi dar pridėti, kad Auginas šioj knygoj savo mintis reiškia daugiausia šiandienine ne-disciplinuota eilėdara ir daug kur ta išraiška lieka miglota.

Pavyzdžiui kad ir šiame pirmajame rinkinio eilėrašty "Vyčiai":
Poetai miršta jauni,
Kaip vyčiai,
Iškritę iš lizdo —
Nuo jų sparnų oštmo
Skamba žemė,
Ir jų giesmė —
Naujų aušrų sravenimas — — —
Geriau Auginui sekasi, kai jis eiluoja "vakarykšte" disciplinuota forma. Tokio eilėraščio pavyzdžiui gali būti "Ramuma" (31 psl.):

Vakaro voras, tinklų ištiesęs,
Saulėlydžio ilsis liane —
Medžių mieguistų minkštas pavėsis
Žemę užkloja tamsia miline.
Nuovargio juodos pėdos arimuos:
Dienai ir paukščiui pailsta sparnai —
Saulės giesmė aptemo, nurimo —
Žydi naktis, ar linai?
Gailla, kad tokių "vakarykštės" formos eilėraščių rinkiny yra maža.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

(nukelta į 7 psl.)

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Redaguoja Nijolė Ulėnienė, 16 Lucille Lane, Dix Hills, N.Y. 11746

ANTRAS SKYRIUS

RUDUO

Rudenį lapai keičia spalvas. Pasidaro raudoni, geltoni, oranžiniai ir po to rudi. Vieną dieną snigo. Tai buvo trečiadienis. Neturėjo snigti rudenį. Buvo juokinga, kai snigo. Tėtis buvo sakęs, kad nesnigs iki žiemos.

Aras Bartys

-o-

Kai yra ruduo, krinta lapai. Auga grybai. Man ruduo patinka. Aš žaidžiu su lapais, Man patinka rinkti grybus. Lapai yra geltoni ir raudoni. Darosi šalta.

Vincas Giedraitis

DARŽAS

Daržas yra žemės plotas, kur auga daržovės. Mano senelė Rankonkomoje turi didelį daržą. Ten auga agurkų, morkų, pomidorų, cukrinių salierų, pipirų, salotų, ropių, krapų, kopūstų. Žmonės daugiausia naudoja bulves. Kopūstus ir agurkus raugina žiemai. Prie daržo yra kūdra. Iš jos semia vandenį ir laisto daržoves. Lietuvoje sodina daug cukrinių burokų, iš kurių daro cukrų. Daržovės turi daug vitaminų, reikalingų mūsų sveikatai.

Aleksandras Maldutis

BAIDYKLIŲ VAKARAS

Kai ateina baidyklų vakaras, aš apsiirengiu kaip beisbolo žaidėjas ir einu rinkti saldainių. Mano sesutė eina su manim. Rūta apsiirengia kaip vaiduoklis, o Jūra — kaip ragana. Mums labai patinka baidyklų vakaras, nes mes surenkam daug saldainių.

Andrius Sperauskas

MANO MOČIUTĖ

Aš turiu močiutę. Ji turi šunį. Jo vardas — Princas. Močiutė turi ilgus plaukus. Kita močiutė yra nesveika: jai reikia būti ligoninėje.

Indrė Bilerytė

KOKIA AŠ GUDRI

Aš einu į mokyklą išmokti skaityti ir rašyti. Jau daug išmokau apie Lietuvą. Moku šokti ir dainuoti. Iš ryto aš pati nusiprausiu ir apsiirengiu. Vakare pati sukaltu poterių.

Adria Birutyte

KALĖDŲ ATOSTOGOS

Per Kalėdų atostogas aš buvau pas savo krikšto tėtį. Jis gyvena Manhattane. Po to aš ir mano mamytė važiuojame man pirkti smuiko. Aš ir mano senelis pastatėme paukščiams lesyklą.

Antanas Kulys

LINKSMŲ KALĖDŲ!

Labas! Mano vardas yra Paulius. Aš norėčiau papasakoti apie savo atostogas. Prieš Kalėdas snigo. Buvo daug sniego. Mano dėdės Geniaus lėktuvas negalėjo nusileisti dėl to, kad taip snigo. Jis atskrido kitą dieną. Aš gavau Kalėdoms daug žaislų. Man labiausiai patiko "ATARI". Tai yra žaidimas, kurį prijungi prie televizijos. Man labai patiko mano atostogos.

Paulius Budraitis

MANO KALĖDŲ ATOSTOGOS

Per mano atostogas nesnigo, tai aš negalėjau važinėti rogemis. Aš gavau "skateboard", tai su ja važinėjau. Buvo labai smagu. Kalėdų senis man davė daug žaislų, bet man labiausiai patiko naujas "futbolas". Per Naujus Metus aš nakvojau pas savo draugą Andrių.

Mindaugas Jurys

TREČIAS SKYRIUS

MANO GIMTADIENIS

Mano gimtadienis yra vasario 25. Gimtadienį švenčiu kiekvienais metais. Pakviečiu savo gerus draugus. Kartais ne visi atei-

na į mano gimtadienį. Kurie ateina, atneša man dovanų. Pirmas valgom dešrelės, vėliau gaunam ledų pyragą su žvakutėmis. Po to atidarau dovanas. Su tais žaislais mes žaidžiam ir sprogdinam balionus. Vakare, kai visi išeina namo, aš padedu savo žaislus, o mamytė viską sutvarko. Man gimtadieniai labai patinka.

Andrius Ilganas

JEI GYVENČIAU PILYJE

Jei gyvenčiau pilyje, aš turėčiau labai daug kambarių. Mano pilis būtų labai didelė. Lauke būtų ežerėlis. Viduje būtų baseinas. Aš turėčiau daug tarnų ir tarnaičių. Turėčiau mokytoją, kuri gyventų su manimi. Jei susirgčiau galėčiau mokytis lovoje. Prie pilies turėčiau tvartą. Ten būtų karvių, arklių, avinėlių ir vištų. Viduje aš turėčiau kačių ir šunų.

Kristina Vygantaitė

KALĖDOS LIETUVOJE — SAPNAS

Vieną naktį, kai aš buvau 24 metų, sapnavau, kad buvau Lietuvoje švęsti Kalėdų. Aš nuskridau pora savaitę prieš Kalėdas. Su manim skrido 139 kiti lietuviai. Jie visi buvo vyrai nuo 20 iki 40 metų. Tais metais tik 191 rusas liko Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Estijoje. Tik 62 liko Lietuvoje. Kitus rusus šitie kraštai sumušė. Prieš Kalėdas aš ir mano 139 vyrai lengvai sumušė rusus, likusius Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Estijoje. Visiems, kurie čia gyveno, tai buvo geriausia Kalėdų dovana.

Aras Ulėnas

PASIMEČIAU MIŠKE

Vieną dieną aš buvau grybauti. Radau daug grybų. Kai atėjo naktis, nežinojau, kur esu. Buvau paklydus. Nuėjau per toli nuo namų ir atsiradau miške. Mačiau daug paukščių ir zuikių. Tada atėjo medžiotojas ir parvežė mane į namus.

Rima Naronytė

PASIMEČIAU MIŠKE

Jei pasimesčiau miške, mėgčiau surasti, kaip atėjau. Jei nepasisektų, tai aš gyvenčiau miške. Eičiau žuvauti, ir būtų smagu. Pasidaryčiau palapinę iš meškos kailio, o paklodę — iš elnio kailio. Būdamas miške, rasčiau kalbą su visais gyvuliais. Per šventes atneščiau jiems visokių gėrybių: meškai medaus, zuikiui morkų, lapėi mėsos, o voverytei — riešutų. Aš tikrai norėčiau gyventi miške.

Antanas Vainius

YPATINGAS SAPNAS

Aš sapnavau ypatingą sapną apie save ir gyvulius. Kartą ečiau į mišką ir sutikau mešką. Ji mane paklausė: Ar tu rūkai? Aš atsakiau: Ne. Ir tada toliau ejom kartu ir pamatėme varną medyje. Varna mane prašė, kad ją nukelčiau nuo medžio. Aš lipau į medį, švelniai paėmiau varną ir nulipau žemyn. Tada visi kartu ejom toliau ir pamatėme kiškį. Ir tada ejom per visą pasaulį padėti gyvuliams. Staiga mane mama pabudino. Man buvo labai gaila, kad tai buvo tik sapnas.

Vytenis Radzivanas

PENKTAS SKYRIUS

ŠVENTĖS

Pasaulyje yra labai daug švenčių. Mes švenčiame Kalėdas, Velykas, Baidyklų dieną ir labai daug kitų. Visos šventės turi reikšmę. Per Kalėdas gimė Kristus. Per Baidyklų dieną reikia išgąsdinti kitus žmones. Ir taip toliau. Man labai patinka Kalė-

dos ir Baidyklų diena. Patinka duoti dovanas ir gąsdinti žmones. Kokios šventės tau patinka?

Rima Vaičiaitytė

-o-

Man patinka Kalėdos dėl to, kad nėra mokyklos visą savaitę ir gaunam dovanų. Mano geriausias Kalėdų momentas yra tada, kai atidarau dovanas. Mūsų eglutė būna gražiai papuošta. Mes Kučias valgom pas bobutę.

Jonas Janušas

-o-

Šventės yra poilsio, džiaugsmo dienos. Kai šventėm Padėkos dieną, mano šeima ėjo į valgyklą. Skaniai pavalgėm. Buvom Cook's valgykloje. Atrodė kaip karališki rūmai. Net ant sienų buvo nupiešti karaliai. Mes tiek privalgėm, kad vos galėjom paeiti. Parėję namo, ejom pagulėti.

Diana Dailydaitė

KALĖDOS

Man patinka Kalėdos, nes gaunu daug dovanų. Aš gaunu dovanų iš savo brolių, tėvų, tetos ir dėdės, bobutės ir tėtuko. Prieš Kalėdas mes valgom Kučias. Mūsų giminės per Kučias ateina pas mus. Mes visi valgom prie didelio stalo. Pavalgę visi vaikai eina žaisti. Per Kalėdas mes einam pas savo bobutę pietų. Ten ateina ir visi kiti giminės. Man labiausiai patinka per Kalėdas gauti dovanų.

Arnas Nemickas

MANO MĖGSTAMIAUSIA ŠVENTĖ

Mano mėgstamiausia šventė yra Kalėdos. Tą dieną gimė Jėzus ir mes gaunam daug dovanų. Kalėdų dieną mes atidarom savo dovanas. Po to einam į bažnyčią, kalėdines mišias. Tada grįžtam namo. Apie 5 valandą einam pas mano pusseseres, arba jos ateina pas mus.

Regina Senken

-o-

Mano mėgstamiausia šventė yra mano gimtadienis. Ji yra mėgstamiausia dėl to, kad aš gaunu daug pinigų ir daug dovanų. Visi mano draugai ateina, ir mes turim didelį balių. Vėliau valgom gražų pyragą. Aš labai mėgstu ir Kalėdas. Per jas irgi gaunu daug dovanų. Per Kučias prie stalo mūsų šeima laukia plotkeles. Po to valgom vakarienę. Tada girdim Kalėdų senį, einantį pro kaminą. Mes gaunam iš jo dovanų ir padėkojam jam, kad jis buvo mums toks geras.

Paulius Naronis

KALĖDOS

Mano mėgstamiausia šventė yra Kalėdos. Man patinka puošti Kalėdų eglutę. Patinka per Kučias valgyti plotkele, silkes, slizikus. Labiausiai patinka gauti dovanas, bet taip pat ir duoti. Man patinka Kalėdų giesmės. Kai yra sniego, tai aš su vaikais mėtausi sniegu.

Algis Remeza

ŠVENTĖS

Iš visų švenčių man labiausiai patinka Kalėdos. Prieš Kalėdas mes perkam eglę. Pora dienų prieš Kalėdas mes ją papuošiam. Kalėdų dienai atėjus važiuojam pas gimes. Tada visa šeima eina į bažnyčią. Bažnyčia būna papuošta labai gražiai. Kartais, grįžtam namo, pradeda snigti. Namie visi valgom Kalėdų pietus ir klausomės kalėdinės muzikos. Kai pagaliau ateina Kalėdų senis, visi labai džiaugiasi. Maži vaikai Kalėdų senį labai myli. Kalėdos prabėga greitai, bet po metų bus kitos.

Laura Bilėnaitė

"ŽIEMOS PASAKA"

KULTŪROS ŽIDINYJE

Maironio mokyklos Kalėdų eglutė buvo gruodžio mėnesį Kultūros Židinyje. Buvo suvaidintas gyvas ir gražus vaidinimas Žiemos Pasaka, kurį parašė Paulius Jurkus. Į vaidinimą buvo įjungti visi mokyklos mokiniai; jie šoko, dainavo, vaidino snaiges, šaltį, voveraites, nykštukus, kiškius. Buvo ir pingvinas, lapė, Aldutė, laumė ir net Kalėdų senelis. Vaidinimas visiems, ir vaikams ir suaugusiems, paliko didelį įspūdį. Dekoracijos — žiemiškos, su sniegėmis; jos gražiai puošė sceną. Labai svarbu, kad vaidintojai, mokyklos mokiniai, aiškiai tarė savo roles. O vaidintojų kostiumai matomi nuotraukose; jie įvairūs ir gražūs.

Vaidinimą režisavo ir šokių mokė R. Balsys, roles atlikti mokė G. Stankūnienė. Kostiumus projektavo ir sukūrė O. Ilgūnienė ir B. Liogienė. Kalėdines giesmes parengė N. Ulėnienė, dekoracijas — A. Klimaitė-Mikalauškienė.

VYR. PARENGIAMOJI KLASĖ

EGLUTĖ

Mokyklos eglutė buvo "Žiemos pasaka". Vaidinime aš buvau snaigė. Buvo dešimt snaigių. Michelle buvo mano pora snaigių šokyje. Mes dėvojom baltus kostiumus. Mamytės juos pagaminė. Po vaidinimo visi atėjo į sceną, ir visi dainavom. Turėjom ant veido daug grimo, tai atrodėm kaip tikros snaigės. Buvo labai smagu ir gražu.

Loreta Milukaitė

ŠEŠTAS SKYRIUS

JEI AŠ BŪČIAU KARALIENĖ

Jei aš būčiau karalienė, pirmiausia iš savo valstybės išvaryčiau visus vagis ir negerus žmones. Tada aš visiems vargšams ir seniems duočiau daug pinigų. Visiems mokytojams paskyčiau, kad duotų mokiniams daugiau darbo mokykloje ir neužduotų namų darbų. Būtų labai smagu būti karaliene, bet po kiek laiko nusibostų. Visi tave pradėtų atpažinti. Kurieis tu nepatiktum, gal norėtų tave jie užmušti. Todėl aš noriu būti karaliene tik vieną mėnesį.

Vaiva Ulėnaitė

-o-

Jei aš būčiau karalienė, turėčiau labai didelę pilį, labai daug tarnų ir drabužių. Turėčiau po žiedą ant kiekvieno piršto ir daug gyvulių. Aš keliaučiau į kiekvieną kraštą ir matyčiau visus žmones. Visi žmonės lenktųsi prieš mane. Aš gausčiau, ko tik norėčiau. Visi bėgtų pas mane, kai šaukčiau. Būčiau labai laiminga, jei aš būčiau karalienė.

Audra Senkutė

-o-

Jei aš būčiau karalienė, leičiau žmonėms laisvai gyventi ir daryti, kas jiems patinka. Aš nebūčiau diktatorė, kaip kad yra komunistai. Aš padėčiau visiems, kad jie galėtų mokytis ir išmokyti amatą arba įsigyti profesiją, kad turėtų pinigų. Aš padėčiau vargšams. Tikiuosi, kad dėl to mane visi žmonės mylėtų.

Rita Gvildytė

-o-

Jei aš būčiau karalienė, įsakyčiau visiems žmonėms aplink savo namus tvarkytis. Jei žmonės mestų popierius ant žemės, aš juos uždaryčiau į kalėjimą, arba jie turėtų surinkti popierius nuo 20 blokų. Jis arba ji būtų kalėjime du kartus daugiau, negu popierius numetė. Jei jis ar ji numestų du popierius, būtų kalėjime keturias dienas. Jei aš būčiau karalienė, sutvarkyčiau visus vagis. Pirmą kartą uždaryčiau į kalėjimą vieneriems metams, antrą kartą — trejiems, o trečią kartą — šešeriems. Jei

Visų laukiamas ir mėgstamas Kalėdų senelis, kurį vadina Antanu, apdovanojo vaikus dovanėlėmis. Nuotr. P. Bivainio

Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai vaidina Pauliaus Jurkaus vaidinimą "Žiemos pasaka". Nuotr. P. Bivainio

tada daugiau nevogtų. Bet jei dar vieną kartą vogtų, niekados daugiau neleistų jiems būti laisviems.

Viktortija Garbauskaitė

-o-

Jei aš būčiau karalienė, eičiau į bažnyčią ir duočiau 20 dolerių auką. Duočiau duonos neturintiems žmonėms ir padėčiau tiems vaikams, kurie neturi tėčio ar mamos ir kurie neturi namų. Aš norėčiau, kad mano karalystė būtų stipri.

Ramunė Adams

Jei aš būčiau karalius, būčiau geras valdovas. Visi žmonės būtų laisvi, ir nereikėtų jiems per daug mokesčių mokėti. Visiems žmonėms būtų darbas, ir visi turėtų po savo namą. Vaikams nereikėtų ruošti namų darbų, ir mokykloje jie būtų tik po dvi valandas kasdien. Aš neleistų kelti gazolino, daktarų ir ligoninių kainų. Būtų daug gražių parkų, ir visur būtų švaru. Bet aš tikrai nenoriu būti karalius, aš geriau norėčiau būti prezidentas.

Andrius Lileika

MANO GATVĖ

Mano gatvėje dabar gyvena labai mažai žmonių. Vasarą būna daugiau mašinų, bet žiemą niekas nevažiuoja, tik sniego valytojai. Mums yra smagu taip gyventi, nes mieste žmonės gyvena vienas prie kito, o čia mes esam visai vieni. Tu gali daryti, ką nori, rėkauti, kiek nori, ir tau niekas nieko nesakys. Seniau gyvenau gatvėje, kur turėjau daug draugų, ir aš jų esu pasiilgus.

Audra Gintautaitė

-o-

Aš gyvenau gatvėje, kuri vadinas Charles Street. Mūsų numeris yra keturioliktas. Mano gatvė nėra labai judri. Yra daug medžių, pušų ir gražių gėlių. Mano gatvėje gyvena daug vaikų. Aš turiu porą draugų. Vienos mano draugės vardas yra Deena. Mes esam vieninteliai lietuviai gatvėje. Netoli manęs gyvena viena mergaitė, kuri yra iš Indijos. Visi vaikai žaidžiam daug žaidimų.

Kristina Matusaitytė

MANO DRAUGĖ

Mano draugė Violeta gyvena Floridoje. Ji man parašo daug laišku apie Floridą. Ji buvo pas mane šį pavasarį. Aš norėjau, kad ji miegotų palapinėje su manim, bet ji negalėjo miegoti, nes prie palapinės buvo svirplys. Kitą dieną mes važiuojam į Adventure Land. Mums ten labai patiko. Ji pas mane pabuvo porą dienų, paskui važiuojo namo, ir dabar aš laukiu jos laiško. Gal vėl šią vasarą galėsime pasimatyti.

Rita Jakaitė

JEI AŠ BŪČIAU KARALIUS

Jei aš būčiau karalius, turėčiau didelę ir gražią pilį. Ji būtų ant aukšto kalno, apsupta iš visų pusių vandens. Turėčiau gražią karalienę ir daug aukso. Turėčiau didelę ir stiprią kariuomenę. Savo turtu dalyčiausi su žmonėmis, ir mano valstybėje nebūtų vargšų. Mano nuotrauka būtų visuose laikraščiuose, ne tik Darbininke.

Paulius Sabalis

AŠ NORIU KELIAUTI

Aš noriu keliauti į ateitį. Noriu pamatyti, kokios bus mokyklos ir stovyklos. Kai grįšiu, galėsiu pasakyti draugėms, kas joms atsitiks. Aš žinosiu, jei gerai mokysiuos. Ir dar apie stovyklas sužinosiu. Sužinosiu, ar maistas bus geresnis, jei aš būsiu vadovė. Blogai, kad nėra tokios kelionės, kaip "kelionė į ateitį".

Vida Penikaitė

SEPTINTAS SKYRIUS

MANO KALĖDOS

Šiemet mes Kalėdas praleidom namie. Pas mus buvo atvažiuos mano teta Linda su savo šeima. Aš maloniai praleidau laiką su savo šeima, su savo pussesere, o mano brolis paspartavo ir pasikalbėjo su mūsų dviem pusbroliais. Mes visi pasikalbėjome apie kalėdines dovanas. Aš Kalėdoms gavau pinigų, dovanų ir žaidimų. Per Kalėdų savaitę mes turėjom daugiau svečių iš Long Island ir iš Delaware. Taip pat buvom svečiuose pas mano krikšto mamą ir krikšto tėvą. Buvo labai smagu, tik gaila, kad nebuvo sniego.

Laura Satinskaitė

DEVINTAS SKYRIUS

ŽIEMA

Tyliai krinta sniegas, apdengdamas visus laukus. Medžių lapai seniai nukrito, šakos dabar turi varveklis. Vaikai žaidžia lauke, stato sniego šenelius, važiuoja rogutėmis nuo kalnų. Po triukšmingos dienos grįžta su šalė ir pavargę. Mamytės turi paruošusius jiems gerti karštos kakavos.

Danutė Senkutė

Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviai tlek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kloskų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.

AUSTRALIJOJ LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

J. SLAVĖNAS

ALKF XIV-asis suvažiavimas, kuriame buvo paminėta ir Federacijos 25 metų sukaktis, įvyko 1979 gruodžio 28-30 Sydnėjū. Dalyvavo 51 atstovas ir nemaža svečių iš didžiųjų Australijos lietuvių kolonijų — Melbourne, Adelaidės, Brisbanės ir kitų. Suvažiavimas pradėtas pamaldomis Lidcombe, Šv. Joachimo bažnyčioje, kurioje jau daug metų meldžiasi Sydnėjaus lietuviai. Koncelebracinės mišias aukojo visi suvažiavimo dalyvavę kunigai — kun. dr. P. Bačinskas (Brisbanė), kun. P. Butkus (Australijos lietuvių katalikų sekretoriato vadovas ir Sydnėjaus lietuvių kapelionas), kun. P. Martuzas (Sydnėjus), kun. Alb. Spurgis, MIC (Adelaidė), kun. Pr. Vaseris, Fed. dvasios vadovas (Melbourne). Kun. Pr. Vaseris pamoksle suglaustai paminėjo suvažiavimo tikslus ir priminė, kad suvažiavime prisimenama ir Federacijos 25 m. sukaktis.

Pirmame posėdy (tuojuo po atidarymo pamaldų), kurį atidarė Federacijos pirmininkas V. Laukaitis, pakviestas suvažiavimo prezidentas (kun. Alb. Spurgis, E. Varnienė, dr. Ramutis Zakarevičius), sekretoriatas (S. Pusedešienė, dr. Rūta Kavaliauskaitė) ir mandatų komisija. Toliau šiame pirmame posėdy išklauzinti sveikinimai (jų buvo gana daug) ir pranešimai — ALKF pirmininko (už 2 metus), išdininio, kontrolės komisijos.

Iš Federacijos svarbesnių dviemėtinės veiklos bruožų pirmininko pranešime pažymėta: Tėv. Aidų savaitraščio išsilaikymas (išgyta sava pilna spaustuvė, sutvarkytos patalpos, archyvas); gegužės mėnuo skiriamas persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai atminti — visose kolonijose ta mėnesį laikomos specialios pamaldos, renkamos aukos religinei šalpai, rašomi laišukai Australijos vyskupam, prašant maldų už Lietuvą, teikiamos informacijos katalikų persekiojimams nušviesti. Toliau pirmininkas apžvelgė kitų Australijoje veikiančių lietuvių katalikų organizacijų veiklą.

Iš išdininės (E. Šemetienės) pranešimo paaiškėjo, kad per dvejus metus Federacija turėjo pajamų \$65,621, o išlaidų — \$65,347. Dėl brangstančių spausdinimo medžiagų ir pašto išlaidų didėjo Tėv. Aidų prenumerata pakelta iki \$20.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė A. Bakaitis. Kontrolės metu viskas rasta tvarkoj. Pranešimas priimtas su pagyrimu.

Adelaidės atstovas Pr. Pusedešius pristatė Federaciją 25 metų veiklos proga. Ta proga Adelaidės atstovai įteikė Federacijai stambų čekį (kun. Alb. Spurgis — \$500, Adelaidės parapijos taryba — \$500, Adelaidės Katalikų Moterų Draugija — \$200, Adelaidės ateitininkai \$200). Suvažiavimo dalyviams toks vienos kolonijos veiklos ir dosnumo pavyzdys padarė gilią įspūdį. Kun. Alb. Spurgis, MIC, ragino visas kolonijas pasiryžti iki kito suvažiavimo surinkti tam tikrą sumą.

Popietiniame posėdy Pr. Pusedešius skaitė paskaitą — ALKF ir mes. Kalbėtojas peržvelgė Federacijos veiklą nuo pat pradžių iki dabar ir padarė išvadas: lietuvių Australijoje dar nemiršta; reikia religinio atsinaujinimo; ALKF ir po 25 metų reikalinga.

Diskusijos ilgiau buvo sustojusios prie jaunimo klausimo: kodėl jaunimas tolsta nuo lietuvių? Pareikšta nemaža nuomonė. Jaunimo atstovas Sietynas Kubilius pareiškė, esą „senieji nemoka paduoti jaunimui gairių“.

Antrą suvažiavimo dieną pamaldos buvo skirtos kenčiančiam Lietuvos Bažnyčiai. Paminėti mirusieji Federacijos nariai.

Pirmame antros dienos posėdy ilgiau sustota prie Tėv. Aidų reikalų. Fed. pirmininkas V. Laukaitis perskaitė redaktoriaus kun. Pr. Daukno pranešimą, apibūdinantį laikraščio padėtį. Kalbant apie Tėv. Aidų priedus, labiausiai suvažiavimo dalyviai pasisakė už jaunimui skirtą priedą — Ateities Žingsnius. Verpetai, Moterų Pasaulyje greičiausiai bus įjungti į patį laikraštį.

Dr. kun. P. Bačinskas pateikė įdomų, gerai parengtą pranešimą apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Kalbėtojas

pabrėžė, kad pagal Sov. Sąjungos konstituciją „yra joje laisvė tikėti, bet nėra laisvės tikėjimą skelbti“.

Diskusijose svarstytas LKKB leidimo pobūdis.

Baigiant posėdį, vyko ALKF valdybos rinkimai. Į valdybą pasiūlyti ir išrinkti: V. Laukaitis, V. Žemaitis, H. Statkuvienė, V. Vaitiekūnienė, V. Čižauskas, J. Keblys, E. Šemetienė, J. Jurgelaitis, Kandidatu liko L. Padgurskis. Kontrolės komisijai liko tie patys (J. Petraitis, P. Vaičaitis, K. Mieldažys).

Sumanymuose nutarta: parašyti raštą Australijos min. pirmininkui M. J. Fraseriui dėl naujo Sov. Sąjungos ambasadoriaus Australijoje; pasveikinti N. Sadūnaite; padėkoti Tasmanijos dienraščiui Mercury už pagalbą laisvinant iš sovietų kalėjimo lietuvių šarūnų Žukauską; pasiūlyti laiškus popiežiui Jonui Pauliui II-ajam, Sydnėjaus kardinolui Sir James Freeman ir Australijos vyskupų konferencijai. Laiškams redaguoti sudaryta komisija.

Suvažiavimas baigtas giesme, Marija, Marija ir Lietuvos himnu.

-o-

Greta organizacinių reikalų svarstymo suvažiavimo metuėjo ir įvairūs meniniai, kultūriniai pasireiškimai.

KELIONĖ LIETUVIŠKAIS REIKALAIS

Jau nuo 1968 BATUNas — bendroji pabaltiečių organizacija kreiptasi į Jungtines Tautas — sistemingai primena atstovams prie Jungtinių Tautų New Yorko Pabaltijo bylą. Ryšium su šia užduotimi BATUNas jau eilę metų siunčia savo atstovus į JT Žmogaus teisių komisijos konferencijas, kuri kas metai vyksta Ženevoje. Šiemet toje delegacijoj teko dalyvauti kun. Kazimierui Pugevičiui, kuris šiuo metu drauge su Marijona Skabeikiene bei Elena Kulberiene eina pareigas BATUNo direktoriatoje. Kun. Pugevičiui kelionės išlaidas apmokėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Jau iš anksto buvo paruošti New Yorko numatytiems atstovams informacijos paketai. Posėdžiuose, kurie vyksta JT rūmuose Ženevoje, žadėjo dalyvauti 42-ųjų kraštų atstovai, 30-ies vyriausybės stebėtojai bei stebėtojai iš maždaug 50-ies visuomeninių organizacijų. BATUNas oficialaus statuso jų tarpe neturi, tačiau jo atstovai, pasinaudodami piliečių teisėmis ir per pažintis, planavo asmeniškai kontaktuoti tam tikrus numatytus atstovus ir su jais pasikalbėti.

Informaciniuose paketuose buvo 81 dokumentacija: 45-ųjų pabaltiečių 1979 rugpjūčio 23 atsišaukimas į JT, kad sovietai atsižadėtų Molotovo-Ribbentropo sutarties bei jos pasekmių; 51-o asmens Lietuvoje atsišauki-

mas laisvės reikalui Antanui Terleckui ir Julijui Sasnauskui, kurie bolševikų kalinami už žmogaus teisių gynimą; Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 37 numerio vertimas anglų kalba; JAV Lietuvių Bendruomenės išleista knyga „Žmogaus teisių pažeidimai Lietuvoje 1978 m.“, anglų kalba, bei dokumentacija prancūzų kalba.

Pabaltiečių delegacija nuvyko į Tautų Rūmus — Palais des Nations — anksti antadienio rytą. Liūdna buvo prisiminti, kad tuose pačiuose rūmuose kadaise pabaltiečių atstovai pilnomis teisėmis dalyvavo Tautų Sąjungos posėdžiuose, dar prieš antrą pasaulinį karą. Dabar rūmai praplėsti, ir čia yra nemaža dalis Jungtinių Tautų aparato.

Susiradę telefonus, pradėjome skambinti įvairiom atstovybėm, prašydami pasimatymo. Tarpais nuidėdami iš galerijos pasiklausyti kalbų. Itin įdomus momentas buvo, kada Prancūzijos atstovas M. Jean-Claude Soyser pasiūlė, kad Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos vardu būtų pasiųsta telegrama Kremlinui, pasitaraujant, už ką Andriejus Sacharovas baudžiamas ir kokių būdu. Sovietų atstovas V. Zorin stoji pietu, sakydamas, kad čia susirinko atstovai svarstyti tarptautinio masto klausimą, o kas tas Sacharovas?

Tada JAV atstovas Jerome Shestak atkirsdamas pasakė, „Jei gerbiamas Sovietų Sąjungos atstovas nežinot, kas yra tas Andriejus Sacharovas, aš mielai Jus painformuosiu...“

Kun. Pugevičius pristatė Vatikano delegacijos nariui prel. Luigi Bressan. Gautas telefono numeris, ir paskambinta Vatikano delegacijos viršininkui, nuolatiniam atstovui prie JT Ženevoje, vyskupui J. Rupp. Ekscelecija, jau gražaus amžiaus žmogus, jį mielai priėmė. Pusantros valandos pasidalino jė minterimis. Vysk. Rupp, pasirodo, neblogoi susipažinęs su Lietuva. Jis, dar jaunu skautų kapelionu būdamas, lydėjo Prancūzijos skautus į Lietuvą tarptautinei sveigai.

(Bus daugiau)

K. K. Pugevičius

Vyskupas išlydimas po iškilmingų pamaldų. Iš k. kun. P. Butkus, vysk. D. Cremin, Katalikų Imigracijos direktorius kun. McCarthy, kun. dr. P. Bačinskas, kun. P. Martuzas.

LIET. KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS MIELIEMS BIČIULIAMS

Iš tironiškai izoliuotos Lietuvos Dievo apvaizdos kelias ateinančios žinios jaudina pasaulį. Lietuvos vardas pasidaro tarsi simbolis kovos už religiją ir bendrai už laisvę. Tačiau tai, kas apie persekiojimus, kančias, apie religinę ir tautinę veiklą bei kovą pasakoma mūsų pasiekiančioj pogrindžio spaudoje, yra tik silpnas vaizdas to, kas vyksta bedieviško komunizmo vergijoje.

Dabar laisvame pasaulyje vieningai lietuvių organizacija, kurios tiesioginis tikslas yra remti šios dvasinės kovos ir misijų pastangas, yra L.K. Religinė Šalpa. Lyginant su tuo, kokia pagalba ten būtų reikalinga, mūsų pagalba nėra didelė. Ji yra tokia, kiek jos gauname iš lietuvių laisvame pasaulyje. L. K. Religinės Šalpos skleidžiamą informaciją dėka pradėdam sulaukti atsiliepimų ir iš nelietuvių.

Kai gavėnijos metu prisimename Kristaus kančią, prisiminkim jo mistinio kūno dalį — kenčiančią ir persekiojamą mūsų tautą Lietuvoje. Esam paskleidę

maldų kalendorių, kad kiekvieną dieną kur nors lietuvių melsėtųsi už Lietuvą. Vis dažniau išgirstam, kad tai daro ir nelietuviai. Mūsų malda turėtų būti kasdieninė.

Tačiau maldų nepakanka. L. K. Religinės Šalpos veiklai reikia medžiaginės paramos. Kur parapijose vykdomos rinkliavos L.K. Religinėi Šalpai, visiem patariam jungtis į savo parapijos talką. Kur to nebūtų, lietuviams derėtų vienim kitus paraginti savo auka remti L.K. Religinės Šalpos veiklą. Mūsų adresas yra: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių.

Pastaba. Kelioms organizacijom ir pavieniam asmeniui mus kreipiantis, paaiškinam, kad L.K. Religinė Šalpa ir Kronikoms-Leisti-Draugija nėra tas pat. L.K. Religinė Šalpa neturi nieko bendro su minima draugija.

Vysk. V. Brizgys
LKRS pirmininkas

PHILADELPHIA, PA.

Rengiamas padėkos vakaras

Kaip kitose kolonijose, taip ir Philadelphijoje, pašalpiniai klubai yra suvaidinę stambų vaidmenį drąsesnių lietuvių išsivijimo gyvenime. Jų čia būta įvairiose miesto dalyse daugiau negu dešimt. Tačiau laikui, aplinkai ir kitom nepalankiom sąlygom veikiant, iš jų beliko tik vienas, ir tas, susidūręs su sunkumais, 1974 jau buvo pasirušęs likviduoti.

Paskutinio lietuvių klubo praradimo mintis visuomenėje sukėlė neįjaukį šurpą. Tik atsiradus būreliui drąsesnių entuziastų, buvo nutarta jį atkurti ir sugrąžinti į kolonijos lietuviško gyvenimo tarnybą. Šiuo nutarimu remiantis, klubas buvo perorganizuotas ir akciniais pagrindais veikiančią bendrovę ir pavadintas Lietuvių Namais, o jo patalpos atremontuotos ir pritaikytos dabarties reikalavimams. Taip jis ir vėl tapo svarbiu lietuviško veiklos centru. Greitai jo patalpose bus įrengtas ir atidarytas visą Delaware slėnį apimęs lietuviškos kultūros centras su biblioteka, muziejumi ir kita.

Didžiulio pastato išlaikymo išlaidos nėra mažos ir negausiai lietuvių kolonijai sunkiai pakeičiamos. Dėl to buvo imtasi ieškoti pajamų iš stambesnių renginių (pav. lietuvių mugių, gegužinių, sekmadienio vakaronių ir kitokių pramogų), į juos įtraukiant ir nelietuvius lankytojus. Šis kelias finansiskai pasiteisino, bet užkrovė didžiulę darbo našatę administracijos pečių. Nepajėgiant darbuotojų samdyti, reikėjo kviesti savanorius talkininkus tiems renginiams aptarnauti.

Daugybę darbų ir problemų turėdama, Lietuvių Namų vadovybė vis neradavo galimybes sukviesti visus iki šiol buvusius darbuotojus bei talkininkus ir jiems pareikšti prideramą padėką. Pagaliau direktorių taryba nutarė šią dažnai kilusią mintį įgyvendinti. Kovo 15, šeštadienį, 7 v. vak., Lietuvių Namuose įvyks administracijos darbuotojų ir visiem remontų ir renginių vadovam bei talkininkam padėkos vakaras su muzika ir vaišėmis.

Didelis skaičius geros valios lietuvių per praėjusius penkerius metus savo darbu ir talka stengėsi Lietuvių Namus atkurti ir iš finansinių sunkumų išgelbėti. Valdybos vestas jų sąrašas per tiek laiko pasidarė nepilnas ir netikslus. Dėl tos priežasties vadovybė negali visiem buvusiem darbuotojams ir talkininkams pasiūlyti individualių pakvietimų, ir dėl to bendrai kviečia visus, kurie savo darbą ir talką įvairiai yra skyrę Lietuvių Namų naudai, šiame padėkos vakare dalyvauti.

Vėša

WASHINGTON, D.C.

Petro Odinio ir Ramintos Lampsatytės koncertas Washingtono bus kovo 9, sekmadienį, 7 v.v. Latvių namuose. Dėl informacijos skambinti Linui Kojeliui (202) 363-5439.

— Washington, D.C. A. a. dr. Kaziu Alminui prisiminti 205 dol. Lietuvių Fondui paaukėjo šie asmenys: V. Trumpa, V.S. Zubkai, G.M. Narkus-Kramer, A.S. Naujokaitis, V.A. Butai, A.R. Bailey, G.K. Vasaičiai, E.J. Voldopalai, M.T. Mickai, D.A. Lukai, D.A. Barzdukai, V.A. Gureckai, T.A. Landsbergiai, R.V. Kavoliai, M. K. Čiziūnai.

— Washington, D.C. A. a. dr. Kaziu Alminui prisiminti 205 dol. Lietuvių Fondui paaukėjo šie asmenys: V. Trumpa, V.S. Zubkai, G.M. Narkus-Kramer, A.S. Naujokaitis, V.A. Butai, A.R. Bailey, G.K. Vasaičiai, E.J. Voldopalai, M.T. Mickai, D.A. Lukai, D.A. Barzdukai, V.A. Gureckai, T.A. Landsbergiai, R.V. Kavoliai, M. K. Čiziūnai.

— Lietuvos pasiuntinybėj Washingtono vasario 16 Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis su žmona surengė priėmimą. Priėmimo dalyvavo keli Valstybės departamento pareigūnai, diplomatinio korpuso atstovai, Pavergtųjų Tautų Komiteto atstovai bei estų ir latvių kolonijų Washingtono vadovybių žmonės, lietuvių organizacijų vadovai. Iš viso svečių buvo apie šimtą.

— Tikinčiosios Lietuvos Dieva visose Kanados bažnyčiose bus kovo 2. Ta proga bus renkamos aukos Lietuvos Religinei Šalpai. Toronto katedroj kovo 30, sekmadienį, 3 val. popiet bus iškilmingos mišios, kuriose dalyvau ir pamokslą pasakys kardinolas Carter. Tuo bus atžymėta 40-ties metų sukaktis nuo Lietuvos užgrobimo ir Bažnyčios persekiojimo pradžių. Minėjimą rengia Kanados Lietuvių Katalikų Centras.

— Cleveland, Ohio, kovo 1-2 Dievo Motinos N.P. parapijos salėj rengiama Lietuvių Religinės Šalpos paroda. Atidaryme šeštadienį, 7 val. vak. kalbės kun. Kazimieras Pugevičius. Parodą rengia Lietuvos vyčių 25 kuopa.

— Kanadoj Ontario liberalų partijos vadovas Stuart Smith ir parlamentinė jos grupė specialiu raštu pranešė spaudai, kad Algis Juzukonis paskirtas specialios partijos projektų direktorium. Rašte minima, kad A. Juzukonis yra buvęs LB Toronto apylinkės pirmininku, dalyvauja baltiečių ir daugiakultūrinę veikloje. Tarnybinė jo pareigė — palaikyti ryšius su tautinėmis grupėmis.

— Dail. Rasos Arbatės dailės darbų paroda Chicagoj, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje, vyks kovo 14-23.

— Cleveland, Ohio, kovo 8, šeštadienį, 7 val vak. Dievo Motinos N.P. parapijos salėj vyks rašytojo Algirdo Landsbergio ir Ramovėnų vyrų choro, vadovaujamo Juliaus Kazėno, žodžio ir dainos recitalis. Vakarą rengia Dievo Motinos N.P. parapija.

— E. W. Baranausko laišką apie Maskvos įvykdytą Lietuvos užgrobimą 1940 metais išspausdino Schenectady Gazette. Laiške suglaustai priminama Lietuvos laisvės meto istorija.

— Cleveland, Ohio, Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla kovo 9, sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos N.P. parapijos salėj rengia tėvų ir mokytojų simpoziumą vaikų auklėjimo klausimais. Mokyklai vadovauja Vida Bučnienė.

— Nek. Pr. Marijos seserų rėmėjai Chicagoj kovo 9 ruošia koncertą ir vakariene.

— Pianistas A. Kuprevičius pirmą kartą gros naujuoju Prisiškėlimo parapijos pianinu parapijos metinės vakarienos ir koncerto proga. Koncertas ir vakariene įvyks kovo 23. Po vakarienos dar dainuos Toronto vyrų choras Aras.

— Kražių monografijai leisti aukas siųsti adresu: Jonas Žadeikis, 6522 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629. Čekius rašyti: Kražiai Fund.

— Nauji Darbininko skaitytiniai: Z. Kundrot, Brockton, Mass., S. Samus, Hamilton, Ont., Canada, J. Rentelis, Randolph, Mass., J.A. Kiddon, Hasting on Hudson, N.Y., T. Skirgaila, Pacific Palisades, Calif. Užsakė kitiem: P. Šlapelis, LB Cape Cod LB apylinkės sekr., Centerville, Mass. — J. Ambrozaitis, Centerville, Mass. Sveikinam naujus skaitytinius ir dėkojam užsakytojam. Naujumi skaitytiniam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant visiem 13 dol. metam.

NAUJIEJI ŽURNALAI

(atkelta iš 5 psl.)

Mariją begarbindami ir alkoholi begerdami, pasiliko, o jis, štai, laimingai išbėgo... Beje, apie alkoholio auką, nelaimingą evangelikų reformatų kunigą, už 8 puslapių įautriai, su gilia užuojauta rašys Hermanas Pavilionis.

Jokūbas Kregždė užbaigia ankstesniam numery pradėtą savo šeimos istoriją „Mes ir brolis Jurgis“. Su Sibiro kankinių, teisininko Jurgio Kregždės ir jo žmonos mokytojos Olgos (Stuinaitės), tragedija prisimena ir šūrupus visos mūsų tautos likimas.

Alfonsas Nakas

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius siųskit:
"Ateities Aušra", 304 Bayville Rd., Lattingtown, N.Y. 11560
Redaguoja Rasa Razgaitienė, Telef. 516 671-7975

ŽVILGSNIS Į ATEITĮ

Žiemos kursai Dainavoje

VILIJA DĒDINAITĒ

Žvilgsnis į ateitį — tai vyraujanti tema, kuri dvasiškai rišo septyniolika penkis kursantus bei vadovybę žiemos kursuose Dainavoje. Kursų pagrindinė užduotis — nagrinėti temą "Futurologija — ateities dvasia" visose mūsų gyvenimo sferose.

Kursai prasidėjo gruodžio 26 po pietų. Kai visi suvažiavo, nustebo savo gausiu skaičium bei daugelio vietovių reprezentacija. Kursuose dalyvavo vyresnieji moksleiviai ir pirmų metų studentai. Jie susirinko iš Chicago ir artimų apylinkių, Cice-ro, Clevelando, Detroito, Hamiltono, Los Angeles, Montrealio, New Yorko, Rochesterio, Toronto.

Į pavakarę įvyko oficialus kursų atidarymas, kuriame moksleiviai dalyvavo uniformuoti ir nešė kuopų vėliavas. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirmininkas Arvydas Žygas pasveikino atvykusius, tarė įvadinį žodį ir pristatė vadovybę. Ją sudarė: kun. Stasys Yla — programos koordinatorius, kun. Juozas Bacevičius — kapelionas, Arvydas Žygas — tvarkos koordinatorius, Saulius Čyvas — komendantas, Daina Sidrytė ir Kristina Rociūnaitė — mergaičių vadovės, Andrius Kazlauskas ir Vytautas Bandziulis — berniukų vadovai, Rimas Polikaitis ir Dalia Šakaitė — muzikos ir vakarinių programų vadovai, Rita Neverauskaitė — korespondentė, Kristina Veselkaitė — raštinės vedėja, Vidas Neverauskas — ūkvedys, V. Norkienė — šeimininkė, Zita Šolūnaitė — šeimininkės padėjėja.

Atidarymo metu vadovai mum pristatė ir paaiškino savo pareigas ir planus. Kursantų vardu Paulius Staniškis ir Raminta Pemkutė pasisakė, kodėl jie atvyko į kursus, ko jie iš jų tikisi, ir pasveikino visus atvykusius. Po to buvo aiškinamos pagrindinės taisyklės ir dar kelios smulkmenos. Po vakarinės įvyko susipažinimo vakaras. Žaidėm žaidimus ir išmokom šokių, kuriuos Arvydas Žygas buvo išmokęs būdamas Punske. Šiais naujais šokiais teko ne kartą pasinaudoti savaitės vakariniuose programose.

Kiekvienos kursų dienos programos struktūra buvo gana panaši: kėlėmės anksti, pavalgėm pusryčius, apsitvarkėm ir persiskyrėm į dvi grupes. Kiekviena grupė klausė dvių skirtingų pašnekesių, kurie buvo padalinę į tris keturiasdešimt penkių minučių pašnekesius, perskirtus pertraukų. Po pietų buvo trumpas laisvalaikio tarpas, ir po to, vėl grupėm apsiėjus, vyko pašnekesiai. Po vakarinės dirbo diskusijų būreliai, vyko pranešimai ir vakarinė programa. Kiekviena diena išsiskyrė ar ypatingu pašnekesiu, diskusijom, vakarine programa, ar įdomiai praleistu laisvalaikiu. Šiaip nebuvo dienos be kokio nors teigiamo aspekto.

Gruodžio 27 kalbėjo dr. Aušra Liulevičienė; jos tema — "Kas yra laikas?". Pradžioje ji pateikė skirtingus laiko apibrėžimus. Bendrai buvo nusprendžiama, kad laikas yra laikotarpis, kuris yra matuojamas tarp dviejų taškų ar įvykių. Toliau ji naudojo keturis literatūros pavyzdžius parodyti, kaip žmonių laiko suvokimas skiriasi. Užbaigė surišdama ateitį su dabarties veikimu, teigdama, kad tikrovė yra prasminga tik tuo, kuo ji taps ateity. Laikantis šios pa-

žiūros, laikui bėgant, mes atliekam veiksmus, kuriuose laisvai nustatom savo santykius su Dievu ir kartu savo ateitį.

Tą pačią dieną Arūnas Čiuberkius kalbėjo tema "Dabarties dvasia". Jis daugiau vedė pokalbį, kuriame mus skatino atsižvelgti į savo gyvenimą — praeitį, dabartį ir ateitį. Tuo pačiu žvelgėm į savo gyvenimus ir mėgstamiausius užsiėmimus, bandydami atrasti kokį bendrą ryšį, kuris šį tą pasakytų apie mūsų pačių "dabarties dvasią".

Moksleivių ateitininkų kursai Putname. Kursam vadovavo kun. Stasys Yla.

NERINGA III

Ištraukos iš stovyklos laikraščio "Ei, drauguži"

Labai svarbią ir didelę šios stovyklos dalį sudarė paskaitos ir diskusijos. Stovyklai buvo parinkta tema "Žvilgsnis į save ir į pasaulį". Ją puoselėjo specialiai pakviesti sendraugiai, studentai ir patys moksleiviai. Po kiekvienos paskaitos buvo reikalaujama kokio nors atsiliepimo iš stovyklausių, ar tai būtų diskusijų, ar pratybinių darbų pavidalu. Tomui Giniui buvo pavesta sugalvoti po kiekvienos paskaitos įdomius ir reikšmingus klausimus, kurie išprovokuotų diskusijas ir ginčus, o ne tik "teisingus atsakymus".

Buvo truputį sunkumų su diskusiniais būreliais, nes ne visi moksleiviai mokėjo diskutuoti ir ne visi vadovai mokėjo vesti diskusijas. Tai nėra naujiena. Daug mokyklų nesinaudoja diskusijų arba seminaro mokymosi būdu. Studentai tik skaito knygas, kur viskas surašyta, susumuota. Bet visi daug pasimokėm, ir diskusinių būrelių rezultatai yra labai įdomūs.

Nors dažniausiai stovyklautojams tekdavo atsiliepti į paskaitas tik per diskusijas, buvo ir kitų progų. Į kun. Pugevičiaus paskaitą buvo atsiliepiama per diskusijas, per anketas ir per demonstracijas ruošė. Į Jūrėtės Kroktytės-Stirbienės pokalbį taip pat buvo atsiliepiama per ruošiamą demonstracijai. Atsiliepdami į dr. Vynganto paskaitą, vyresnieji moksleiviai parašė trumpus straipsnius.

Pateikiami trumpi paskaitų apibūdinimai, daugiausia parašyti stovyklautojų.

Danutė Norvilaitė

-o-

Kun. Kazimieras Pugevičius kalbėjo apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos svarbą ir kaip mes galim, ja besinaudodami atkreipti dėmesį Lietuvos reikalui mūsų mokyklose. Gavom ir rankas peržiūrėti originalias Kronikas ir kitus pogrindžio leidinius. Klausėmės slaptai įrekorduotos kalbos iš kun. Garuko laidotuvių; įrekoravimas at-

A. Čiuberkius apibrėžė mūsų dabartinės kultūros dominuojančias savybes: nihilizmą, egzistencializmą, egoizmą. Jis aiškino, kaip mes galim suderinti ateitininkų principus su gyvenimu pasauly, kuris jiems prieštarauja. Šioje paskaitoje buvo iškeltas Žemaitės šūkis, kuris pasidarė kursuose dažnai naudojamas: "Kilti ir kelti".

Į pavakarę buvo mišios, vakarinė ir diskusijų būreliai. Vakarinė programoje kiekvienas būrelis pateikė kokį nors vaidinimą, kuris rišosi su kuria nors paskaitos idėja. Po to — trumpas linksmapavakaris ir tyła.

(Bus daugiau)

vežtas iš Lietuvos. Taip pat gavom progą susipažinti su visa kita medžiaga, kurią kun. Pugevičius suredaguoja, išleidžia ir platina.

Bet ne tik paskaita prisidėjo kunigas prie stovyklos programos. Jis padarė daug pasiūlymų ir davė daug originalių minčių demonstracijai, kuri buvo planuojama ateinančią savaitę.

-o-

Dr. Elona Vaišnienė kalbėjo tema "Kokia yra nauda būti išsilavinusiu individui". Ji palaiškė stovyklautojų dėmesį, pateikdama asmeniškų klausimų. Taip pat pateikė daug įdomių duomenų, pvz., kad Amerikos jaunimas, neskaitant Kinijos ir Sovietų Sąjungos, mažiausiai turi žinių apie savo pasaulį.

Dr. Vaišnienės pagrindinės mintys buvo dvi: kad yra labai svarbu būti išsilavinusiam ir daug žinoti apie savo aplinką ir kad visi turim bandyti būti tokiais žmonėmis. Galim sekti spaudą, klausytis žinių ir mokytis iš kitų. Antra, kad yra labai naudinga mokėti daugiau negu vieną kalbą.

Čia labai geros pozityvios mintys, bet reikia daug pasiryžimo, kad jos būtų gerai įvykdytos. Man atrodo, kad mūsų būrys stovyklautojų padarė tokį pasiryžimą, bent po paskaitos.

Po paskaitos veikė diskusiniai būreliai. Apkalbėjom dr. Vaišnienės mintis. Nutarėm, kad reikėtų šiek tiek pakeisti mokyklų sistemas. Yra svarbu, kad jaunimas gautų/horo ir entuziazmo mokyti iš savo mokytojų ir tėvų. Kilo daug skirtingų minčių, kaip mes galim praturtinti savo pasaulėžiūrą.

Antanina Žmuidzinaitė

-o-

Gintarė Ivaškienė atvyko į Neringos stovyklą pakalbėti mum apie pietryčių Azijos pabėgėlius ir problemas Kambodijoje, Vietname ir Laose su komunistų įsteigtom valdžiom.

G. Ivaškienė dirba su pabėgėliais, kurie atvyksta į Connecticut. Buvo labai įdomu klausytis jos darbo nuotykių. Paskaitos pradžioje ji apibūdino dabartinę situaciją pietryčių Azijoje. Kalbėdama apie pavergtų žmonių bėgimą pabėgti iš komunistinių kraštų, ji priminė mum žiaurumus, kurie dabar ten vyksta. Kai Tailandas priėmė 60,000 pabėgėlių, Kamer Rouge (Kambodijos komunistų partija) pradėjo spausti Tailando valdžią. Tailandas turėjo grąžinti pabėgėlius. Ant Kambodijos sienos visi buvo sukapti. Iš tokio pavyzdžio kilo diskusijos apie Tailando atsakomybę ginti žmonių teises.

G. Ivaškienė priminė mum, kad išgarsėję "boat people" iš Vietnamo nėra vieninteliai, kurie bėga iš nelaisvės. Iš Kambodijos ir Laoso žmonės bėga per kalnus į Tailandą ir jūrą. Pasiekus jūrą, jiems grasina audros, piratai ir laisvos tautos, kurios nenori priimti daugiau pabėgėlių.

Paskaitos pabaigoje buvo suminėtos pabėgėlių problemos, jiems atvažiavus į laisvę. Pietryčių Azijos žmonės turi visai kitokią kultūrą ir gyvenimo stilių. Jiems yra labai sunku prisitaikyti prie mūsų kalbos, darbų ir gyvenimo. Be to, trūksta pinigų ir žmonių pastangų jiems padėti.

Kaip visa tai rišasi su Lietuva? Prelegentė palygino Lietuvos, Latvijos ir Estijos kančias, jas užėmusi bolševikams, su Laoso, Kambodijos ir Vietnamo kančiomis dabar.

Po paskaitos vyko diskusijos mažesniuose būreliuose. Diskutavom, kaip Amerika ir Kanada galėtų geriau priimti pabėgėlius. Taip pat kilo klausimas, kaip Amerikoje ir Kanadoje būtų galima pakeisti nusistatymą prieš pabėgėlius.

Andrius Padleckas

-o-

Šeštadienio popietę vyko labai įdomus simpoziumas, į kurį stovyklautojai kreipė nemažai dėmesio. Tema buvo branduolinė energija, teigiama ir neigiama pusė. Simpoziume dalyvavo du jauni studentai: Tomas Girnius, fizikos ir matematikos studentas Harvarde, ir Albertas Landsbergis, veikėjas įvairiose politinėse organizacijose New Yorke.

Albertas pristatė įvairias priežastis, kodėl branduolinė energija turėtų būti pašalinta, o Tomas taktiškai įrodinėjo, kokios problemos gali kilti, jei tai būtų daroma per greitai ir be pakankamos ruošos. Teisybę pasakius, nei vienas, nei kitas negalėjo pilnai atsakyti į stovyklautojų klausimus, tai daug laiko praleidom besiaiškindami įvairius dalykus. Po simpoziumo daug išvadų nebuvo. Visi pastebėjom, kad mažai žinom apie tą reikalą, bet visi pareiškėm didelį norą daugiau sužinoti.

-o-

Seselės Ignės pokalbis buvo labai įdomus ir ragino mus pagalvoti apie labai svarbias mintis. Pradėjom pašnekesį daugiau psichologine tema: savarankiškumas ir atsakomybė. Kalbėjom apie tai, kaip mes esam pasikeitę nuo mažens, ir apie visokias įvairias įtakas, kurios mūsų gyvenimą paveikia. Buvo pabrėžta, kad, kai žmonės bręsta, jų savarankiškumas ir atsakomybė irgi plėtojama.

Perėjom tada į religinę temą. Buvo užduota užpildyti klausimų lapus apie mūsų religinius įpročius, kai buvom septynerių metų ir dabar. Klausimai buvo apie mūsų dalyvavimą mišiose, Šventąjį Raštą ir bendrai Bažnyčios veiklą.

Kitoj lapo dalyje buvo paprašyta pažymėti, kuo, kaip krikščionis esi tikras ar netikras. Įvairūs klausimai šia tema lietė tikėjimą į Kristų, kodėl mes esam krikščionys ir t.t.

Bendrai paėmus, aš manau, kad pokalbis buvo įdomus ir daug ką pamokė.

Rima Vebeliūnaitė

-o-

Dr. Vytautas Vyngantas kalbėjo bendrai stovyklos tema —

New Yorko jaunesnieji ateitininkai aplankė Republic aerodromą, kur inž. Saulius Janušas jiems aprodė lėktuvus ir patį aerodromą. Paskutinėje eilėje matosi S. Janušas (be švarko) ir iškylos vadovas Petras Tutinas. Nuotr. L. Gudeliėnės

IŠKYLA Į AERODROMĄ

Vieną lietingą spalio šeštadienį, jaunučiai ir jaunieji ateitininkai nuvažiavo į Republic aerodromą Long Islande. Ten dirba p. Janušas.

Mes buvom tokiam kambary, kur buvo įvairiausių instrumentų. Tada dviese ėjom į p. Ja-

nušo mažą lėktuvą, kur jis išaiškino, kaip viskas veikia. Po to ėjom į tokį pusiau didelį lėktuvą. Tas lėktuvas buvo gražus.

Mes taip pat matėm pagrindinį keleivių pastatą. Prieš grįžtant namo, mus skaniai pavaišino p. Janušienė.

Aš manau, kad buvo smagi iškyla.

Tomas Šaulys

ERDVINĖS BUVEINĖS

IR MEDALIAI

Šeštadienį, lapkričio 3, vyresniųjų moksleivių ateitininkų grupė aplankė dailininkų Vytauto ir Aleksandro Kašubų namus ir studiją Manhattane.

Kai atvykom, nuėjom į kambarį, kuriame buvo sustatyti dail. A. Kašubienės darbai ir projektai. Ms buvom nustebinči, kai sužinojom, kad A. Kašubienė suplanavo Port Authority stoties priekinę sieną, aikštę priešais dangoraižį Manhattane ir to dangoraižio fasadą. Mum taip pat buvo parodyti A. Kašubienės erdvių buveinių modeliai ir tuščiaavidurės figūros, pagamintos iš pakietintos ištemptos medžiagos.

Paskui nuėjom į kambarį, kuriame žiūrėjom skaidres. Pamatėm, kad A. Kašubienės meną galima vartoti architektūroje ir moksle. Ji buvo dalyvavusi "Art in Science" programoje Philadelphia kolektivo, kur menininkam buvo duotos aštuonios savaitės suprojektuoti ką nors meniško, galimo vartoti ir moksle. Dail. Kašubienės projektas buvo lietaus struktūra. Čia medžiaga nebuvo patepta, ir buvo įrodyta, kad bėgantis vanduo neturėjo laiko persisunkti per medžiagą.

Po šių įdomių skaidrių mes nuėjom apačion į dail. Vytauto Kašubos studiją, kur buvo išdėta daug metalinių skulptūrų. Jis mum paaiškino, kaip jis suplanavo ir iškalė gipse Vilniaus universiteto 400 metų su-

kakties medalį. Ta gipso forma buvo išsiūta į pinigų kalyklą — Franklin Mint. Ten mašinomis buvo sumaziinta gipso forma ir iškalti auksiniai, sidabriniai ir bronziniai Vilniaus universiteto medaliai.

Taip užsibaigus mūsų iškylai, padėkojom p.p. Kašubam ir išvažiavom namo.

Ramunė Jasaitytė

Vyresnieji iškylautojai pasisako

Kas tau labiausiai patiko iškyloj?

Klausytis, kai p. Kašubienė paaiškino savo darbus... Skaidrės, kurios parodė medžiaginius namus... Projektų modeliai... Erdvinių buveinių skaidrės.

Kas tau paliko didžiausią įspūdį?

Dail. A. Kašubienės darbai su tempiama medžiaga, nes aš to niekada nebuvo mačiusi... Erdvinės buveinės, nes jos sudaro kambarį "šilumą"... Kad p. Kašubienė padaro tokius gražius ir gerus darbus ir jiniai pradėjo tai daryti tik prieš porą metų... Medžiaga, kurią p. Kašubienė naudoja savo mene. Ją galima labai ištempti ir net namus iš jos statyti... Kad švietos ir apšvietimas gali padaryti dalyką labai gražų... Namai, padarytas iš ištemptos medžiagos, nes tai yra dalykas, kurio aš tikrai nebūčiau galėjus įsivaizduoti... Dail. Kašubos statulos, nes jos buvo įdomiai išreikštos kūno figūros... Skaidrės, kurios parodė, kaip anksčiau atrodė p.p. Kašubų butas, kai buvo medžiaginės sienos.

Ką tu išmokai?

Kad ir paprasčiausi daiktai, kurie nėra labai stiprūs, gali būti vartojami statyboje... Kad galima tempti medžiagą ir iš tos medžiagos padaryti kambarius ir baldus... Kaip yra daromi medaliai... Kad su išmanymu ir didele kantrybe galima sukurti meną iš visokių medžiagų... Kaip Franklin Mint sumažina ir išdrožia medalius... Kad menas išreiškia daug jausmų... Kad labai daug darbo reikia įdėti padaryti medaliui... Kad reikia visą laiką daryti tai, ką visi kiti daro — šitaip galima sukurti originalius meno kūrinius.

Ar norėtum gyventi erdvinėje buveinėse?

Taip, nes jos atrodo labai moderniai ir galėtum lengvai pakeisti kambarių sudėjimą... Taip, bet tik trumpam laikui. Jos yra labai gražios, įdomios, bet

(nukelta į 9 psl.)

KONCERTAS IR LITERATŪROS VAKARAS PARODOJE

Jau kurį laiką prie dailės parodos rengiamas koncertas su literatūros vakaru. Buvo kviečiami tolimesni rašytojai, muzikai, dainininkai. Šiemet sustota ties vietinėm meno pajėgom.

Kompozitoriaus Juozo Stankūno pagerbimas

New Yorko aplinkoje, Elizabeth, N.J., gyvena muzikas-kompozitorius Juozas Stankūnas, kuris praėjusių metų rudenį išleido savo plokštelę — *Sodžiaus garsai*. Tai ir sudarė progą susipažinti arčiau su ta plokštele ir drauge aptarti visą kompozitoriaus kūrybą.

Šiam darbu tiki muzikas kun. Ladas Budreckas. Jis išsamiai apibūdino kompozitoriaus Juozo Stankūno gyvenimą, jo kūrybą ir nusakė plokštelės turinį, kas įdainuota, įgauta ir kaip tai padaryta.

Su aiškia dikcija ir patraukliai jis paskaitė savo gražiai paruoštą paskaitą. Ji užtruko daugiau nei pusvalandį. Paskaita bus išspausdinta "Muzikos Žinių" naujam numerį.

Plokštelė yra sudaryta iš solo, chorinių dainų ir instrumentinės muzikos. Galimybės leido tik keletą solo dainų išgirsti scenoje. Dainavo kompozitoriaus dukra solistė Irena Stankūnaitė-Silva.

Ji atliko šias dainas: Nemunėlis. Irenos valsas, Debesėliai, Vyturėlis. Publika taip lengvai nepaleido nuo scenos, — plojo ir plojo. Ji du kartus bisavo. Pirmą kartą padainavo Dvariono Žvaigždutę, antrą kartą Puccini — O mio babino caro.

Solistė dainavo puikiai, jautriai perduodama dainos esmę. Akomponavo Claire Salher, solistės kaimynė.

Literatūrinė dalis

Po pertraukos buvo antroji dalis, skirta literatūrai.

Čia visus maloniai nustebino ir pradžiugino svečias iš Chicago — dail. Vladas Vijeikis. Kaip žinome, jis mėgsta rašyti. Neseniai pasirodė jo istorinė apysaka Saigūnas. Tai ir davė progos rengėjams jį užkalbinti ir įtraukti į programą.

Pradžioje papasakojo, kaip jam sekasi spausdinti knygas, kad tai paskatino ir jį rašyti ir atsispausdinti. Tenka rūpintis ir pačių platinimu, o tai nėra taip lengva. Prisipažino, kad mėgsta istoriją ir dabar rašo naują apysaką iš Kęstučio laikų.

Po tokios įžangos paskaitė humoristinę ištraukėlę, kaip Birutė valgo vyšnias ir spiaudau kauliukus pro langą. Ji apkaltina Kęstutį, kad jis labai trankosi, ir paprašė skrybų. Toliau pereina į legendinį pasakojimą, kaip iš Kęstučio įvairių veiksmų vardus gauna Galvės ežeras, Verkiai, Trakai ir k.

Rašytoją Nelę Mazalaitę trumpai apibūdino Paulius Jurkus, kaip ji rašo, koks jos kūrybos pobūdis. Ji paskaitė tris trumpus

pasakojimus: Pasaka (apie auksinę žuvelę), Šalyga (kaip reikėjo tėviškės obuolio), Tiesa (apie paukščius, kurie buvo raudoni).

Šie trumpi pasakojimai priartėja prie simbolinės poezijos, kur gyvenimo aktualijos paverčiamos simboliais, pvz., raudoni paukščiai simbolizuoja komunistinę ekspansiją.

Poetė Audronė — Ona Balčiūnienė paskaitė keletą eilėraščių pati, o toliau tęsė jos vyras Bronius Balčiūnas, kuris pasižymi savo geru skaitymu. Jos poezija buvo patriotinė, persunkta Vasario 16 prisiminimų bei nuotaičių.

Storoji knyga

Paulius Jurkus, kuris ir vadovavo šiam vakarui, kalbėjo apie svečio Vlodo Vijeikio naują knygą — *Lietuvos istorijos vaizdai*. Tai didelė ir stora knyga, kurioje sudėta apie 2500 iliustracijų. Apžvelgiama net 12,000 metų Lietuvos istorija. Pradedama ledynų laikotarpiu, per akmenis, žalvario, geležies amžius, per senus piliakalnius, senus kapus iš VI-X amžiaus, ateinama iki Mindaugo laikų. Tada jau plačiai vaizduoja Lietuvos praeitį. Taip eina per visus amžius iki mūsų laikų. Šalia Lietuvos įvykių įvedama ir pasauliniai įvykiai, kas tuo metu dėjosi Europoje ir kitur. Gale sudarytos net įvykių palyginimo lentelės.

Knyga ypač tinka jaunimui, kuris vien iš iliustracijų pažins Lietuvos praeitį. Autorius buvo atsivežęs keliolika knygų ir jas visas pardavė. Pardavė ir Darbininko administracijos turėtas knygas. Iš viso parduota 28 knygos. Gauta ir užsakymų.

Pabaigoje į sceną pakviestas LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis atliko parodos uždarymo ceremonijas. Padėkojo visiem už darbą, suminėjo talkinusių pavardes. Tada buvo paskelbta populiarumo premija. Tam reikalui buvo sudaryta speciali komisija — J. Klivečka, K. Bačas, J. Gerdvilienė. Jų protokolą perskaitė J. Klivečka.

Dar buvo ir loterija. Dail. Česlovo Janušo dovanotą paveikslą, akvarelę, laimėjo Petras Povilaitis iš Great Necko. Tuo ir baigta vienuoliktąji paroda. Tuoj imta ją išmontuoti.

Jaunimo fotografijos paroda

Anksčiau į parodas buvo kviečiamas jaunimas, net mokyklinio amžiaus. Tegu ir jie pasirodo iš savo darbais. Iš tų jau vienas kitas baigia meno mokyklas. Šiemet Jaunimo Sąjunga pasiūlė surengti jaunimo fotografijos parodą. Pirmininko Raimundo Balsio rūpesčiu toji paroda ir buvo skoningai įrengta mažojoje salėje.

Joje dalyvavo: Aušra Bagdonavičiūtė iš Philadelphia, Rita Čepulytė iš New Yorko, Teresa

Po literatūros vakaro — koncerto programos dalyviams dėkoja LB apygardos pirmininkas A. Vakselis. Iš k. muzikas J. Stankūnas, solistė Irena Stankūnaitė-Silva, dail. Vladas Vijeikis, Audronė-Ona Balčiūnienė, Nelė Mazalaitė, A. Vakselis. Nuotr. L. Tamošaitis

Gaidelytė iš Omaha, Nebr., Jonas Matulaitis iš Queens, Audra Klimaitė-Mikalauskienė iš N. Babylon, Albinas Milukas iš Long Island, Algis Norvila iš Brooklyno, Dana Norvilaitė iš Brooklyno, Marija Rugytė iš Patersono, Algis Šimukonis iš New Yorko, Gina Vebeliūnaitė iš Long Island.

Paroda savo kokybe buvo geresnė už anksčiau rengtas jaunimo fotografijos parodas, bet buvo per maža. Tematika įvairi, ieškoma tekstūros, įvairių pasakymo būdų.

Jaunieji pasiryžę kitoje parodoje surengti didesnę ir geresnę fotografijos skrydį.

Baigiamosios pastabos

Spaudoje bent kelis kartus buvo pasisakyta neigiamai prieš šias Liet. Bendruomenės New Yorko apygardos rengiamas parodas. Vieniem tai premijų per daug, kitiem — lygis per žemas, nes čia dalyvauja ir mėgėjai ir pradantieji. Bet tie kritikai yra patys dalyvavę tose parodose ir premijų yra gavę!

Kaip ten bebūtų, parodos patraukia jaunus žmones, paskatindami domėtis menu, drauge pririša prie lietuviškojo kultūrinio gyvenimo. Iš tų jaunųjų jau išaugo bent keletas dailininkų.

Paroda visgi yra mūsų kultūrinė šventė, skirta kelti bei skatinti lietuvišką kūrybą ir tuo pačiu pagerbti Lietuvos nepriklausomybės šventę.

New Yorko Altos žmonės pastebėjo, kad tokia paroda kenkia jų rengiamam Lietuvos nepriklausomybės minėjimui. Vargu, nes paroda turi visai kitą programą ir sukviečia visai skirtingus žmones.

Visuomenė labai šiltai sutiko šią vienuoliktąją parodą, atsilankė apie 500 žmonių. Atidaryme buvo apie 200, tiek pat buvo ir koncerte bei literatūros vakare. Tai ir skatina rengėjus organizuoti naują parodą. Žinia, reikia stengtis, kad parodos gerėtų, būtų įvairesnės, sutrauktų daugiau parodos dalyvių, suorganizuotų skulptūrų, grafikos skrydį, primintų ir senosius meistrus jų sukakčių proga. Tai juk ir padarys rengėjai naujoje, jau dvyliktoje, parodoje. (p.j.)

II-toje dailės parodoje — parodos dalyviai, mecenatai, jaunimo fotografijos parodos dalyviai, rengėjai. I-oje eilėje iš k. V. Dobužinskis, K. Miklas, V. Vijeikis, dr. J. Kazickas, Lietuvos gen. kosulas A. Simutis, J. Simutienė, E. Mickeliūnienė, A. Vakselis — LB apygardos pirmininkas, E. Donohue, P. Jurkus; II-oje eilėje iš k. V. Krištolaitytė, J. Šukys, V. Kerbelis, P. Vaškys, G. Sakalauskienė, V. Sakalauskas, B. Kidolienė, A. Bagdonavičiūtė, M. Rugytė, R. Balsys, T. Gaidelytė, A. Kregždytė, A. Norvila. Nuotr. L. Tamošaitis

IŠ VISUR

— Ateitininkų namų taryba Chicago suorganizavo komisiją, kuri ruoštu kultūrinis parengimas, skirtus lietuvių visuomenei. Komisiją sudaro šie ateitininkai: Mečys Šilkaitis — pirm., O. Abromaitienė, L. Baltušaitienė, A. Grincevičienė, D. Kučienė, A. Prapuolenytė, L. Rimkus, V. Šoliūnas, R. Šoliūnaitė, A. Žukauskas.

— Dr. Arvydas Kliorė, žinomas JAV mokslininkas ir erdvių tyrinėtojas, 1979 pabaigoje kartu su keliais bendradarbiais parašė du mokslinius darbus: vieną "Journal of Geophysical Research", o kitą "Science" žurnalui. Abiejų darbų pristatyme yra taip įrašyta: "Dr. A. Kliorė dedikuoja šį mokslinį darbą Lietuvos Vilniaus universitetui 400 metų sukakčiai paminėti, kuri buvo švenčiama tais metais, kai šis mokslinis darbas buvo ruošiamas". Tokiu gražiu būdu pasaulio mokslininkai buvo supažindinti su šia lietuviams prasminga sukaktimi.

— Skulptorius-keramikas Petras Vaškys dalyvauja bendrinėje parodoje Tylor meno galerijoje Philadelphiaje. Parodą rengė Clay-Philadelphia, į ją pakviestė 23 dailininkus Temple universiteto meno komisija. Paroda atidaryta vasario 14, uždaryta vasario 29.

— Ateitininkų Federacijos naujai išrinkta kontrolės komisija pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas — Cezaris Surdokas, nariai — Teresė Gečienė ir Vytautas Volertas. Pirmininko adresas: 6244 Gilston Park Rd., Catonsville, Md. 21228.

— Philadelphiaj Kristijono Donelaičio pagerbimas, minint 200 metų sukaktį nuo jo mirties, rengiamas kovo 9, sekmadienį, 12 val., tuoj po lietuviškų mišių Šv. Andriejaus parapijos salėje. Paskaitą skaitys Mažosios Lietuvos sūnus dr. Jonas Stiklorius. K. Donelaičio kūrybą deklamuos svečias iš New Haven, Nepriklausomos Lietuvos valstybinės dramos aktorius Vytautas Valiukas. Minėjimą rengia ir visus kviečia lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphiaj klubas.

— Pianistės Ramintos Lampatytės ir fleitisto Petro Odinio, dabar gyvenančių Vak. Vokietijoje, koncertas Chicago, Jaunimo Centre, bus kovo 16. Koncertą rengia PLB Kultūrinės tautos komisija.

— Draugo romano premijos įteikimo iškilmės įvyks balandžio 9 St. Peterburgo Lietuvių klubo salėje. Meninę programą dalį atliks solistai Gina Čapkauskienė ir Jonas Vaznelis.

— Nerijos dainininkės iš Clevelando balandžio 12 dainuos Toronto, Kanadoj, Tėviškės Žiburį metiniame spaudos baliuje.

— Leoną Kaulinį, beveik tris dešimtmečius kūrybingai vadovavęs Philadelphiaj Vilties chorui ir dėl nesveikatos pasitraukęs, šiose pareigose pakeitė P. Stankuvienė.

— Pietų Amerikos lietuvių jungtinis meno ansamblys Toronte koncertuos kovo 8. Koncertas įvyks Central Tech. mokykloj.

— Cleveland, Ohio, kovo 15 įvyks Pietų Amerikos lietuvių jaunimo koncertas, kurį rengia LB Clevelando apylinkė.

— Pianisto Vytauto Smetonos koncertą kovo 29 rengia Skautų Kanados rajonas. Koncertas įvyks Priskelimo parapijos salėje.

— Leonardas Turnevičius, Toronto universiteto muzikos studentas, laimėjo antrą vietą pasaulinėse akordeonistų varžybose Cannes, Prancūzijoje.

Ateities aušra

(atkelta iš 8 psl.)

man atrodo, kad jose nebūtų daug privatumo, nes medžiaginės sienos yra peršviečiamos ir viską galima per jas girdėti... Taip, nes kambariai pasidaro mažesni ir jaukesni... Taip, nes kasdien kas nors naujo atsitiktų.

Ar norėtum sau turėti dail. V. Kašubos suprojektuotą medalį?

Taip, nes jis yra geras prisiminimas Vilniaus universitetui 400 metų sukaktuvių... Taip, nes jis yra tikrai lietuviškas darbas... Taip, nes jis yra labai gražus ir įspūdingas... Taip, nes jis primintų man Lietuvą... Taip, nes jis yra vertingas, įdomus ir tautiškas... Taip, todėl kad man būtų atminimas tos dienos, kada mes lankėmės pas p.p. Kašubus.

STUDENTŲ VEIKLOJ

New Yorko Kultūros Židiny sausio 19 susirinko Rytinio pakraščio studentai ateitininkai. Šis susirinkimas, skirtas Rytinio pakraščio draugovių problemų svarstymui, buvo surengtas Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos ir New Yorko studentų ateitininkų draugovės.

Suvažiavimą atidarė Rena Vyšnionytė (centro valdybos išdininke). Rena nupasakojo Chicago, Clevelando ir kitų draugovių veiklą, ryškino būdus, kaip įdomiau ir įvairiau pravesiti draugovių susirinkimus ir pagyvinti veiklą.

Edis Razma, centro valdybos pirmininkas, supažindino susirinkimo dalyvius su pereinamųjų CV veikla, neseniai surengtu SAS suvažiavimu Clevelande ir ten įvykusiais centro valdybos rinkimais. Jis stipriai ragino studentus ateitininkus parašyti bent po vieną straipsnelį ateitininkų savos kūrybos žurnalui "Gaudeamus". Čia jis pranešė ir parinktas temas 1980-tųjų metų stovyklom ir įvairiems kursams. Pavasario kursam parinkta tema "Nutautejimas", vasaros kursam — "Krikščioniškumas", o vasaros stovyklai Edis Razma siūlė svarstyti visą eilę idėjų, kurios jungtųsi į vieną temą. Jis siūlė skirti po vieną temą kiekvienai draugovei, kuri stovykloj įsipaigoję atlikti kurios nors dienos programą. Ateitininkai kandidatai jau buvo raginami dalyvauti ateitininkų kandidatų kursuose, kuriuos Andrius Kazlauskas, CV vicepirmininkas, suruošė, Lemonte, Ateitininkų Namuose.

Baigdamas kalbą, Edis Razma stipriai ragino Rytinio pakraščio studentus ateitininkus gyvinti nusiūdusią šios srities ateitininkų veiklą ir kvietė visus giliau susipažinti su ateitininkų veiklos tikslais.

Toliau New Yorko, Philadelphiaj ir Rochesterio draugovių

atstovai pranešė apie šių draugovių veiklą. Iš pranešimų susidarė įspūdis, kad Rytiniame pakraštyje veikiausia yra Philadelphiaj draugovė. Čia buvo pranešta, kad ir Washingtono kuriasi draugovė. Ta proga visi siūnčia sėkmės linkėjimus Washingtono ateitininkam.

Draugovių pranešimuose išryškėjo, kad visos trys draugovės turi beveik tas pačias problemas: trūksta aktyvių narių, trūksta laiko (beveik visi yra surišti su kitomis organizacijomis), nėra pakankamai stiprus ryšys su Studentų Ateitininkų Sąjungos centru valdyba.

Po pranešimų buvo diskusijos. Čia daugiausia laiko praleista diskutuojant apie studentų ateitininkų prieauglį. Visos studentų ateitininkų draugovės buvo ir yra raginamos galimai daugiau užsiiminti su gimnaziais bebaigiančiais moksleiviais ir jungtis į jaunučių veiklą, tuo pagerinant mūsų Sąjungos prieauglį.

Suvažiavimo antrąją dalį pravedė kun. Šaruskas, dirbęs Baltuosiuose Rūmuose Washingtono kaip "White House Fellow". Jo šiai progai parinkta tema buvo "Organizacijos dinamika". Paskaitoj kun. Šaruskas apibūdino organizacijos būvimą, veiklą, mirtį bei skirtumus tarp sveikos ir nesveikos organizacijos. Paskaitai pasibaigus, buvo diskusijos, taikant šios paskaitos mintis studentų ateitininkų organizacijai, jos ryšiam su kitomis ateitininkų organizacijomis šakomis.

Suvažiavimas buvo baigtas ateitininkų himnu. Iš Clevelando atvykę nariai atsisveikino su naujais ir senais Rytinio pakraščio draugais.

Rėda Ardytė
SAS CV korespondentė

HARTFORD, CONN.

Skautai kviečia

Hartfordo skautai ir skautės kviečia atsilankyti į jų rengiamą Kaziuko mugę, kuri įvyks kovo 16, sekmadienį, Hartfordo Švč. Trejybės parapijos salėje, 53 Capitol Ave.

Nuo pat ryto veiks kavinė, pyragų ir kitokio maisto stalai.

Bus galima apžiūrėti ir nusipirkti įvairiausių rankdarbių, drožinių, lietuviškų knygų bei plokštelių. Dalyvaus Norbertas Lingertaitis su savo darbo gintaro, sidabro, aukso papuošalais. Buš ir kitokių įdomybių.

Patariama tą dieną lankytojam pietų namuose nevirti, nes skautės ruošia tikrai gerų dešrų ir kugelio pietus nuo 11 val. Po pietų prie kavutės p. Radionovas su skaučių ir skautų pagalba praves bendrą dainavimą.

Skautės ir skautai kviečia atvykti ir praleisti dieną lietuviškoj, skautiškoj nuotaikoj. Hartfordo ir apylinkių lietuviai atvykite ir pamatysite, kad tikrai bus jum malonu pabendrauti su lietuvišku jaunimu.

D. Banevičienė

MASPETH, N.Y. V. Atsimainymo parapija

Lietuvos nepriklausomybės šventė paminėta vasario 17. Iškilmingas mišias aukėjo parapijos klebonas kun. Pranas Bulovas. Jis pasakė ir pritaikytą pamokslą, ryškindamas patriotizmą, prisimindamas prel. Joną Balkūną, kuris nuoširdžiai dirbo ir dabar tebedirba Lietuvai. Giedojo parapijos choras. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Mišiose dalyvavo ir Lietuvos vyčių 110 kuopos didžioji dalis su pirminku Jonu Adomėnu. Dalyvavo ir centro valdybos pirmininkas Philip Skabeikis.

A. a. Mary Danowitz, vyte, 110 kuopos uoli narė, ilgai ir sunkiai sirgo. Su ja vyčiai atsišveikino vasario 10. Atsišveikinimo pamaldom vadovavo kun. Stasys Raila ir kuopos pirm. Jonas Adomėnas. Sugiedota Marija, Marija. Palaidota vasario 11 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Karolio kapinėse. Liko sena motina, kuri ją globojo iki mirties, dvi dukros su šeimomis, sūnus, sesuo.

Metinė Stebukingo Medaliko novena bus nuo kovo 16 iki kovo

24. Jai vadovaus misijonierius Donovan. Novenos pamaldos bus vakarais 7 val.

Kryžiaus Keliai gavėnios metu einami kiekvieną pirmadienį 7 v.v. Kviečiami kuo gausiau šiose prasmingose pamaldose dalyvauti.

Šv. Kazimiero šventė šiemet iškilmingai bus paminėta kovo 9. Ta proga bus Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities suvažiavimas. Suvažiuos apie 300 vyčių. Bus pamaldos, bendra komunija, pusryčiai ir pietūs parapijos salėje. Bus pravesas pasikalbėjimas — simpoziumas apie lietuvių muziką. Bus aptarta ir vyčių veikla. Suvažiavimą globoja vietos 110 kuopa.

Lietuvių festivalis, rengiamas Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities, bus balandžio 20 parapijos salėje. Tai bus pirmas toks festivalis Maspeth. Salėje bus sutelkta daug lietuviškų knygų, plokštelių, pašto ženklų, drožinių, piešinių. Bus lietuviškų valgių virtuvė. Rengia apskrities pirmininkas L. Janonis su specialia komisija. Talkina vietos 110 kuopa. Festivalis skelbiamas ir vietos angliškoje spaudoje. KR

Toronto tautinių šokių ansamblis atžalynas atvyksta į Bostoną ir kovo 8, šeštadienį, 7 v.v. pasirodys Liet. Piliiečių salėje So. Bostone. Jie atliks dainų ir šokių pynę.

BOSTONO ŽINIOS

Bostone Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 62 metų sukaktis paminėta įspūdingai.

Vasario 15, penktadienį, 12 val. prie miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos vėliava. Nors buvo darbo diena, dalyvavo gražus būrys lietuvių.

Vasario 16 vakarą Steponas ir Valentina Minkai suorganizavo specialų radijo pusvalandį anglų kalba. Gerai buvo paruoštas Altos centro valdybos pranešimas, supažindinąs amerikiečius su Lietuvos praeitimi ir dabarties okupacija.

Vasario 17, sekmadienį, 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje mišias Lietuvos intencija aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Albertas Kontautas. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Nuo 11:30 iki 1 val. Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis per abi radijo stotis minėjo lietuvių šventę. Angliškoji daly pūikiai apie Lietuvą kalbėjo kun. prof. Antanas Jurgelaitis.

2 val. popiet Lietuvos Piliiečių dr-jos salėj pradėdant minėjimą, Altos skyrė pirm. A. Čaplikas pakvietė programai vadovauti Janiną Ambraziejienę. Įnešus vėliavas, sugiedojus himnus, sukalbėjus invokaciją, pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Vedėja perskaitė Valstybės sekretoriaus sveikinimą. Smarkiais plojimais sutiktas Massachusetts gubernatorius Edward J. King. Sveikinimo kalboje jis pasidžiaugė lietuvių ir jų įnašu į Amerikos gyvenimą. Jis taip pat perskaitė ir oficialią proklamaciją. Netrukus išvyko, nes už pusvalandžio turėjo dalyvauti Bostono kardinolo laikomose pamaldose. Dar sveikino Bostono miesto tarybos narys Raymond Flinn ir Altos Bostono skyrė pirm. Aleksandras Čaplikas.

Irena Veitienė supažindino su pagrindiniu kalbėtoju prof. dr. Domu Krivicku iš Washingtono. Dr. Krivickas kalbėjo apie Vasario 16-osios aktą, laisvės kovas, lietuvių ryžtą ir pastangas kovose už nepriklausomybę. Jo paskaita buvo įdomi ir reali. Jon buvo įjungiamas ir dabarties aktualijos bei ateities perspektyvos.

Sveikino ukrainiečių atstovas Orest Szczudluk. Jaunuolis Andrius Keturakis perskaitė rezoliucijas. Perskaityta Bostono burmistro rezoliucija. Skaitant rezoliucijas, buvo renkamos aukos.

Po trumpos pertraukos buvo meninė dalis. Lituanistinės mokyklos 1-4 skyrių mokiniai, vadovaujami mokytojos Paulinos Kalvaitienės, atliko dalį programos.

Bostono dramos sambūris suvaidino ištrauką iš Kazio In-

nami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

čiotros dramos "Vincas Kudirka". Vaidino sambūrio nariai: Danielius Averka, Pranas Averka, Vladas Bajerčius, Kazys Barūnas, Andrius Dilba, Marija Gineitienė, Jurgis Jašinskas, Rozalija Petronienė ir Angelė Vakauzienė. Režisavo Aleksandra Gustaitienė, grimavo Stasys Santvaras, šviesas tvarkė Romas Šležas, dekoracijas paruošė Dilba, visiem padėjo Antanas Gustaitis. Pabaigoj visiem padėjojo Altos skyrė pirm. A. Čaplikas.

Vilniaus universitetas

Kultūriniam subatvakary vasario 16 Tautinės S-gos namuose prelegentu buvo prof. dr. Domas Krivickas iš Washingtono. Jo paskaitos tema: Vilniaus universiteto 1939-44 metų reikšmė Lietuvai. Prelegentas kaip tik tame laikotarpy buvo Vilniaus universiteto prorektorius ir labai įdomiai papasakojo apie anas sunkias istorines dienas. Po jo paskaitos G. Krivickienė, Baltųjų Rūmų korespondentė, supažindino klausytojus su jos žurnalistine veikla.

Kamerinės muzikos koncertas. Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas rengia kamerinės muzikos koncertą New Yorke ir Bostone. New Yorke bus sekmadienį, kovo 2, 5:30 val. vak., Carnegie Recital Hall salėj, 154 West 57th St., New York City. Bostone bus sekmadienį, kovo 9,

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Bostono parengimų kalendorius

Kaziuko mugė, rengiama Baltijos ir Žalgirio tuntų, įvyks kovo 2 Lietuvos Piliiečių dr-jos rūmų salėse, So. Bostone.

Tautinių šokių sambūrio vakaras su programa įvyks kovo 8

Vasyliūnų sonatų vakaras įvyks First and Second Church Bostone, kovo 9.

Minkų radijo valandos 46 metų sukakties koncertas ir iškiliosios New England lietuvių balius kovo 23.

Laisvės Varpo radijo valandos pavasarinis koncertas įvyks balandžio 13, per Atvelykį, Lietuvos Piliiečių dr-jos salėj, So. Bostone.

Jaunimo ansamblio Sukurio tautinių šokių ir muzikos koncertas įvyks Brocktone, North Junior High School salėj, gegužės 3.

Motinos dienos minėjimas gegužės 4, sekmadienį, 3 val. popiet Tautinės Sąjungos namuose, So. Bostone. Bus ir meno rankdarbių paroda. Rengia L.M.K.F. Bostono klubas.

Pakeitęs adresą, rašyk administracijai, drauge pridėk ir savo seną adresą.

MIRĖ BROLIS LIUDVIKAS MACIANSKIS, OFM

Lietuvoj, Nemunaičio mieste, sausio 28 mirė brolis Liudvikas Stasys Maciankis, pranciškonas, sulaukęs 91 metų amžiaus. Buvo gimęs 1889 sausio 18 Baisogalos parapijoj, Kauno arkivyskupijoj.

Brolis Liudvikas Maciankis buvo vienas iš pirmųjų atgimstančios Lietuvos pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos brolių. Į pranciškonus įstojo 1920, i trečiojo ordino abitą buvo įvilktas 1921 balandžio 16, i pirmojo ordino noviciatą priimtas 1923 vasario 9, laikinuosius įžadus padarė 1924 vasario 10, o amžinuosius — 1927 balandžio 7. Buvo labai nuoširdus ir paprastas, šv. Pranciškaus laikų tipo broliukas.

Jis dirbo visokius darbus, buvo senų laikų tipo kvestorius; rinko vienuolynui maisto produktus. Kai pranciškonai Kretinogoj atidarė gimnaziją, tai brolis Liudvikas buvo vienas iš Šv. Antano kolegijos bendrabučio pri-

žiūrėtojų ir maistu aprūpintojas. Vasarą aprūpindavo maistu ir Nemunaičio atostogaujančius klierikus. Kartais jis su maišu ant pečių grįždavo vėlai, kai klierikai miegodavo, dėl to priekeldavo juos, kad visi kartu padėkotoj Dievui už gautą išmaldą ir sugiedotoj Šv. Antano himną — "Si quaeris miracula".

Komunistai, antrą kartą sugrįžę, rado jį gyvenantį Nemunaičio, pranciškonų vasamamy. Ilgai nedrįso jo išvaryti. Jis iki pat mirties visą laiką vilkėjo pranciškonų abitą, nors daug kartų komunistai jį išjuokdavo ir vieną kartą žiauriai sumušė. Stipriai, nors labai paprastai, sugėbėjo atsakyti ir i bedievių priekaištus prieš tikėjimą ir Bažnyčią.

Su brolio Liudviko Maciankio mirtimi Lietuva neteko charakteringiausio šv. Pranciškaus sūnaus.

CHICAGO, ILL.

Lietuvos šventė

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimas Chicagoj vyko vasario 10 Marijos aukštesniosios mokyklos salėj.

Minėjimą atidarė Teodora Kuzienė ir minėjimo programai vadovavimą perdavė Julijui Kuzui. Invokaciją perskaitė jaunimo atstovai: Vida Jonušienė, Violeta Burokaitė ir Andrius Gerulis. Nepriklausomybės aktą perskaitė savanoris-kūrėjas Juozas Vilutis. Himnus giedojo solistės Margarita Momkienė ir Genovaitė Mažeikienė.

Pagrindines kalbas pasakė kongresmanas Martin Russo ir Vliko tarybos narys Grožvydas Lazauskas. Sveikino latvių ir ukrainiečių atstovai, Cook County serifas Elrod. Buvo paminėti salėj buvę svarbesni svečiai. Perskaitytos rezoliucijos, kurias paruošė Chicagos Lietuvių Tarybos komisija.

Meninę programos dalį atliko solistai: M. Momkienė, G. Mažeikienė ir A. Brazis. Jiem akomponavo A. Vasaitis.

N.D.

RELIGINĖS KNYGOS

Kun. K. Žitkus, Tau, Marija, rožinis. 3 dol.

Kun. J. Gutauskas, Dievo vaikas. Maldaknygė vaikam. 2 dol.

Kun. V. Balčiūnas, Marijos paslaptis. Vertimas. 2 dol.

Prel. P. Juras, Didysis ramybės šaltinis. Maldaknygė. 3 dol.

Antanas Rubšys, Raktas į Naująjį Testamentą. Šv. Rašto komentaras. I tomas — 8 dol., II tomas — 9 dol. Knygos įrištos i kietus viršelius, gausiai iliustruotos.

Šios ir kitos knygos, lietuviškos plokštėlės ir suvenyrai gau-

Sesuo M. Augustina

MIRĖ SESUO M. AUGUSTINA

Sesuo Marija Augustina Knight, Šv. Pranciškaus seserų ordino narė, sulaukusi 71 metų amžiaus, sausio 28 mirė Good Samaritan ligoninėj, Mt. Vernon, Ill.

Velionės tėvai — Matas Šiaudvitis (Knight) ir Janė Šliožaitė — buvo gimę Lietuvoj. Sesuo M. Augustina gimė 1908 spalio 10 Chicagoj. I vienuolyną įstojo 1922 birželio 13. Buvo baigusi aukštąjį mokslą, turėjo BS iš Duquesne universiteto, o taip pat ir magistrės laipsnį muzikoj.

Sesuo M. Augustina yra ėjusi įvairias pareigas, gi paskutinius 25 metus buvo medicinos rekordų skyrė vedėja Good Samaritan ligoninėj, Mt. Vernon, Ill.

Velionė palaidota vasario 1 Šv. Kazimiero kapinėse, Pittsburgh, Pa.

"Amber Holidays"

1980 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

kovo 20	— \$ 899.00	liepos 15	— \$ 999.00
balandžio 3	— \$ 899.00	rugpjūčio 7	— \$ 999.00
balandžio 16	— \$ 879.00	rugpjūčio 13	— \$1199.00
gegužės 7	— \$ 899.00		(su Ryga)
gegužės 14	— \$ 899.00	rugpjūčio 28	— \$ 999.00
gegužės 21	— \$1199.00	rugsėjo 17	— \$ 899.00
	(su Ryga)	rugsėjo 24	— \$ 899.00
birželio 5	— \$ 999.00	spalio 8	— \$ 879.00
birželio 19	— \$ 999.00	gruodžio 26	— \$ 779.00
birželio 23	— \$ 949.00		

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO —
GRUPESE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
Tel. 617 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$30.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaiga vadovauja: Aldona ADOMONIENĖ ir Albina RUDŽIONIENĖ

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

1980 "LIETUVON IR TOLIAU" KELIONĖS 1980

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA IŠ JAV ARBA KANADOS	GRĮŽTA Į JAV ARBA KANADĄ	KELIONĖ (DIENOS)	★ KAINA LĖKT.
601	Gegužės 21	Birželio 4	Maskva 2, Vilnius 6 Ryga 3, Leningradas 2 Helsinki 1	\$1390
602	Birželio 18	Liepos 2	Maskva 2, Vilnius 6 Minskas 3, Leningradas 2 Helsinki 1	\$1549
602 A	Liepos 16	Liepos 27	Helsinki 1, Ryga 2, Vilnius 6, Helsinki 2	\$1365
603	Rugpjūčio 20	Rugsėjo 2	Tas pats kaip keliuonė 601	\$1535
604	Rugsėjo 17	Spalio 2	Leningradas 2, Vilnius 6 Ryga 4, Maskva 2 Amsterdamas 1	\$1585

★ asmeniui, dviem kambary — pagal oro kelių kainas, įsigaliojusias 1980 sausio 15.

Dienos ekskursija į Kauną, Trakus, Petrodvoretį netoli Leningrado, spektaklis Maskvoj; trys valgiai dienoj Vilniuj, Maskvoj, Leningrade, Rygoj, Minske; pusryčiai ir vakarienė Amsterdame ir Helsinky. Jokio vizos mokesčio.

Užstatas 150 dol. asmeniui, grąžinamas pilnai 60 arba daugiau dienų prieš keliuonę.

UNION TOURS, INC.
6 E. 36 STREET
NEW YORK, N.Y. 10016
(212) 679-7878

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Šiomet Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke paminėta vasario 17. Prasidėjo iškilmingomis pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Iškilmingas mišias koncebravo: Tėv. Leonardas Andriekus OFM, klebonas kun. Jonas Pakalniškis, kun. dr. Jurgis Šarauskas, svečias iš Washingtono, D.C., ir kun. Antanas Račkauskas.

Po pirmojo skaitymo kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. (Jo kalba spausdinama Darbininke). Šventei pritaikyta

pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Persikelia į Kultūros Židinį
 Antra minėjimo dalis buvo Kultūros Židinyje. Kiti čia anksčiau atvyko, nes tą dieną čia veikė valgykla su lietuviškais valgiais.

Tukilmės turėjo prasidėti 3 v., bet viskas pusę valandos vėlino.

Pradžioje prie lietuviško paminklo lauke buvo tam tikros ceremonijos. Buvo uždegtas žvakė, pagerbiant žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Salėje iškilmes pradėjo dabartinis Altos pirmininkas Petras Ažuolas. Įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, pageriant savanoriai kūrėjai. Jiem prisegta gėlelė. Tokie savanoriai kūrėjai buvo: Jurgis Kiaunė, Alfonsas Koncė, Jonas Jankus, Kazys Algenis.

Skaitomos proklamacijos

Toliau Petras Ažuolas programai vadovauti pakvietė Petrą Tutiną, kuris ir lietuviškai ir angliškai kalba gerai ir laisvai.

Sen. Martin J. Knorr, kuris pastoviai dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės šventėse, perskaitė New Yorko valstybės senato rezoliuciją apie Lietuvos nepriklausomybės šventę ir proklamaciją. Pačią gubernatoriaus Carey proklamaciją perskaitė assemblyman Schmidt.

Po šių skaitymų kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Jo sveikinimo žodis buvo ilgokas, kaip paskaita. Pabaigoje dar kalbėjo angliškai, išryškindamas pagrindines kalbos idėjas.

New Yorko burmistro Koch proklamaciją paskaitė miesto tarybos narys Walter Ward, gi assemblyman Joseph Lento paskaitė New Yorko senato jungtinę rezoliuciją.

Publikai pristatyti čia susirinkę svečiai amerikiečiai.

Paskaitos

Be pertraukos eita toliau. Nebuvo numatyto JAV atstovų rūmų nario Sedwick W. Green. Tad tuoj paskaitą skaitė Valstybės departamento pareigūnas kun. dr. Jurgis Šarauskas. Savo paskaitos mintis baigdamas papasakojo dar angliškai. Jo paskaita bus spausdinama Darbininke.

Pakviestas ukrainietis kalnys prof. Valentyn Moroz neatvyko. Jo vietoj kalbėjo vengras T. Ostrowicky, antibolševikinio fronto vicepirmininkas. Visi manė, kad tai bus trumpas sveikinimo žodis, bet tai buvo išsisa paskaita apie dabarties aktualijas.

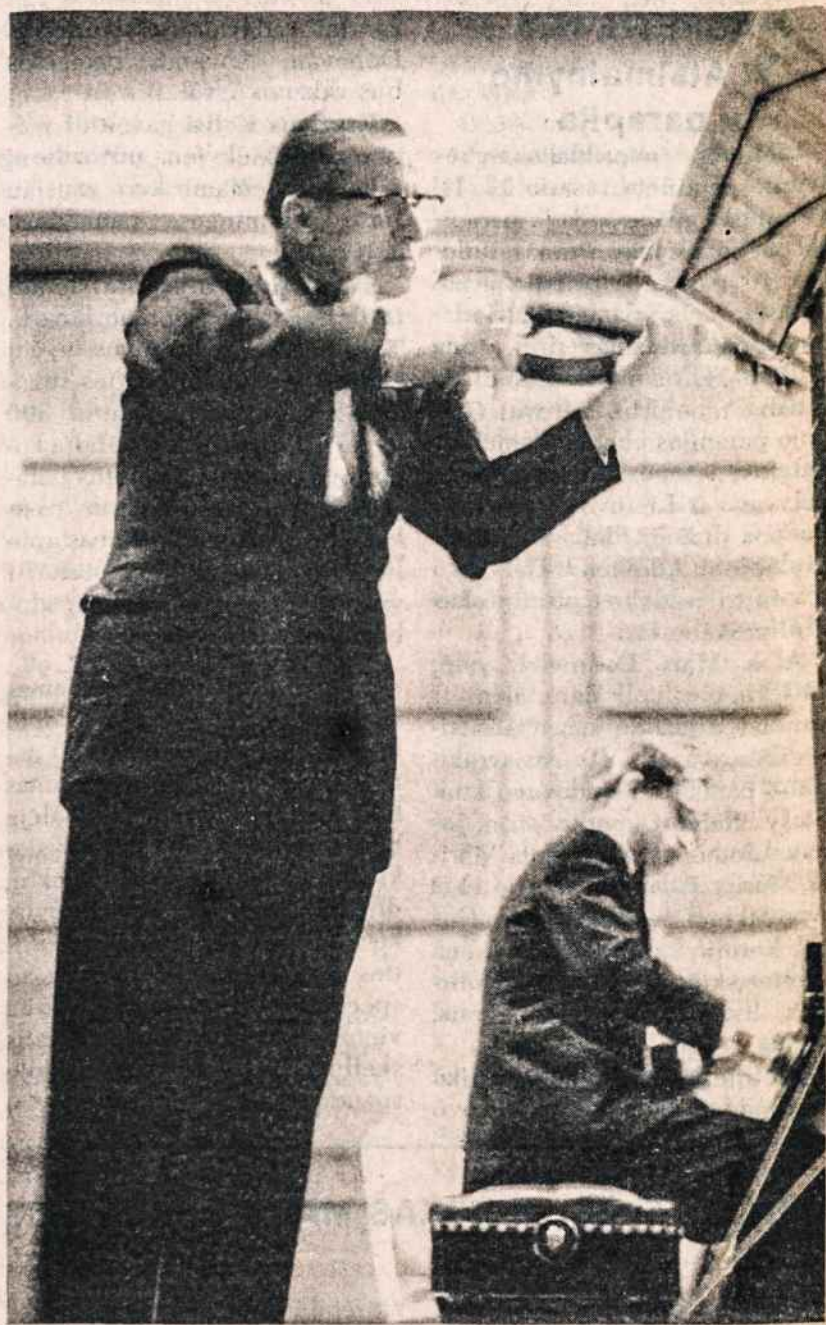
Buvo dar ir kita jaunimo atstovo Viktoro Nako paskaita. Jis skaitė ramiai, gerai naudodamas lietuvių kalbą ir gražiai tardamas žodžius. Paskaita taip pat spausdinama Darbininke.

Kalinių pagerbimas

Po šių paskaitų buvo lietuvių patriotų kalinių pagerbimas. Jie visi yra dabar ištremti į tolimąsias Sovietų Sąjungos sritis ar uždaryti priverčiamųjų darbų stovyklose. Šį pagerbimą pravedė du jaunuoliai — Gintė Damašytė ir Raimundas Balsys. Pakaitom skaitė apie kiekvieną kalinį, kas jis toks, už ką nuteistas ir kiek nuteistas. Dau-

Woodhaven North parduodamas 3 šeimų namas iš 5, 5 1/2 ir 5 kambarių su garažu 40x100. Pirmą kartą siūlomas su kaina 85 tūkstančiai. Kreiptis Ohlert-Ruggier Real Estate. Tel. 835-4300.

Moteris ieško buto Woodhaven ar Richmond Hill nuo baldžio 1 arba vėliau. Skambinti 441-7403.

Izidorius ir Vytenis Vasyliūnai kovo 2, sekmadienį, 5:30 v.v. koncertuoja Carnegie Recital salėje, New Yorke. Programoje — Mozarto, Jurgio Gaižausko, Ermanno Wolf-Ferrari kūriniai. Abu muzikai kovo 9, sekmadienį, 3 val. popiet koncertuos The First and Second Church salėje, Bostone. Nuotr. V. Maželio

giausia skaitė lietuviškai, bet pora apibūdinimų buvo ir angliškai. Skaitymo metu publika stovėjo.

Baigiant žodinę dalį, Peter C. Wytenus perskaitė rezoliucijas.

Tautiniai šokiai

Be jokios pertraukos į sceną išvestas New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis, kuriam vadovauja Jadvyga Matulaitienė. Ansamblis pašoko dzūkų polką, žiogelį, čigonėlį, sadutę, maltūną. Akordeonu palydėjo Antanas Razgaitis.

Pabaigoje scenoje pasirodė visas ansamblis. Publika triukšmingai paplojo.

Pabaigos žodį tarė Altos pirmininkas Petras Ažuolas.

Baigiamosios pastabos

Publikos buvo atsilankę nemažai, apie 350. Nuotaika pradžioje buvo pakili, bet paskui viskas ėjo blogyn ir blogyn. Minėjime buvo maždaug keturios paskaitos, ir viskas užtruko keturias valandas. Nebuvo jokios pertraukos. Nemokėta susitvarkyti, susidrausminti. Taip minėjimą tenka laikyti vienu iš blogiausių K. Židinio scenoje.

Skundžiamės, kad neina jaunimas į lietuviškus parengimus. Argi toks minėjimas gali jaunimą pritraukti? Atbaudo ir vyresniuosis.

(P.J.)

N.Y. LIETUVIŲ DAILINIKŲ SAJUNGOS SUSIRINKIMAS

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos metinis susirinkimas įvyko vasario 24 dailininkų Aleksandro ir Vytauto Kašubų namuose Manhattane. Sąjungos pirmininkas Jonas Rūtenis, kuris yra išsikėlęs gyventi į Cape Code, nedalyvavo. Visus pranešimus jis surašė ir atsinešė vicepirmininkei Aleksandrai Kašubienei. Ji ir perskaitė apyskaitinius pranešimus.

Pranešimai surašyti labai stropiai, apžvelgiant visą sąjungos veiklą. Sąjungoje dabar yra 33 nariai, kurie yra išsibarstę nuo Bostono iki Philadelphijos.

Senojoje valdyboje pirmininkavo Jonas Rūtenis, vicepirmininke buvo Aleksandra Kašubiene, sekretoriumi Vytautas Sakalauskas. Valdyba baigė dvejų metų kadenciją ir iš savo pareigų pasitraukia. Susirinkimas padėjo valdybai už darbą.

Į naują valdybą išrinkta: pirmininkas Petras Vaškys, vicepirmininkas ir sekretorius — Paulius Jurkus, išdininė Marija Žukauskienė.

Sąjunga nutarė šių metų ruošti surengti savo parodą. Susirinkę taip pat turėjo progos susipažinti su Aleksandro ir Vytauto Kašubų naujais darbais.

VISI KVIEČIAMI ATsilANKYTI

į 19-ąją New Yorko skaučių ir skautų

NERINGOS IR TAURO TUNTŲ KAZIUKO MUGĖ

kovo 2, sekmadienį, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Jaunimo pamaldos — 12 val., tuoj po pamaldų — mugės atidarymas

BUS — didelis pasirinkimas audinių, gintarų, medžio dirbinių, žaislų ir kitokių rankdarbių

VEIKS — N.Y. Skautams remti komiteto valgykla ir bufetas
 — Vyr. skaučių "Aušros" d-vės kavinė
 — Lėlių teatras, įvairūs žaidimai, loterijos

LAUKSIME VISŲ!

NEW YORKO SKAUTĖS IR SKAUTAI

Kultūros Židinį šį savaitgalį: kovo 1, šeštadienį, pasirengimas Kaziuko mugėi, kovo 2, sekmadienį, jaunimo pamaldos ir Kaziuko mugė.

LDK Birutės Draugijos N.Y. skyriaus narių susirinkimas bus kovo 9, sekmadienį, 3 v. popiet pas narę Eleną Grudzinskię, 86-01 114 Street, Richmond Hill, tel. 847-1681.

Sportinis bendravimas tarp lietuvių, latvių ir estų jaunimo pagyvėjo. Kovo 22-23 Kultūros Židinyje bus pabaltiečių krepšinio ir tinklinio turnyras.

Smuikininko Izidorius Vasyliūno ir pianisto Vytenio Vasyliūno koncertas bus kovo 2, sekmadienį, 5:30 v. popiet Carnegie Recital salėje. Programoje: Mozarto sonata nr. 12 in E flat major, Jurgio Gaižausko sonata nr. 2, Ermanno Wolf-Ferrari sonata in G Minor nr. 1. Ta pati programa bus pakartota Bostone kovo 9.

Pianistės Aldonos Kepalaitės koncertas bus kovo 8, šeštadienį, 5:30 v.v. Carnegie Recital salėje. Programoje: Schumanno, Faure, Prokofjevo, Chopino kūriniai. Rengia Norman J. Seaman.

Albinas Prižgintas, vargonų virtuožas, kovo 2, šį sekmadienį, 4:45 val. koncertuoja Šv. Patričko katedroje Manhattane.

Aleksandras Žemaitis po sunkios operacijos jau sustiprėjo. Drauge su žmona dr. Maryte vasario 23 išvyko atostogų ir prisidėjo prie Middlesex County Medical Society organizuojamos ekskursijos. Iš Miami, Fla., ekskursiniu laivu plauks į Dominikonų respubliką, Puerto Rico ir Virgin Islands. Šioj kelionėj praleidė 8 dienas, dar savaitę pasiliks Floridoj ir aplankys įdomesnes vietas. Iš Orlando, Fla., kovo 10 grįš atgal į Leonia, N.J.

Pabaltiečių tapybos paroda rengiama kovo 1 ir 2, šeštadienį ir sekmadienį, latvių Dauguvos Vanagį namuose, 115 W. 183 St., Bronx (netoli George Washingtono tilto ir Fordham Rd.). Dalyvauja 7 lietuviai iš New Yorko. Jų tarpe V. Sakalauskas, kuris neseniai išsikėlė gyventi į Bostoną, taip pat prieš metus čionai atvykęs vilnietis akvarelistas N. Alpertas. Parodos atidarymas bus kovo 1, šeštadienį, 7 v.v. o susitikimas su menininkais, vaišės ir pokalbis apie dabartinę meno padėtį Lietuvoje ir Latvijoje bus kovo 2, sekmadienį, 3 v. popiet. Pokalbyje dalyvaus ir dail. Vladas Žilius. Latvių namai pasiekiami automobiliu nusukant nuo Major Deegan kelio į Fordham Rd., ir tuojau, pirma šviesa į dešinę, Sedgwick Ave. vienas blokas iki 183 St. Traukiniu reikia važiuoti Lexington Ave. linija iki Fordham Rd. Parodą rengia pabaltiečių meno draugija Baltia. Informacijos reikalais skambinti A. Staknienei 523-9517.

Pabaltiečių tapybos paroda rengiama kovo 1 ir 2, šeštadienį ir sekmadienį, latvių Dauguvos Vanagį namuose, 115 W. 183 St., Bronx (netoli George Washingtono tilto ir Fordham Rd.). Dalyvauja 7 lietuviai iš New Yorko. Jų tarpe V. Sakalauskas, kuris neseniai išsikėlė gyventi į Bostoną, taip pat prieš metus čionai atvykęs vilnietis akvarelistas N. Alpertas. Parodos atidarymas bus kovo 1, šeštadienį, 7 v.v. o susitikimas su menininkais, vaišės ir pokalbis apie dabartinę meno padėtį Lietuvoje ir Latvijoje bus kovo 2, sekmadienį, 3 v. popiet. Pokalbyje dalyvaus ir dail. Vladas Žilius. Latvių namai pasiekiami automobiliu nusukant nuo Major Deegan kelio į Fordham Rd., ir tuojau, pirma šviesa į dešinę, Sedgwick Ave. vienas blokas iki 183 St. Traukiniu reikia važiuoti Lexington Ave. linija iki Fordham Rd. Parodą rengia pabaltiečių meno draugija Baltia. Informacijos reikalais skambinti A. Staknienei 523-9517.

Susivienėjimas Lietuvių Amerikoje, pagerbdamas a.a. Antaną Jurgelą ir a.a. Stasį Jakštą, Tautos Fondui paaukėjo 50 dol. Tautos Fondo valdyba už auką dėkoja.

Skautai kviečia. Kas turi pardavimui gintaro dirbinių, audinių ir kitokios tautodailės gaminių ir norėtų tai parduoti Kaziuko mugėj, prašomas kreiptis į Giedrę Kulpienę 846-1056 arba Ramutę Česnavičienę 849-1581.

Apreiškimo parapijoj metinės rekolekcijos vyks kovo 27-30. Ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį pamokslai bus sakomi vakarais 7:30 val. Rekolekcijų užbaigia Verbų sekmadienį, kovo 30, 11 val. Rekolekcijom vadovaus prof. kun. Stasys Yla.

Apreiškimo parapijoj Lietuvos vyčių 41 kuopa kovo 2, sekmadienį, švęs savo globėjo šv. Kazimiero šventę. Vyčiai organizuotai dalyvaus 9:30 val. mišiose, o po jų parapijos salėj turės bendrus pusryčius ir susirinkimą. Vyčiai ir prijauciantieji kviečiami dalyvauti.

V. Atsimainymo parapijoj Lietuvos vyčių 110 kuopa globos Vidurio Atlanto Lietuvos vyčių apskrities suvažiavimą, kuris įvyks kovo 9, sekmadienį, V. Atsimainymo parapijoj, Maspeth, N.Y. 11 val. mišios, o po jų bendri pusryčiai parapijos salėj su šv. Kazimiero minėjimu ir programa.

Kaziuko mugės, kuri įvyks Kultūros Židinyje kovo 2 proga Darbininko spaudos kioskas su knygom, plokštelėm bei įvairiais lietuviškais suvenyrais veiks Darbininko administracijos patalpose, gretimame name prie Kultūros Židinio. Visi kviečiami užsukti ir pasirinkti tinkamų dalykų arba apsimokėti Darbininko prenumeratą.

Antanas Masionis, LB tarybos narys, buvęs Rytinio pakraščio lituanistinių mokyklų inspektorius, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukakties proga parašė eilę laišku amerikiečių spaudai. Jo laišką "Lithuanians are oppressed" išspausdino Paterson News vasario 18, "Lithuanian anniversary" — The Record, "Lithuanian Catholics" — The Beacon vasario 14.

Iš Metropolitan operos rūmų kovo 1, šeštadienį, 2 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Verdi opera Un Ballo in Maschera. Pagrindiniai solistai: Ricciarelli, Peters, Pavarotti, Nucci. Diriguoja Patane.

Apreiškimo parapijos parapiječių metinis susirinkimas bus kovo 9, sekmadienį, 12 val. (tuoj po 11 val. sumos) parapijos salėje. Prašomi visi dalyvauti.

Valentina Ušelienė, gyvenanti Flushing, N.Y., laimėjo šių metų Dirvos novelės konkursą. Šios premijos mectenatas yra Simas Kašelionis, gyv. Chicagoje.

BALSUOKITE JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS TARYBOS NARIŲ RINKIMUOSE!

IŠ NEW YORKO Į TARYBĄ KANDIDATUOJA:

1. Raimundas Balsys
2. Rūta Dragūnevičiūtė
3. Jonas Landsbergis
4. Nida Milukaitė

Galima balsuoti paštu arba asmeniškai balsavimo būstinėje Kultūros Židinyje prie apatinės salės kovo 8 d., nuo 1 iki 5 v. popiet.

Jeil turit kokių klausimų, galite skambinti rinkimų komisijos pirmininkei Rasai Milukaitei (212) 689-3645

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Sodžiaus garsai. S. Stankūno kūriniai. Įdainavosolistaitai. Stankūnaitė, L. Stukas, O. Zubavičienė, Ch. Daukša, B. Miškinis ir New Yorko vyrų Perkūno choras. Palydos ir solo A. Prižginto ir D. Sakaitės. Stereo. Kaina 8 dol.

Sol. Danos Stankaitytės lietuviškai įdainuotos operų arijos su simfoninio orkestro palyda. Ištraukos iš Gražinos, Aidos, La Gioconda, La forza del destino ir kt. Stereo. Kaina 10 dol.

Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, knygos bei suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Ieškome darbščių, pasiryžusių asmenų tarp 18-? m. amžiaus, kurie norėtų kurti nuosavą bendrovę — prekybą. Nuo Michigan iki rytinių JAV. Daug "benefits". Reikia tikrai nebijoti plačiai žiūrėti į ateitį. Skambinkite 517 784-4241 po 5 val. vak.

Išnuomojamas kambarys prieinama kaina gerame rajone. Skambinti 441-1215.